ΚΙΣΕΛΕΒ

ΜΠΟΡΥΝΕ Ν' ΑΝΑΣΤΑΘΥΝ Ι ΝΕΚΡΙ;

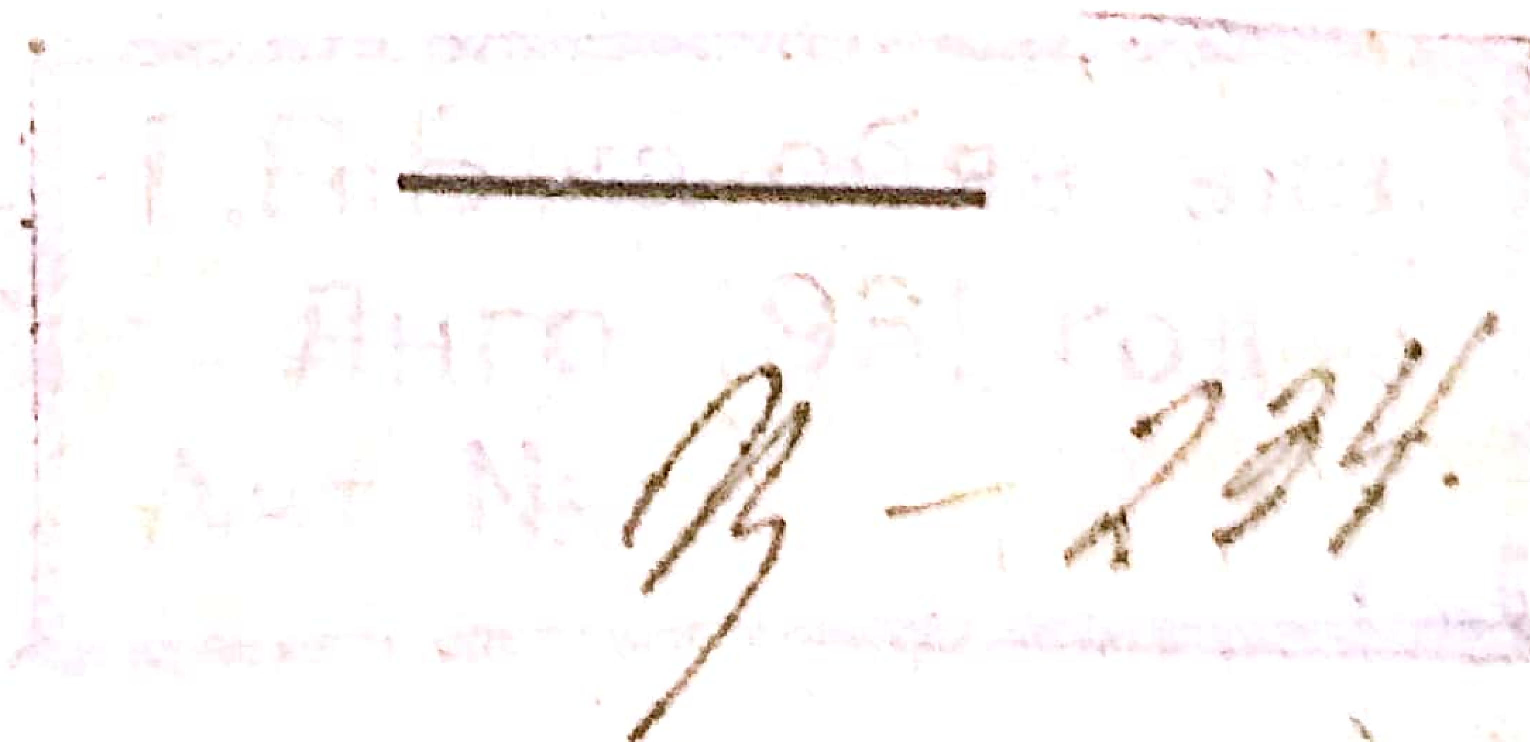
ΜΕΤΑΦΡΑΣΙ Μ. ΚΥΤΣΙΔΙ

ΕΚΔΟΣΙ „ΚΟΜΥΝΙΣΤΙ“
ΡΟΣΤΟΒ-ΔΟΝ 1931

ΚΙΣΕΛΕΒ

ΜΠΟΡΥΝΕ Ν' ΑΝΑΣΤΑΘΥΝ Ι ΝΕΚΡΙ;

Μετάφρασι: Μ. ΚΥΤΣΙΔΙ

ΕΚΔΟΣΙ „ΚΟΜΥΝΙΣΤΙ"
ΡΟΣΤΟΒ-ΔΟΝ 1931

Д-р КИСЕЛЕВ

Могут ли воскреснуть мертвые

Перевод КУЦИДИ М.

ИЗДАНИЕ

Греческого Издательства „КОММУНИСТИС“

С.-К Крайлит № 863 Ст. А5 114 x 162 Тир. 3000

Ростов-Дон. Тип. Греческого Изд-ва „Коммунистис“ Заказ № 127

Στι μνίμι το ς. Ιοάνυ Ι. Στεπάνοφ - Σκβορτςοφ μ' αγάπι αφιερόνι.
Ο ςιγραφιας.

ΙΣΑΓΟΓΙ

Στο βιβλίο αφτο εκςιγύμε πός φαντάζετε ι θριςκία τιν ανάςταςι εκ νεκρον, γιατί ρίζοςε αφτι ι πίςτι, ςε πιόνα ίνε χρίςιμι, αν ίνε δινατι ι ανάςταςι εκ νεκρον, πός το θεορι ι επιςτίμι κε ςε τί πρέπι να τίνυμε;

Το ιλικο ίνε βαλμένο ςε ομιλίες, γιατι λογαριάζυμε πος το βιβλίο θα πέςι ςτα χέρια τυ εργάτι ί τυ χορικυ, πυ εφκολότερα θα διαβάςυνε κε καλίτερα θα καταλάβυνε το περιεχόμενο, αν ίνε ςε απλι γλόςα κε ςε ομιλίες.

Θα θέλαμε το βιβλίο να διαβαςτι έτςι: ι μια ομιλία ίςτερα απτιν άλι κι αν ίνε δινατο να διαβαςτι κολεχτιβιςτικα, διλ. αφυ μαζεφτύνε όλι. Κάθε μέρα μπορύνε να διαβάςυνε απο μια ομιλία.

Το βιβλίο ίνε δινατο να διαβαςτι ςε μια μέρα· γιαφτο ςε μερικα μέρι κάναμε επανάλιψςες για νάνε όςο το δινατο τέλια κάθε ομιλία. Τις μικρες αφτες επανάλιψςες δε θεορύμε καθόλυ λάθος, γιατι χάρις ςάφτες,, ι αναγνόςτες θα εντιποθύνε τις βαςικες ιδέες τυ βιβλίυ καλίτερα.

Παρακαλύμε πολι τυς αναγνόςτες να μας γράψςυνε τις εντίποςές-τυς απτο βιβλίο, κε να μας ςτίλυνε τις παρατίριςές-τυς.

Με μεγάλι ευγνομοςίνι θα τις δεχτι ο ςιγραφιας.

Διέφτιςι: Москва, Сретенка 10, Издательство „Безбожник", доктору Г. Б. Киселеву.

ΠΡΟΤΙ ΟΜΙΛΙΑ

ΠΟΣ ΚΣΙΓΥΝΕ Ι ΠΙΣΤΙ ΤΙ ΖΟΙ ΚΕ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ, ΠΟΣ ΦΑΝΤΑΖΥΝΤΕ ΤΙΝ ΑΝΑΣΤΑΣΙ ΕΚ ΝΕΚΡΟΝ, ΓΙΑΤΙ ΧΡΙΑΣΤΙΚΕ Ι ΠΙΣΤΙ ΣΤΙΝ ΑΝΑΣΤΑΣΙ;

Κάθε χρόνο ι πιςτι ορθόδοκςι χριςτιανι άμα ανταμόςυνε ο ένας τον άλο τις μερες τυ πάςχα, ανίγυνε φαρδια πλατια τις ανκαλιές-τυς κε φιλιέντε, λέγοντας: «Χριςτος ανέςτι! — αλιθος ανέςτι!» Το πάςχα ίνε μια χαρμόςινι γιορτι για τυς πιςτυς. Γιατι, τί μπορι νάνε καλίτερο απτι ζοι; Ο θάνατος ίνε πολι άςκιμο! Ινε τρομάρα. ι γι ίνε ςιγαλια, ιγραςία κε ςαπίλα! Μα, αφυ ο Χριςτος αναςτάθικε, ςιμένι πος ι ανάςταςι εκ νεκρον — ίνε κάτι-τις, πυ μπορι να γίνι, όςτε ίνε δινατο να νικιθι ο θάνατος. Κε άδικα δεν ψάλυνε «Χριςτος ανέςτι εκ νεκρον, θανάτο θάνατον πατίςας...»

Στιν ανάςταςι εκ νεκρον πιςτέβυνε όχι μόνο ι χριςτιανι, μα κε ι εβρέι κε ι μοαμεθανι. Αφτο το κινο, πυ παρυςιάζυνε ι διάφορες θριςκίες, μας ανανκάζι να δόςυμε ς'αφτο παρα πολι μεγάλι προςοχι. Ινε ανάνκι να καταλάβυμε, γιατί ιπάρχι ι πίςτι πος ι πεθαμένι θ'αναςτιθύνε, κι αν ίνε δινατο ν'αναςτιθύνε ι πεθαμένι;

Πρότι φορα ας προςπαθίςυμε να καταλάβυμε, πός φαντάζυντε ι πιςτι τι ζοι κε το θάνατο.

I άποπςες τις θριςκίας

Σίφονα με τι γνόμι τις θριςκίας, ο άνθροπος αποτελιέτε απτο κορμι κε τιν πςιχι. Το κορμι τυ ανθρόπυ έχι οριζμένες μορφες κε διάςτασες. Το κορμι έχι πάρα πολα όργανα, πυ εργάζυντε· χάρις ς'αφτα το κορμι ιπάρχι. Γιατί εργάζυντε τα διάφορα μέρι τυ ανθρόπινυ κορμιυ; «Επιδι—διδάςκι ι θριςκία,—στο κορμι τυ ανθρόπυ κατικι ι πςιχι. Ι πςιχι ζοντανέβι το κορμι. Ι ζοι ίνε αδίνατι χορις τιν πςιχι. Αν ι πςιχι αφίςι το κορμι, επέρχετε ο θάνατος. Το κορμι, πυ δεν έχι πςιχι ίνε νεκρο. Κε τυναντίο, αν ι πςιχι για οπιονδίποτε λόγο επιςτρέφι στο κορμι, τότες τύτο ζι, γιατι κςανα θα χτιπίςι μες ς'αφτο ι καρδια, κςανα θα τρέκςι το έμα ςτις φλέβες, κςανα θ'αρχίςι ν'αναπνέπςι το ςτίθος, κςανα το ςτομάχι θα γιρέπςι τροφι, κςανα θα φανύνε ι ςκέπςες κ'ι πιθιμίες».

Τί λέι ι θριςκία για τιν πςιχι;

Πρέπι να το πύμε, πος ι άνθροπι πυ πιςτέβυνε, δεν έχυνε καμια ιδέα για τιν πςιχι. Αφτι λένε πος ι πςιχι κε κάθε άλο πνέμα δεν έχι βάρος, δεν πιάνι καθόλυ τόπο· δε μπορύμε να τις βλέπυμε, ύτε να τις ακύμε, ύτε να τις μιριζόμαςτε· δε μπορύμε να τις νκίςυμε. Κι όμος ι πςιχι ζοντανέβι τάχα το σόμα. Ετςι λένε ι θριςκίες.

Ι πιςτι νομίζυνε πος ι πςιχι όχι μόνο ζοντανέβι το κορμι, μα πος αφτι ίνε ι ετία τυ χαραχτίρα τυ ανθρόπυ. Αν ο χαραχτίρας τυ ανθρόπυ ίνε κακος, νομίζυνε πος έχι κε κακι πςιχι, αν ο χαραχτίρας-τυ ίνε καλος, νομίζυνε πος έχι κε καλι πςιχι. Ετςι κε λένε:

«καλόπςιχος». Αν ο άνθροπος ίνε έτιμος να ςιχορέςι τις προζβολες πυ τυ κάνυν, λένε πος έχι μεγάλι πςιχι, πος ίνε μεγαλόπςιχος.

Πύ μπορι κατα τι γνόμι τις θριςκίας, να βρίςκετε ι πςιχι;

Μα πύ επι τέλυς βρίςκετε αφτι ι πςιχι; Αφυ ι πιςτι νομίζυνε πος χορις πςιχι δεν ίνε δινατο να ζίςι κανένας,όςτε πρέπι να διαςαφινίςυμε με πια όργανα δε μπορι να ζίςι ο άνθροπος. Ινε ολοφάνερο πος αφτα τα όργανα θάνε κε ι κατικία τις πςιχις. Μα το κακο ίνε πυ ο άνθροπος δε μπορι να ζίςι χορις πολα όργανα. Ο άνθροπος μπορι νά ζίςι βέβεα χορις δάχτιλο, χορις μάτι· μπορι να ζίςι χορις χέρια, χορις πόδια. Μπορι νάνε ο πιο ακςιολίπιτος, ανάπιρος, κι όμος μπορι να ζίςι. Μα χορις τιν καρδια δε μπορι να ζίςι· πολι πιθανο ι πςιχι να βρίςκετε ςτιν καρδια; Μα ο άνθροπος δε μπορι να ζίςι κε χορις τα πλεμόνια· πολι πιθανο ι πςιχι να βρίςκετε ςτα πλεμόνια; Ο άνθροπος δε μπορι να ζίςι χορις το μιαλο, χορις το ςικότι, τα νεφρα, τα έντερα κε πάρα πολα άλα όργανα. Πα να πι ς'όλα αφτα βρίςκετε ι πςιχι; Επι τέλυς προ πολυ παρατίριςαν ι άνθροπι, πος αν ο άνθροπος ί κανένα ζόο χάςυνε πολι έμα, τότες πεθένυνε, διλ. ςίφονα με τι γνόμι τον πιςτον, απ'αφτα βγένι ι πςιχι. Οςτε πολι πιθανον ι πςιχι να βρίςκετε ςτο έμα;

Ιςια-ίςια έτςι ιποθέτανε κ'ι παλει Εύρέι. Σίφονα με τι θριςκία-τυς, ίτανε απογορεμένο να μεταχιριςτύνε ςτο φαί-τυς έμα. Ετςι λέι κε ςτι βίβλο, να μι τρέφυντε

μ'έμα, γιατι μες στο έμα βρίςκετε ι πςιχι. Κ' ίςαμε τόρα ι πιςτι Εβρέι, όταν αγοράζυνε κρέας, πρότι φορα το καλο-πλένυνε μες στο νερο κε τ'αλατίζυνε, για ναμίνι όςο το δινατο λιγότερο έμα, κ'ίςτερα το βράζυνείτε το καβυρδίζυνε.

Οτα ςφάζυνε κανένα ζόο κε τρέχι το έμα, μπορύμε να δύμε, πος απτο έμα κάτι-τι ςικόνετε απςιλα, πυ μιάζι ςαν καπνο ί αχνο. Κι αφτο μπορι κανένας να το διακρίνι καλίτερα αν το έμα τρέχι πάνο ςε παγομένο χόμα κε γενικα αν ςτιν αβλι κάνι κρίο. Ι άνθροπι πυ πιςτέβυνε κε δεν έχυνε καθόλυ επιςτιμονικες γνόςες, νομίζυνε πος ο αχνος αφτος αντικαταςτένι τιν πςιχι στα ζόα. Νομίζυνε πος ο άνθροπος έχι πςιχι, κε τα ζόα έχυνε αχνο. Γιαφτο άνθροπο δεν πρέπι να ςκοτόςι κανένας, γιατι τότες θα καταςτρέπςι τιν πςιχι, ενο τα ζόα μπορι να ςκοτόςι κανένας, γιατι δεν έχυνε πςιχι, μα αχνο.

Πρέπι να το πύμε, πος μόνο ςχετικα στα τελεφτέα χρόνια ι άνθροπι, πυ πιςτέβανε, ςοφίςτικαν πος μόνο ο άνθροπος έχι πςιχι. Νορίτερα ι πιςτι νομίζανε πος πςιχι έχυνε κε τα ζόα. Κι όταν ι βίβλο απαγορέβι να μεταχιριςτύνε στιν τροφι το έμα το ζόον, ορθα κοφτα έτςι κε το λέι, πος ι πςιχι βρίςκετε μες το έμα.

Ι άνθροπι στυς πιο περαζμένος χρόνυς νομίζανε πος κε πνέμα έχι κε το βυνο κ' ι ςπιλια κε το ςπίτι. Απο στόμα ςε στόμα αφτι ι παράδοςι έφταςε κ'ίςαμε ςε μας· ακόμι κε ςίμερα ιπάρχυνε άνθροπι, πυ πιςτέβυνε πος ιπάρχι στιχιο τυ ςπιτιυ, νεράιδα, λικάνθροπος. Κε έτςι ίςαμε τόρα δε μπορύνε να πύνε ι πιςτι, πύ επι τέλυς βρίςκετε ι πςιχι· στο εμα, ίτε παντυ ς'όλα τα όργανα, ίτε στα πιο σπυδεότερα όργανα. Αφάνταςτι ςίχιςι επικρατι γιάφτο το ζίτιμα.

Πός φανταζόντανε τιν πσιχι;

Νορίτερα όταν ι άνθροπι ίχανε τις πιο απλες ιδέες για τι φίσι, φανταζόντανε τιν πσιχι με μορφι κάπιυ όντυ, σα γινέκα με φτερα, ί σαν κάπιο πυλι κε το περισότερο σαν περιστέρι. Κάποτε φανταζόντανε τιν πσιχι σαν ένα δέφτερο άνθροπο, μα πιο ανάλαφρο, ικανο να αποχορίζετε απτι γις κε να σικοθι απσιλα στον υρανο.

Αργότερα αρχίσανε να φαντάζοντε τιν πσιχι σαν ένα λαφρο σιγνεφάκι. Τόρα ι άνθροπι πυ πιστέβυνε, αν ίνε μορφομένι, λένε πος ίνε αδίνατο να παραστίνυνε τιν πσιχι, γιατι δεν έχι καμια μορφι.

Κε έτσι ι πιστι νομίζυνε πος ο άνθροπος αποτελιέτε απτιν πσιχι κε το κορμι, κε πος το κορμι χορις τιν πσιχι ίνε αδίνατο να ιπάρχι, πεθένι. Σίφονα με τι γνόμι-τυς, ο θάνατος απλύστατα ίνε χοριζμος τις πσιχις απτο κορμι. Νομίζυνε πος ι πσιχι δε φέβγι απτο κορμι για πάντα, μα μόνο προσορινα. Νομίζυνε πος θνιτο ίνε μόνο το κορμι, ενο ι πσιχι ίνε αθάνατι.

Κι ακόμα πιο πολι νομίζυνε πος τιν πσιχι ίνε αδίνατο να σκοτόσι κανένας, πος ι πσιχι ίνε εόνια. Τέτιες ίνε ι σκέπσες-τυς, σχετικά με τι ζοι κε το θάνατο.

Τί γίνετε κατα τι γνόμι τις θρισκίας ι πσιχι ίστερα απτο θάνατο;

Μα αν ι πσιχι ίνε αθάνατι τότες τί γίνετε ότα βγένι απτο κορμι τυ ανθρόπυ; Κε σ'αφτο το ζίτιμα ι πιστι δε μπορύνε να δόσυνε σοστι εκσίγισι. Μερικι νομίζυνε, πος ι πσιχι μένι εόνια σε κίνυς τυς τόπυς, οπυ ζύσε ο

μακαρίτις. Γιρίζι στα γνοστα μέρι, κε με μεγάλι προθιμία σιχνάζι στο μέρος, οπυ ίνε θαμένο το κορμι...

Το περισότερο όμος μέρος τον πιστόνε νομίζυνε, πος ι πσιχι ίστερα απτο θάνατο πιγένι στον παράδισο, ίτε στιν κόλασι, κε τιμοριέτε για τις αμαρτίες-τις ι ανταμίβετε για τις καλες πράκσες-τις. Όλα αφτα πρέπι καλα να τα κσετάσυμε.

Ι κόλασι

Ι πιστι νομίζυνε, πος ι κόλασι βρίσκετε πολι βαθια μες στι γις. Βέβεα καμια απόδικσι δεν ιπάρχι, το ότι ιπάρχι κόλασι. Μα ι πιστι νομίζυνε, πος όχι μόνο ιπάρχι κόλασι, μα μες σ'αφτίνα ιπάρχυνε κε ακάθαρτα πνέματα—ι διαβόλι. Κι όπος αρχιγος τον ανκέλον ίνε ο ίδιος ο θεος, τα ίδια κιρίαρχος πάνο στυς διαβόλυς ίνε ο σατανας, ο βελζεεβυλ, σα να πύμε διλ. ο αρχιστράτιγος-τυς. Στιν κόλασι ίνε σκοτάδι — πίσα κε κάθε στιγμι ακύετε το τρίκσιμο τον δοντιον.

Βέβεα, αν ι κόλασι βρίσκετε βαθια μες στι γις, μπορύμε να φανταστύμε τί σκοτάδι θάνε κι κάτο. Μα γιατί να ιπάρχι κε τρίκσιμο το δοντιον; Πιός τρίζι κι τα δόντια-τυ; Ι πσιχες τον καιμένον αμαρτολον. Μα γιατί τρίζυνε τα δόντια-τυς; Γιατι ιποφέρυνε· τις βασανίζυν ι διαβόλι· τις βασανίζυν για τις αμαρτίες-τυς.

Εδο πια ι φαντασία έχι να δόσι κε να πάρι. Ι πιστι νομίζυνε πος ι πσιχες τον αμαρτολον ιποφέρυνε τρομερα βάσανα· ι διαβόλι τις κρεμυν απτις πλεβρες, τις καβυρδίζυνε πάνο σε τιγάνια, τις κέγυνε σε σιγανι φοτια,

γδέρνυνε το πετςί-τυς, τις βράζυνε ςε καζάνια γιομάτα απο θιάφι κε πίςα. Τις ανανκάζυνε να λίχυνε με τι γλόςα-τυς τα πιρομένα τιγάνια. Τί τα θέλυμε, παρα πολι μεγάλι ίνε ι φαντασία το διαβόλου!

Μα απο πύ πίρανε ι άνθροπι, πος στιν κόλαςι βράζυνε καζάνια γιομάτα πίςα κε θιάφι;

Αφτο εκςιγιέτε απλύςτατα, γιατι βαθια μέςα στι γις κάνι ζέςτι. Ι άνθροπι παρατιρίςανε πος όςο βαθια προχορύνε μες τι γις, όταν ανίγυνε οριχίο, ι ζέςτι ολοένα κε περιςέβι. Ι άνθροπι γιρέβανε πετροκάρβυνο, αλάτι, μεταλέματα κε γιαφτο ανίκςανε βαθια οριχία. Ιπάρχυνε τέτια οριχία, πυ κάνι παρα πολι μεγάλι ζέςτι, ενο πάνο στιν επιφάνια τις γις κάνι παγονια. Σε μια χόρα ίνε ένα οριχίο με βάθος 2 χιλιόμετρα κε κι πάντοτε ι θερμοκραςία ίνε 60°. Ιπολογίζυνε πος ο φλιος τις γις έχι πάχος 70 χιλ. περίπυ, κε κάτο απτο φλιο βρίςκετε ι λιομένι μάζα, πυ έχι κάμποςες χιλιάδες βαθμυς ζέςτα. Ίτανε κερος, πυ όλος ο κόζμος ίτανε λιομένος· αφτο βέβεα πολα εκατομίρια χρόνια μπρος. Σ'αφτα τα παλια χρόνια ι γις δε ςκεπαζότανε ακόμα απο φλιο κε λαμποκοπύςε ςαν αςτέρι. Μα αγάλια-γάλια ι επιφάνια τις γις κρίοςε κε ςκεπάςτικε απτο φλιο, όπος ότα βραζμένο γάλα κριόςι κι απο πάνο ςκεπάζετε μένα λεπτο ςαν τςιγαρόφιλο ςτρόμα.

Ο φλιος αφτος ολοένα κε πάχινε, μα το εςοτερικο τις γις κάτο απτο φλιο ίνε ακόμα πάρα πολι ζεςτο. Εκςον απ'αφτο ςε μερικες χόρες ιπάρχυνε ιφέςτια, διλ. βυνα, πυ βγάλυνε καπνο. Απο κερο ςε κερο ι λιομένι μάζα, πυ βρίςκετε κάτο απτο φλιο τις γις, διετφίνετε

ς'αφτα τα ιφέςτια κε προκαλι τιν κίνιςι τυ εδάφυς, κι αφτο ίςα-ίςα ίνε ο ςιζμος. Ι λιομένι μάζα άμα φτάςι ςτι ρίζα τυ ιφέςτιυ διεφτίνετε ςτ'απάνο, χίνετε όχςο απτο ιφέςτιο κε πλιμιρίζι όλα τα περίχορα. Τι μάζα αφτι τι λένε λάβα, κε όταν τρέχι απτο ιφέςτιο ίνε τόςο ζεςτι, πυ α χόςυμε μέςα ένα κςίλο, αμέςος κέε-τε. Ι λάβα περιέχι θιάφι κε γενικα εκι όπυ ιπάρχυνε ιφέςτια, το θιάφι βρίςκετε ςε μεγάλες ποςότιτες.

Απο πύ προέρχετε ι λάβα; Βέβεα απτα βάθια τυ βυνυ, απτα βάθια τις γις. Γιαφτο κ'ι πιςτι ςκέφτον-τε: ,,πα να πι ίνε αλίθια ότι ςτιν κόλαςι ίνι τρομερι ζέςτα κε πος ιπάρχι κε θιάφι εκι''.

Ιπάρχυνε κι άλες απόδικςες πος ςτα βάθια τις γις κάνι μεγάλι ζέςτι. Σε μερικα μέρι ιπάρχυνε ζεςτες πιγες, κε μάλιςτα πολι ζεςτες. Σε μερικες χόρες ιπάρχυνε κάτι πιγες πυ απο κερο ςε κερο χτιπαν ςαν ςτίλος.

Το νερο κε ο ατμος βγένυνε απτα βάθια τις γις κε φτάνυνε ςε πολι πςίλος. Καμποςα λεφτα βαςτα αφτι ι έκρικςι κ'ίςτερα το πιγάδι ςταματα, ςα να χάνετε.

Ι έκρικςι ίςτερα απο κάμποςο κερο παναλαβένετε. Τις πιγες αφτες ονομάζυνε γκέιζερ. Πύ μπορύςε να ζεςταθι τόςο το νερο ςτις ζεςτες πιγες κε ςτα γκέιζερ; (Ικόνα 1). Βέβεα ςτα βάθια τις γις.

Τόρα ας κςετάςυμε, ςοςτα φανταςτίκανε ι πιςτι το τί γίνετε ςτιν κόλαςι;

Πός ακύετε κι ο τριγμος το δοντιον; Μίπος τρί-ζυνε τα δόντια-τυς ι πςιχες τον αμαρτολον; Οςτε ι πςιχες έχυνε δόντια; Ι γαντςόνυνε μάνκίςτρια τις πςιχες απτις πλεβρες; Οςτε κ' ι πςιχες έχυνε κε πλεβρες κε

Ικόνα 1. Το γκέιζερ ςτι ςτιγμι τις έκριξίς-τυ.

χέρια κε πόδια, κε γενικα κάθε τι πυ έχι κι ο ζοντανος ο άνθροπος; Διλ. ςα να πύμε ι πςιχι έχι ένα ακόμι ςόμα; Νά-ςυ κε το άιλο πνέμα! Νά-ςυ ένα πνέμα χορις καμια μορφι!

Το καθαρτίριο

Μεριχες θριςκίες νομίζυνε, πος εκςον απτιν κόλαςι ιπάρχι κε το καθαρτίριο. Κατα τι γνόμι-τυς, ι πςιχι πιγένι στιν κόλαςι μόνο αν έχι πολες αμαρτίες κε δεν ίνε πια τρόπος να ςχορεθύνε. Μα αν ι αμαρτίες ίνε τέτιες, πυ μπορύνε να ςχορεθύνε, τότες ι πςιχι πιγένι στο καθαρτίριο. Εκι ι τιμορία-τις ίνε λαφρια ίτε βαρια, ανάλογα με τις αμαρτίες-τις.

Το καθαρτίριο έχι κάμποςα τμίματα, κι άμα ένα μέρος απτις αμαρτίες παςτρέβετε, τότες μεταφέρυνε τιν πςιχι ςάλο τμίμα, όπυ τα βάςανα ίνε λιγότερα. Κι αφτο θα κςακολυθίςι ενόςο δεν τιμοριθι όπος πρέπι για τις αμαρτίες-τις. Στο καθαρτίριο χτιπάνε τις πςιχες, αλατίζυνε τις πλιγες κε κςανα τις κοπανίζυνε. Στο καθαρτίριο τα βάςανα ίνε τα ίδια όπος κε στιν κόλαςι, με μόνι τι διαφορα, πυ απτιν κόλαςι πίςο γιριςμο δεν έχι. «Καμια ελπίδα για γιριςμο ςεκίνον πυ πέφτι μέςα».

Απτο καθαρτίριο όμος ιπάρχι ελπίδα να βγι κανένας άμα κάνι τιν τιμορία-τυ. Κε ι κλιρικι λένε πος ι προςεφκες το ςινκενίδον τυ πεθαμένυ κε κιρίος ι προςεφκες τον κλιρικονμπ ορύνε να λιγοςτέπςυν τιν προθεςμία τις διαμονις στο καθαρτίριο, πος ι πςιχι γλίγορα μπορι να φιγι απο κι. Οςο περιςότερο μνιμονέβυνε το μακαρίτι με καλες πράκςες, όςο περιςότερο κάνυνε γιαφτόνα προςεφκες, τόςο πιο ςίγυρι θάνε ι δυλιά-τυ. Μπρος πυλύςανε ακόμα βιβλιαράκια, όπυ ι

πσιχι του πεθαμένυ ζογραφιζότανε μές τι φοτιά ος τιν κορφι. Παρακάτο δίχνανε πος ίστερα απο διάφορες προσεφκες κε ιεροτελεστίες, ι πσιχι, αγάλια-γάλια ολοένα κε περισότερο, λεφτερονότανε απτις φλόγες. Δίχνανε με τι σιρα πος λεφτερόνονταν ίσαμε το στίθος, ίσαμε τι μέσι, αργότερα ίσαμε τα γόνατα κε τελεφτέα φενότανε πος πια λεφτερόνετε ολότελα απτις φλόγες κι αναβένι πσιλα. Κ' ι κάθε προσεφκι πλερόνετε βέβεα με χρίματα κε προιόντα.

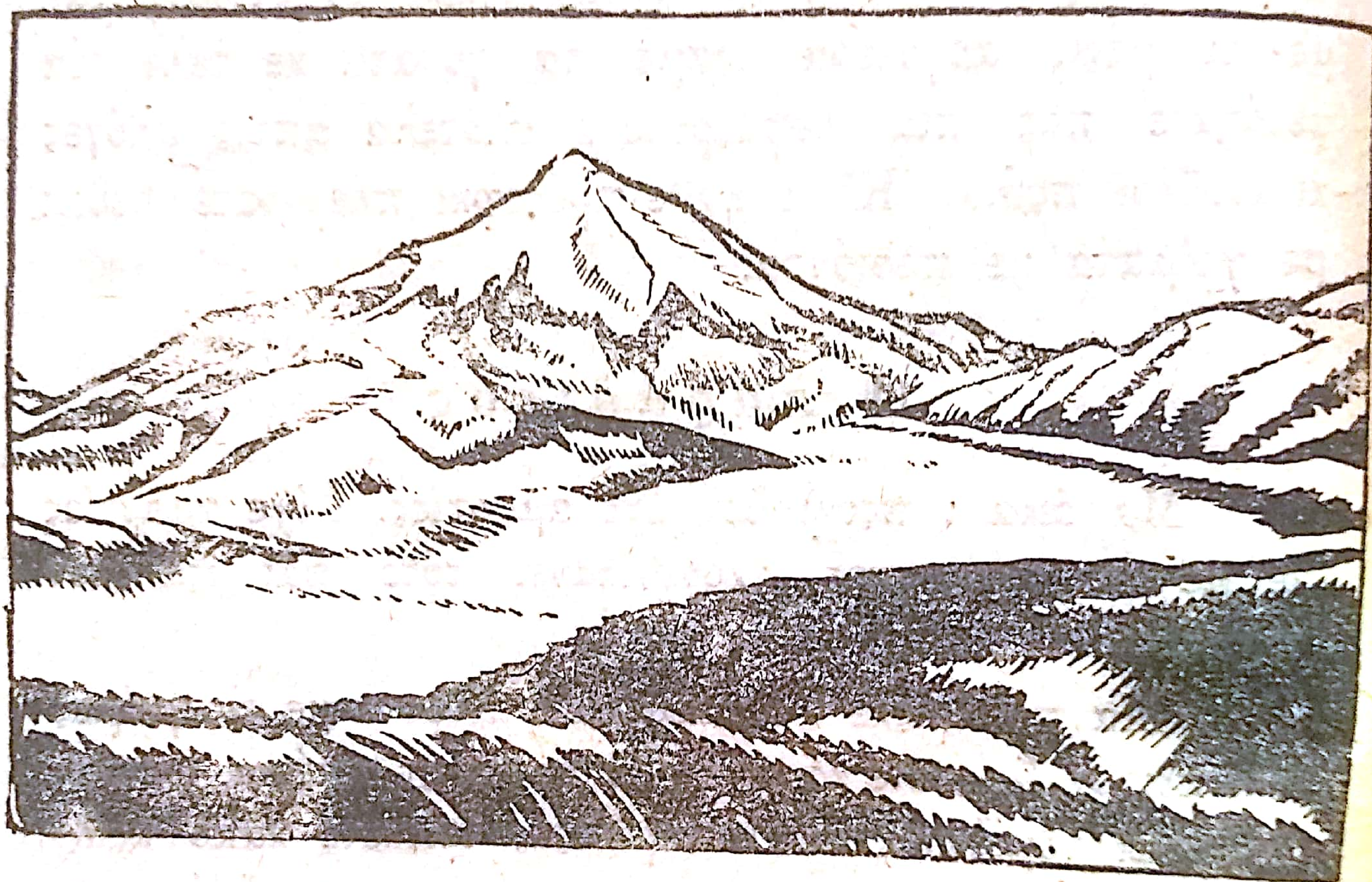
Ο παράδισος

Μα άμα ι πσιχι δεν έχι αμαρτίες, ί ίχε αμαρτίες κε με τις προσεφκες σχορεθίκανε, τότε πάι ίσα στον παράδισο.

Μα πύ βρίσκετε ο παράδισος; Σίφονα με τις γνόμες τον πιστον, βρίσκετε κάπυ πσιλα κοντα στ' αστέρια. Ι παλει άνθροπι νομίζανε, πος ο παράδισος βρίσκετε κάπυ πσιλα σε κάπιο βυνο, πυ ι κοριφί-τυ ίτανε σκεπαζμένι απο σίγνεφα. (Ικόνα 2).

Ι αρχέι Έλινες ίχανε για ιερο βυνο τον Ολιμπο. Πιστέβανε πος πάνο σ'αφτο το βυνο ζύσαν ι θει (ι Ελινες ίτανε πολιθειστες) κε δο έρχυντε ι πσιχες τον ιρόον-τυς. Μα ι άνθροπι προ πολυ κσετάσανε όλα τα διάφορα βυνα κε δεν ιπάρχι πυθενα τέτιο βυνο, όπυ να μι πάτισε τυλάχιστο εστο κε για μια φορα ανθρόπινο πόδι. Κανένα όμος παράδισο πυθενα δε μπορέσανε να βρύνε. Μα τί μ'αφτο; Ιπάρχι ακόμα χόρος πσιλότερος κι απτα πσιλότερα βυνα. Ι θρίσκι άνθροπι λένε, πος ο τόπος στον υρανο τελιομο δεν έχι.

Κε με τα πιο δινατότερα τιλεςκόπια ι επιςτίμονες δε μπορέςανε ν'ανακαλίπςυνε κανένα παράδιςο ςε κανένα μέρος τ'υρανυ. Μα ι πιςτι καθόλυ δεν ανιςιχύνε κε λένε: „κε τί μ'αφτο; Κςέρυμε, πος δε μπορύμε να βλέπυμε

Ικόνα 2.

τιν πςιχι, γιατι ίνε πνέμα. Κε το πνέμα ίνε αόρατο. Κ' ι ςινάθριςι τον πςιχον κε τυ θευ στον παράδιςο ίνε απρόςιτι ςτ'ανθρόπινα μάτια." Τί όμορφι πρόφαςι!

Μα τί κάνυν ι πςιχες στον παράδιςο; Γίρο ς'αφτο το ζίτιμα ιπάρχυνε λογις-λογιον γνόμες. Μπορύμε να πύμε, πος ι ζοι στον παράδιςο ίνε όλος διόλυ αντίθετι με τι ζοι πάνο στον κόζμο. Στον κόζμο ι ατιχία ςιχνα κατατρέχι τον άνθροπο, γιατι ςιχνα πινα, ιποφέρι απ' το κρίο κι απτι ζέστι κε πολες φορες δεν έχι τα πιο χρίςιμα.

Μεριχες χόρες δεν έχυνε αρχετι τροφι κε νερο. Ιςα-ίςα όλα αφτα περάςανε στις θριςκίες. Ι αρχέι Εβρέι κι Αραβες, επιδι κατικύςανε ςε ζεςτυς τόπυς, νομίζανε πος ο παράδιςος ίνε ένας μεγάλος δροςερος κίπος, γιομάτος απο διάφορυς νόςτιμυς καρπυς. Ετςι φανταςτίκανε τον κίπο, όπυ στιν αρχι έβαλε τάχα ο θεος να κατικίςυν ο Αδαμ με τι ςίντροφο τις ζοίς-τυ τιν Εβα.

Ι Εςκιμόι κάτικι τις βόριας Αμέρικις κε το γίρο νιςιον νομίζανε, πος ι πςιχες ταξιδέβυνε ανάμεςα στις απέραντες παγομένες έχταςες· ι πςιχες κινιγύνε τα ζόα κε καμια φορα δεν αποτιχένυνε.

Ι αρχέι Γερμανι, ι πρόγονι το ςιμερινον Γερμανον, νομίζανε, πος ι πςιχες τον ιρόον πάντοτε θα απολάπςυνε πετιχιμένο κινίγι, πος θα φάνε γυρυνίςιο κρέας κε θα πιύνε μπίρα. Ι μοαμεθανι νομίζανε πος στον παράδιςο θάνε δροςια κε κέιφι. Ι δίκει θα πιύνε κραςι, πυ απαγορέβετε δο πάνο στον κόζμο στυς πιςτυς μοαμεθανυς. Θα τυς διαςκεδάςυνε τα πιο όμορφα κορίτςια τις Γύριας (επ. Γεοργίας). Απαφτα βλέπομε, πος λογιςλογιόνε φαντάζυντε τον παράδιςο.

'Αλες θριςκίες θεορύνε, πος ι πςιχι δεν χριάζετε ςοματικες απόλαπςες. Τι θα κάνι το αςόματο πνέμα το κραςι, τα νόςτιμα φαγια, ςε τι χριάζυντε ι γινέκες; Κε ςε τέτιες περίπτοςες ι πιςτι απαντύνε: «'Οχι, ι υςία δεν ίνε στις ςοματικες απόλαπςες. Ι πςιχες το δίκιον πέρνυνε απόλαπςι, γιατι ίνε κοντα στο θεο. Θα τυ πςάλυνε ίμνυς, θα τονε δοξάςυνε. Κι αφτο θάνε ι πιο καλίτερι, ι πιο πολιτιμότερι ανταμιβι για τιν αναμάρτιτι ζοί-τυς κε για όλα όςα ιποφέρανε πάνο στον κόζμο.

Ἰνε έφκολο να δίκςυμε ότι κε δο δεν τα βγάζυν πέρα. Κε πραματικα ι πιςτι νομίζυνε, πος ο θεος βρίςκετε παντυ, πος δεν ιπάρχι τέτιο μέρος, όπυ να μι βρίςκετε· μάλα λόγια ίνε πανταχυ παρον. Μα τότες πος μπορι κανένας νάνε κοντα στο θεο ίτε μακρια απτο θεο; Μπορι νάνε μερικι τόπι, όπυ ο θεος ίνε περιςότερο, κιάλι τόπι, όπυ ινε λιγότερο; Για δοκιμάςτε να το πίτε ςένα πιςτο κε θάρχίςι να σας αποδίκςι, πος ο θεος χορις άλο βρίςκετε παντυ.

Κ'ίςτερα τί εφχαρίςτιςι ίνε εόνια να πςάλι κανένας ίμνυς; Καλο βέβεα ίνε να το κάνι κανένας κάποτε κάποτε, μα ςα γίνετε ςιχνα, καταντα ενοχλιτικο κε ανιπόφορο. Αν πάρετε κανένα άνθροπο κε τον ανανκάςετε να τραγυδα μια μέρα, διο, τρίς, μια βδομάδα, τότες αφτο θάνε γιαφτόνα το πιο μεγαλίτερο βάςανο, ι πιο ανιπόφορτι κε χιρότερι τιμορία. Κε θάχι βέβεα δίκιο. Ι πςιχες το δίκιον, ςίφονα με τα λόγια τον πιςτον, θα πςάλυνε όχι χρόνια, μα χιλιάδες χρόνια. Κατομίρια χρόνια! Αφτο πια ίνε τρομερο. Κε γιαφτο ένας απτυς πατέρες τις εκλιςίας προτιμάι να ζογραφίςι τον παράδιςο έτςι:

«Εκι θα φιτρόνυνε αμπέλια· κάθε μια ρίζα θα δόςι δέκα χιλιάδες κλιματαριες, κε καθε μια κλιματαρια θάνε δέκα χιλιάδες μεγάλες βέργες· σε κάθε μεγάλι βέργα θάνε δέκα χιλιάδες μικρες βέργες, σε κάθε μια μικρι βέργα θάνε δέκα χιλιάδες βοτρίδια. Σε κάθε βοτρίδι θάνε δέκα χιλιάδες καρπι. Κε κάθε καρπος θα δόςι ίκοςι βέτρα θαβμάςιο κραςι».

Πάρτε το μολίβι στα χέρια-σας κε λογαριάςτε πόςες μποτίλιες κραςι μπορύμε να πάρυμε απένα αμπέλι,

αν κάθε βέτρο γίνετε ίκοσι μποτίλιες. Κσέρυμε πια πος ο καθένας φαντάζετε τον παράδισον κατα το γύστο-τυ Χορις άλο αφτος ο πατέρας τις εκλισίας με μεγάλι φχαρίστισι θα δοκίμαζε τί γέψι έχι το ζυμι τυ σταφιλιυ.

Πός πρέπι ν'αποφίγι κανένας το τακσίδι κάτο απτι γις;

Ι Εβρέι δεν πιστέβυνε στο Χριστο. Μα πιστέβυνε πος χορις άλο θάρθι ο μεσίας, κε θα μαζέπσι όλυς τυς εβρέυς απὂλο τον κόζμο κε θα τυς φέρι στιν Παλεστίνι. Πιστέβυνε πος πρότα θα γίνι ι επιδρομι τυ Γογ κε Μαγογ (τα ίδια όπος κ'ι χριστιανι). Κε ίστερα οταν θάρθι ο μεσίας, ι πεθαμένι θάναστιθυν απτυς τάφυς-τυς. Ι Εβρέι έχυν μερικες λεφτομέριες σ'άφτο το μέρος τις πίστις-τυς.

Νομίζυνε πος θάναστιθύνε απτυς τάφυς-τυς μόνο κίνι ι πεθαμένι, πυ θαφτίκανε στιν Παλεστίνι. Μα ι άλι πεθαμένι απτις διάφορες χόρες θάναγκαστύνε να κιλιέντε κάτο απτι γις για τιν Παλεστίνι, κε μόνο όταν φτάσυνε ίσαμε στιν Παλεστίνι, θα βγύνε πάνο στιν επιφάνια τις γις.

Φρίκι κι απελπισία πιάνι τον καθένα, πυ το σκέφτετε λιγάκι. Για σκεφτίτε, πόσι εβρέι ζύνε σε μας; Απο μας ίσαμε τιν Παλεστίνι ίνε κάμποσες χιλιάδες βέρστια μα εβρέι ζύνε κε σ'άλες χόρες, διλ. σε χόρες πυ βρίσκυντε πιο μακρια απτιν Παλεστίνι, όπος στι Γαλία, στιν Ανκλία, στιν Κίνα, στιν Αμερικι. Τί φριχτο ταξίδι!

Κάτι πρέπι να γίνι για να μπαλοθι κι αφτο.

Ι κλιρικι το βγάλανε πέρα κι αφτι τι φορα. Ι εβρέι κλιρικι διλόςανε, πος ιπάρχι τρόπος να βγύνε απάφτι τι δίςκολο θέςι, φτάνι μόνο να ρίκςυνε στον τάφο λίγο χόμα απτιν Παλεςτίνι κ'έτςι λίνετε το πρόβλιμα. Ι νεκρι θάναςτιθυν εκι, όπυ τυς θάπςανε. Κ' ίςτερα όπος κι όπος μπορύνε να κςεκινίςυνε για τιν Παλεςτίνι, άλος με το πόδι, άλος καβάλα κι άλος με το βαπόρι, ανάλογα διλ. με τιν τςέπι-τυ ο καθένας. Το κάτο-κάτο κε με το πόδι ίνε πιο καλίτερα, παρα να γιρίζις μια στι μια πλεβρα, κε μια στιν άλι κ'έτςι να κιλιέςε κε να πας κάτο απτο χόμα.

Ε, κε τί μάφτο; Οςτε πρέπι να φέρυμε λίγο χόμα απτιν Παλεςτίνι, κι όταν ενταφιάζυνε τον πεθαμένο να ρίκςυμε μερικες φύχτες χόμα στον τάφο-τυ. Ιςα-ίςα, κι αφτο κάνανε κάπιι πιςτι εβρέι. Κε για να το πύμε ορθα-κοφτα με το χόμα τις Παλεςτίνις κάνυνε εμπόριο πυ δίνι κε καλο κέρδος. Νά γιατι σοφιςτίκανε τέτια ανοιςία. Ανοιςία, μα απάφτο φυςκόνι ι τςέπι μερικον.

Μπορι κάπιος να μυ πι κρίφα. «ςαν πος πανο στο χόμα ίνε γραμένο, πος ίνε απτιν Παλεςτίνι. Το χόμα παντυ ίνε το ίδιο.

Όςτε μπορυν να βρεθυν κατεργάριδες πυ να μαζέψυν χόμα απτον μπαχτζέ-τυς κε να πυν πος τόφερε απτιν Παλεςτίνι κε κοςτίζι πολι ακριβα». Έχετε δίκιο. Πολι κατεργαρέι έτςι κε κάνανε. Κατα τι γνόμι τον πιςτον, θ'αναςτιθι εκ νεκρον, κε το πεθαμένο κορμι φένετε πος κι αφτο δεν πεθένι για πάντα, μα ίνε πεθαμένο για ένα αόριςτο κερο, όςπυ νάρθι μια νεότερι διαταγι. Κε ίςτερα, άμα αναςταθύνε ι νεκρι, θ'αρχίςι ι φοβερι μέρα τις κρίςις.

Μεριxες εxλιςίες έχυνε ιxόνες τις τρομερις αφτις xρίςις. Πάνο ςτιν ιxόνα φένετε, πος ο θεος με τι ςινοδία-τυ χορίζι τυς δίxευς απτυς αμαρτολυς· πάνο ςτιν ιxόνα φένυντε ι διαβόλι με xέρατα xε με υρες.

Τότες xάθε άνθροπος, όπος λένε ι πιςτι, θ'ανταμιφτι για τα έργα-τυ· ι δίxει θα πάνε ςτον παράδιςο, όπυ θἀπολάπςυνε όλα τ'αγαθα, x'ι αμαρτολι εόνια θάνε ςτιν xόλαςι όπυ θα βαςανίζυντε με ςxλιρα βάςανα.

Ας αφίςυμε xατα μέρος το ζίτιμα, αν τέτια δίxι ίνε δίxεα ί όχι. Ας πύμε πος αμάρτιςε ο άνθροπος, μα αμάρτιςε όχι ςε πολι xερο. Μίπος ι ζοι τυ ανθρόπυ ίνε μεγάλι;

Κάμποςες δεxάδες χρόνια. Κε νά-ςυ γιαφτες τις δεxάδες χρόνια εόνια βάςανα. Το xαxο ίνε πυ δεν ιπάρχι xαμια ελπίδα για τιν αμνιςτία! Αν αφτο ίτανε ςοςτο, θα μπυρύςαμε να λέμε, πος ι άνθροπι ίνε πολι ςπλαχνιxότερι απτο θεο.

Στις παραxάτο ομιλίες θα xςετάςυμε xατα πόςο ίνε ορθες ι γνόμες τις θριςxίας για τιν πςιχι, για τι μετα θάνατο ζοι xε για τιν ανάςταςι εx νεxρον.

ΔΕΦΤΕΡΙ ΟΜΙΛΙΑ

ΙΠΑΡΧΙ ΠΣΙΧΙ, ΚΕ ΜΠΟΡΙ ΝΑ ΙΠΑΡΧΙ ΤΟ ΣΟΜΑ ΧΟΡΙΣ ΤΙ ΠΣΙΧΙ;

Ο άνθροπος έχι πςιχι;

Στιν προιγύμενι ομιλία προςπαθίςαμε να ζογραφίςυμε, πός φαντάζυντε ι θριςκίες τιν ίπαρκςι τυ ανθρόπυ, το θάνατό-τυ, κε τί κατα τι γνόμι-τυς θα πάθι ο άνθροπος ίςτερα απτο θάνατο άμα φτάςι το τέλος τυ χρόνυ. Πρέπι να ιποθι πος ι πίςτι αφτι τίποτε το ςοςτο δεν έχι, τίποτε το αλιθινο κε τίποτε το αποδιγμένο.

Ι επιςτίμι ςε κανένα απ'αφτα δε ςιφονα με τι θριςκία, κ' ι αςιφονία αφτι δαςτα απτιν αρχι ίςαμε το τέλος.

Το κορμι τἀνθρόπυ το κςετάςανε ςόλες-τυ τις λεφτομέριες. Το κορμι έχι οριςμένο δάρος, κε πιάνι οριςμένο χόρο. Το δλέπυμε με τα μάτια-μας, μπορύμε να το νκίκςυμε με τα δάχτιλα. Αν το κορμι μιλα ί βγάλι κάπιυς ίχυς, μπορύμε να τυς ακύςυμε με τἀφτι. Το κορμι δγάλι μια ιδιέτερι μιρυδια. Κε για να το πύμε πιο κοφτα, μπορύμε να γνορίςυμε το κορμι με τις έςτιςές-μας διλ. με τιν όραςι, τιν ακοι, τιν όςφριςι, τιν αφι κε τι γέφςι.

Ι επιςτίμι με το μικροςκόπι κι άλα εργαλία κατόρθοςε να κςετάςι τα μιςτίρια τυ ανθρόπινυ κορμιυ, πιο βαθια απ' ότι μπορι να γινι με το γιμνο μάτι, κε να μάθι τιν καταςκεδί-τυ κε τις ιδιότιτές-τυ.

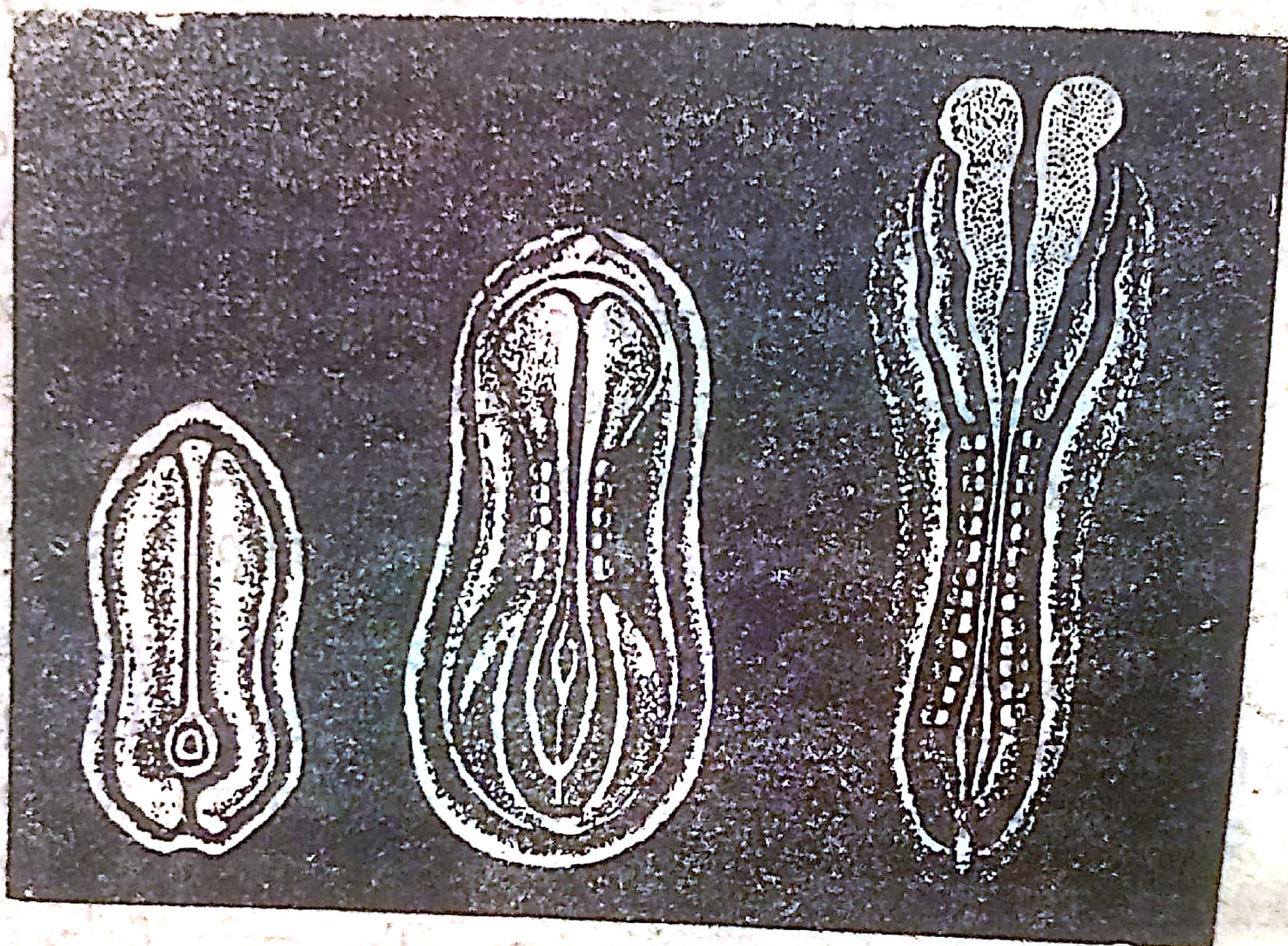
Ι επιςτίμι πιςτέβι, πος μες στο κορμι τυ ανθρόπυ δεν ιπάρχι κανένα πνέμα, δεν ιπάρχι καμια άιλος πςιχι. Αφτο ίνε πολι σπυδέο ζίτιμα, γιατι, μπορύμε να πύμε πος απ' αφτο εκςαρτιέντε όλα. Αν ιπάρχι πςιχι, αν ιπάρχι πνέμα, τότε μπορι να ιπάρχι κε μεγάλο πνέβμα, διλ. ο θεος. Σάφτο το ςιμίο γίνετε ακριβος ι κιριότερι φιλονικία ανάμεσα στι θριςκία κε στιν επιστίμι, γιατι ι θριςκία πιςτέβι στιν ίπαρκςι πςιχις, κε διαφόρον άλον πνεμάτον χορις απόδικςες, ενο ι επιςτίμι χορις απόδικςες δε μπορι να πιςτέπςι ςε τίποτα κε ι επιςτίμι δεν έχι καμια απόδικςι πος ιπάρχι πςιχι.

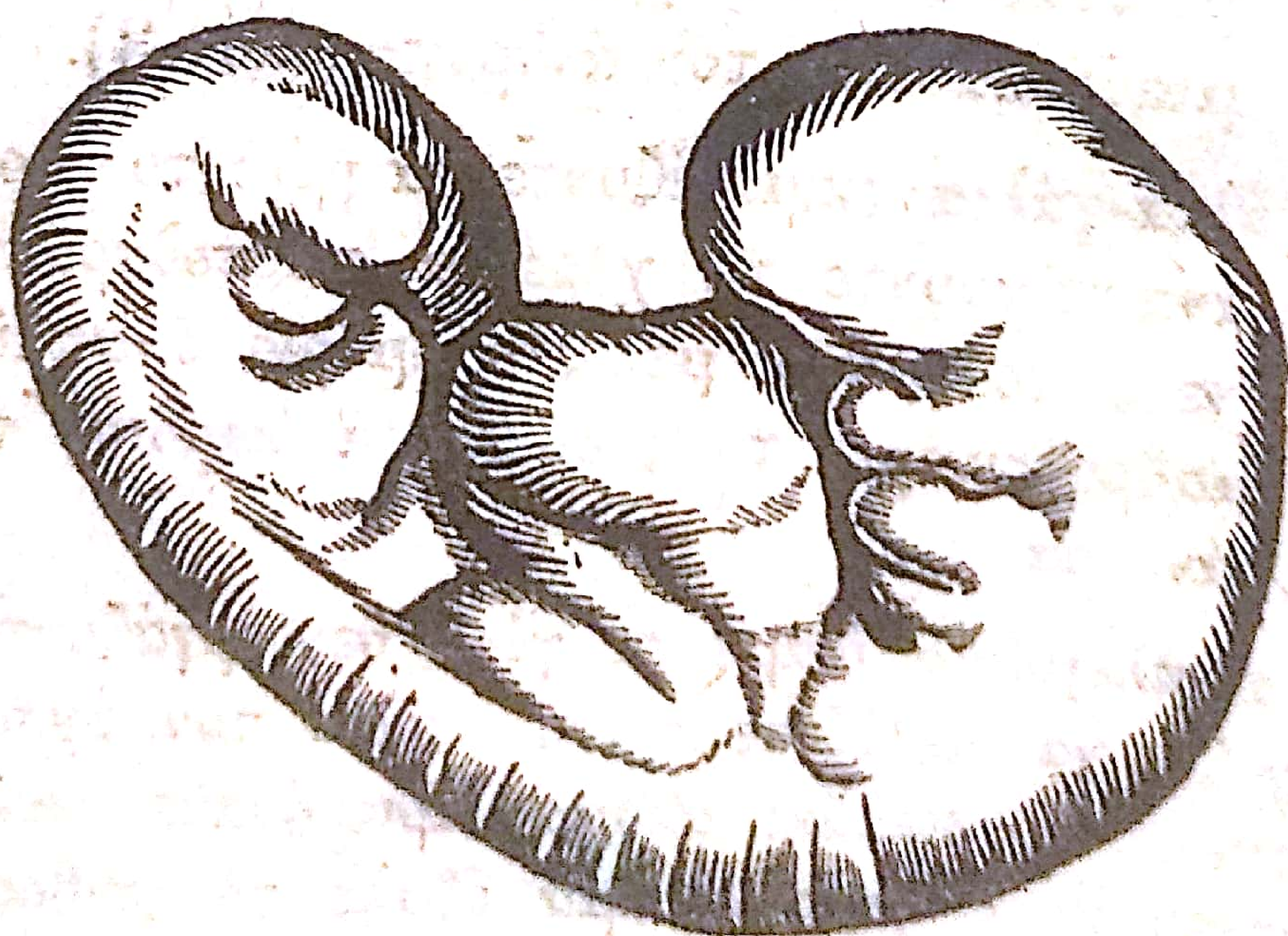
Ι θριςκία νομίζι πος ο θάνατος ίνε χοριζμος τις πςιχις απτο σόμα. Τότες τί θάνε ι γένιςι; Για μας κε για σας, αναγνόστι, ι γένιςι ίνε ι έκςοδο τυ πεδιυ απτα σπλάχνα τις μιτέρας, ο ερχομός-τυ στο φος. Ινε τόσο απλο ολοφάνερο κε εφκολονόιτο. Το πεδι βρίςκετε στιν κιλια τις μιτέρας-τυ ενια μίνες. Στιν αρχι το κςοτερικό-τυ δε μιάζι καθόλυ τον άνθροπο (ικον.3).

Αγάλια-γάλια ςκιματίζυντε τα μέρι τυ κορμιυ· αρχίζυνε να αναπτίχνυντε τα χεράκια, τα ποδαράκια, αρχίζι νάναπτίχνετε το μιαλο· μες στο έμβριο αναπτίχνυντε το ςικότι, (μαβροτςιγέρι) το στομάχι, ι καρδια, τα πλεμόνια, τα άντερα.

Τα πλεμόνια ίςαμε τι γένα δεν εργάζυντε, κ'ι καρδια αρχίζι να εργάζετε πάνο—κάτο τον έχτο μίνα τις ενκιμοςίνις. Το πεδάκι ακόμα βριςκότανε στιν κιλια τις μιτέρας-τυ κι ο γιατρος άμα έβαλε το στιθοςκόπι πάνο στιν κιλιά-τις, άκυε τυς χτίπυς τις καρδιας.

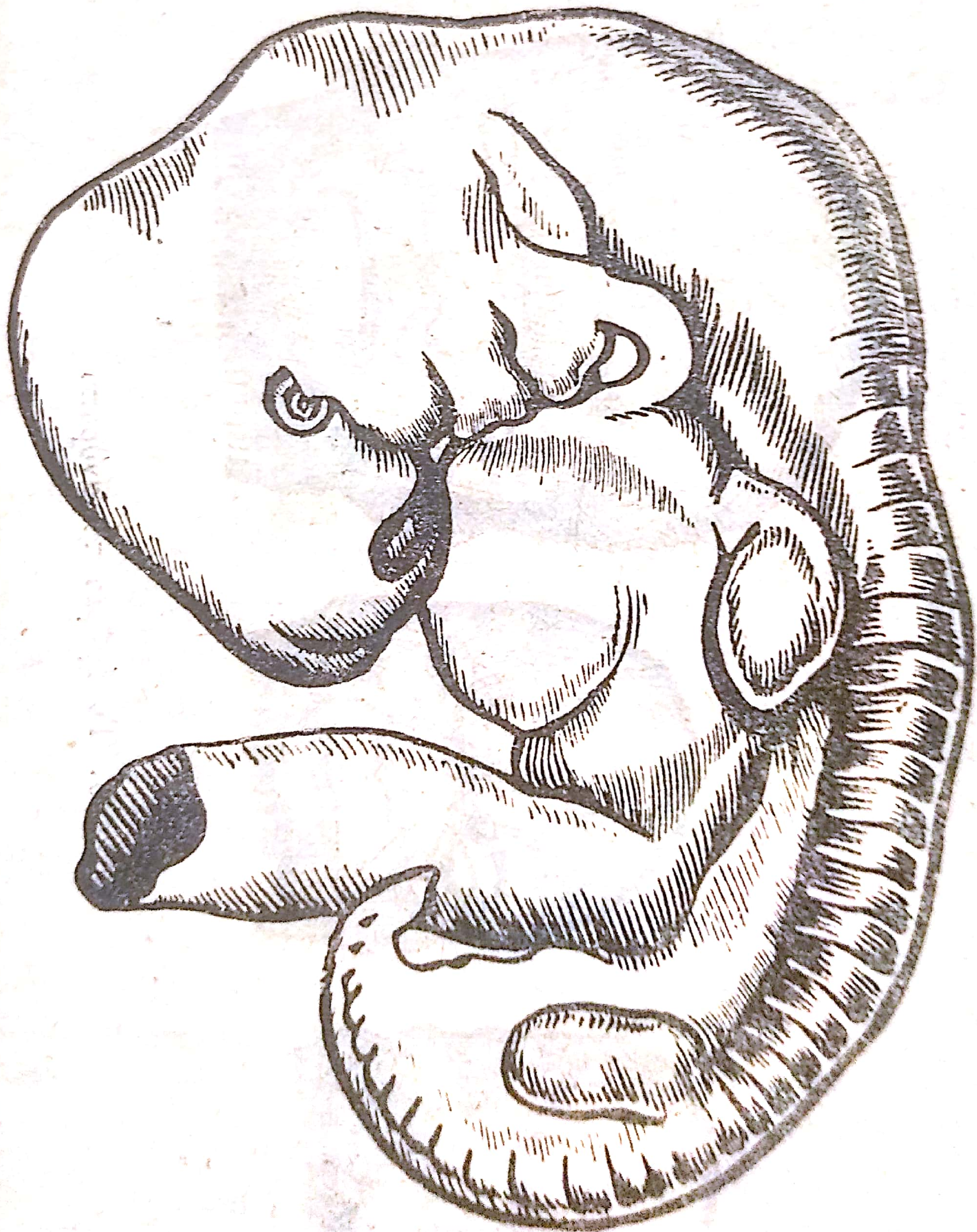
Βαθμιέα ανάπτιξι τυ ανθρόπυ στιν „α“, „β“, „γ“ Το έμβριο τυ ανθρόπυ μας ιπενθιμίζι τα σκυλίκια, στις ικόνες „δ“ κε „ε“ Το έμβριο τυ ανθρόπυ έχι

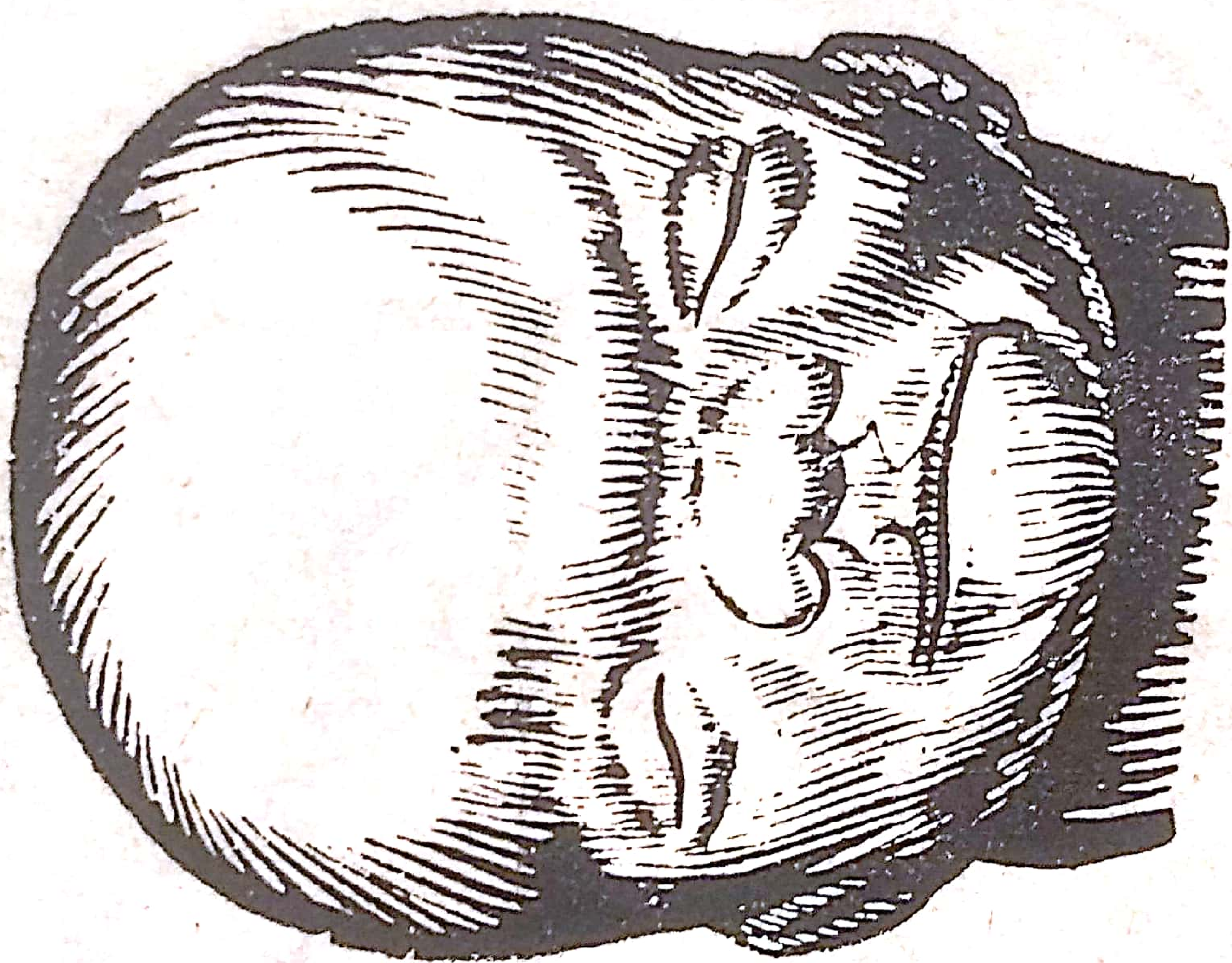
Ικόνα 3. Το έμβριο τυ ανθρόπυ

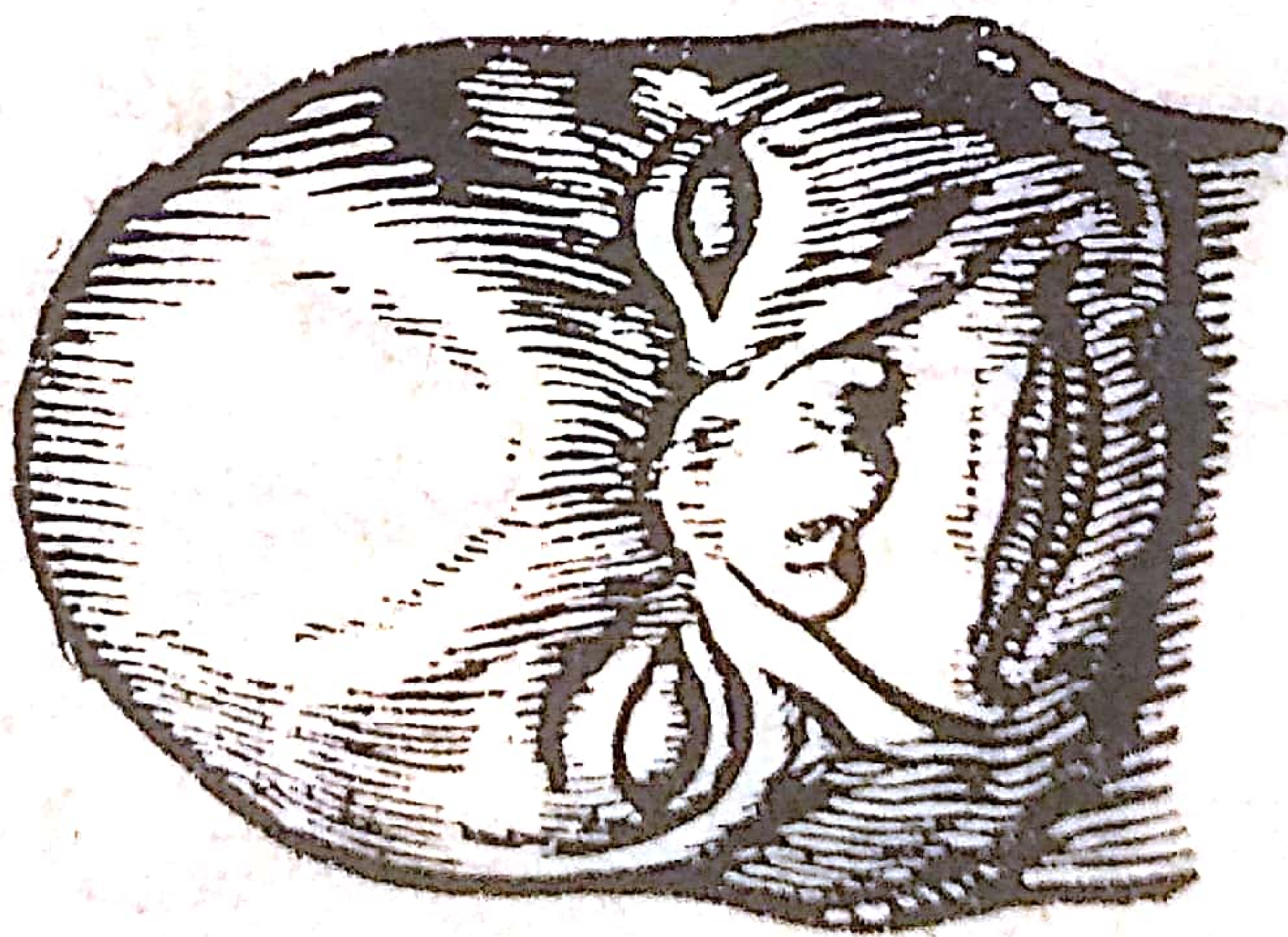
ακόμα υρα, κε στα λεμα χαραμάδες βρανχίον· ίνε πολι δίςκολο να διακρίνυμε το τέτιο έμβριο τυ ανθρόπυ απτα έμβρια το σκιλιον, τον πιθίκον κε πολον άλον ζόον.

Ικόνα 3. Το έμβριο τυ ανθρόπυ

Στις ικόνες ,,ζ‘‘ ,,θ‘‘ ,,ι‘‘ δίχνετε πός αναπτίχνετε το κεφάλι τ'ανθρόπυ· στις αρχες μιάζι παρα πολι το κεφάλι τον κατότερον ζόον· πολι φαρδι στόμα, μίτι δε μιάζι καθόλυ με ανθρόπυ μίτι κ.λ.π.

Ικόνα 3. Το έμβριο τυ ανθρόπυ

Στις ικόνες „ζ" κε „θ" το κεφάλι-μας ιπενθιμίζι παρα πολι τα μύτρα τυ ςαλιάνκυ. Μόνο στιν ικόνα „ι" μπορύμε να πύμε οριςτικα, πος αφτο ίνε το πρόςοπο τυ μελοντικυ ανθρόπυ.

Κυνύςε το πεδάκι κε τα χέρια κε τα πόδια, κ' ι μιτέρα καταλάβενε πος το πεδί-τις κινιέτε μες στιν κιλιά-τις, κάτο απτιν καρδιά-τις. Το πεδάκι όλο τον κερο ζύςε μες στιν κιλια τις μιτέρας, γιατι ίτανε ανίκανο να ζίςι μοναχό-τυ όκςο απτο κορμι τις μιτέρας-τυ. Οταν πια ορίμαςε, το γένιςε ι μιτέρα, διλ. βγίκε απτα ςοθικά-τις. Αμα φάνικε στον κόζμο, τα πλεμόνια-τυ αρχίςανε να εργάζοντε, έκανε την προτι ανάςα κε τςίρικςε. Ι θριςκία νομίζι πος, ότα γενιέτε το πεδι, ι πςιχι μπένι κε κατικι μέςα-τυ. Ι θριςκία νομίζι, πος ο θεος τυ δίνι αφτι τι πςιχι.

Πολι πιςτέβυνε πος τιν πςιχι τιν φέρι ο άνκελος, κε γιαφτο ι άνθροπι πιςτέβυνε πος ο θεος άμα γενιθι το πεδι, το πρικίζι με τιν πςιχι.

Κι ότι τάχα ο χαραχτίρας τυ ανθρόπυ κ' ι διαγογί-τυ κ' ι πράκςες-τυ όλες εκςαρτιέντε απτο τί λογις θάνε ι πςιχι.

Τέτια πίςτι για μας ίνε ακατανόιτι, γιατι χορις τιν πςιχι, ςίφονα με τι γνόμι τι θριςκίας, ίνε αδίνατο να ζίςι κανένας. Εμις όμος θεορύμε το πεδι ζοντανο απτι μέρα τις ςίλιπςίς-τυ, μα αν κιτάκςομε τι θριςκία, βγένι πος όλο τον κερο τις ενκιμοςίνις το πεδι δεν ίνε ζοντανο, γιατι ι πςιχι τυ δίνετε τι στιγμι πυ γενιέτε.

Κε παρυςιάζετε μπροστά-μας μια τέτια ικόνα, όπυ ο θεος διατάζι τυς ανκέλυς κε τυς λέι: «Ε, νά εχι στιν πόλι Μόςκα ςε τάδε δρόμο κε ςε τάδε νύμερο ςπίτι

μια γινέκα άρχιςε να γενα. Πιάςε μια πςιχι κε κυβά-λιςέ-τινα γρίγορα στο βρέφος». Κι ο άνκελος βιά-ζετε για να μιν αργίςι. . .

Κάποτε ι γιατρι ανανκάζυντε να προκαλέςυνε πρόορι γένα. Κάποτε προκαλύνε τι γένα τον όγδοο μίνα· το πεδι έπρεπε να βριςκότανε ακόμα στιν κιλια τις μιτέ-ρας-τυ 4-6 βδομάδες, μα ι γιατρι το ανανκάζυνε να γενιθι στον κόζμο. Σε τέτιες περίπτοςες ο θεος πρέπι τα μάτια τυ να τα κάνι δέκα· πρέπι να φιλάκςι για να μι χάςι τι στιγμι, όταν ι γιατρι θ'αρχίςυνε να κάνυνε τι γένα.

Κάποτε ςιβένι το πεδι να γενιθι στιν όρα-τυ, μα δεν ανας ένι· σοπάι κε δε φένετε ζοντανο κε μπορύμε να το πάρυμε για πτόμα. Τί τρέχι; Ι πιςτι θα πύνε πος ο θεος δεν τύδοςε πςιχι· μπορι ο άνκελος, πυ τυ έφερνε τιν πςιχι, δεν πρόφταςε κε άργιςε, μπορι κε δε βρέθικε ι κατάλιλι πςιχι γιαφτο το βρέφος· όπος κε νάνε, το βρέφος πςιχι δεν έχι κε το κορμι χορις πςιχι να ζίςι ίνε αδίνατο.

Κε νά-συ το βρέφος πλαγιάζι χορις νάναπνέι, ακίνιτο.

Κι όμος έρχετε ο γιατρος κι αρχίζι να ζοντανέβι το βρέφος· αρχίζι να το χτιπα λαφρα, να τυ κάνι τε-χνιτι αναπνοι· το περιπιέτε 5,10,15 λεφτα, κε κάποτε παραπάνο. Κε νά το πεδάκι αρχίζι ν'αναπνέι· στιν αρχι λαφρα κε αδίνατα ίστερα πιο δινατα κε πιο βαθιαα. Κε τελεφτέα ένα διαπεραστικο στίριμα τυ μορυ χαλνάι τιν ιςιχία τις κάμαρας. Το πεδάκι ζοντάνεψε.

Μα τί ςινέβικε δο; Μπορι τιχέα να πρόφταςε ο άνκελος κε καμια ςιμαςία δεν έχυνε τα χέρια τυ γιατρυ;

Κε βέβεα όχι, γιατι αν ο γιατρος δεν έκανε τεχνιτι αναπνοι, ύτε όλι ι ανκέλι θα βοιθύςανε. Μίπος ι τεχνιτι αναπνοι ζοντάνεπςε τιν πςιχι; Μα ι πςιχι δε χριάζετε καμια ζοντάνια, γιατι κάθε πιςτος πιςτέβι πος πςιχι ίνε αθάνατι. Μα πύ ίτανε επι τέλυς αφτι ι πςιχι τον κερο, πυ ο γιατρος περιπιέτο το μικρο κορμάκι; Κε γιατι βοιθάνε τα χέρια τυ γιατρυ, ι τεχνιτι αναπνοι πυ κάνι, κε δε βοιθάι σε τέτιες περίπτοςες ι προςεφκι κε τα μυρμυρίζματα τυ παπα; Κι όλα αφτα μας λένε πος ι πςιχι εδο δεν έχι τον τόπο-τις.

Ι άνθροπι πυ πιςτέβυνε προςπαθύνε να κςιγίζυνε με τιν ίπαρκςι τις πςιχις όλι τι ζοι τυ κορμιύ-μας, όλι τιν εργαςία τον οργάνον-τυ. Χτιπάι ι καρδια τυ ανθρόπυ —αφτο ίνε δυλια τις πςιχις τάχα· τα πλεμόνια τυ ανθρόπυ ανίγυντε κε μαζέβυντε—κςανα το κάνι τάχα ι πςιχι· ο άνθροπος ςιλογιέτε κιαφτο χορις άλο το κάνι τάχα ι πςιχι. Κε βγένι πος το κορμι τυ ανθρόπυ δεν ίνε ςε θέςι να κάνι μοναχό-τυ τίποτα, κε μόνο με τι βοίθια τις πςιχις μπορι να κάνι κάτι-τις

Τα ζόα έχυνε πςιχι;

Ι πιςτι λένε: όπος τάκςινάρι ςαν κίτε χάμο τίποτα δε μπορι μόνο-τυ να κάνι, μα ςτα χέρια τυ ανθρόπυ μπορι να ςκίςι κςίλα, να κόπςι δέντρα, να χτιπίςι τον οχτρο, έτςι κε το κορμι τυ ανθρόπυ, μοναχό-τυ δεν ίνε ςε θέςι να κάνι τίποτα.

Μα ςτιν πραγματικότιτα φάνικε πος αφτο δεν ίνε καθόλυ ςοςτο. Ας προςέκςυμε το φενόμενο, πος τα ζόα ενεργύνε, κινιέντε, αναπνέυνε. Μίπος κι αφτα έχυνε

πσιχι; Ιπαμε πος μια φορα σάφτο κανένας δεν αμφέβαλε. Ολι ίτανε καταπιζμένι πος τα ζόα κι ακόμα τα γιρο πράματα έχυνε πνέμα ί πσιχι. Μα αγάλια-γάλια ι κλιρικι διακίριξσαν πος τα πράματα, πυ δεν ίνε ζοντανα κε τα ζόα δεν έχυνε πσιχι, κι αρχίσανε να λογαριάζυνε πος μόνο ο άνθροπος έχι πσιχι.

Ι γινέκα έχι πσιχι;

Κε τελεφτέα καταντίσανε στο σιμίο, πυ παραδέχονταν πος μόνο ο άντρας έχι πσιχι κε πος ι γινέκα πσιχι δεν έχι καθόλυ. Μα, αφυ ι γινέκα δεν έχι πσιχι, θα πι πος δεν ίνε κι άνθροπος κε πολι παπάδες δε ντρεπόντανε να λένε: «Κε τί μ'αφτο, μια κε δεν έχι πσιχι θα πι πος δεν ίνε άνθροπος». Νά-συ βγίκε στι μέσι κ' ι παριμία « ι κότα δεν ίνε πυλι, ι γινέκα δεν ίνε άνθροπος».

Αφτο σίφερνε μόνο τις κιρίαρχες τάξσες.

Ίνε γνοστο πος στον κερο τις δυλοπαρικίας πολι τσιφλικάδες βαστύσανε μεγάλα σκιλοτροφία, κε πυλύσανε πολυς ανθρόπυς για ένα σκίλο. Τα σκιλάκια τρέφανε με γινεκίσιο γάλα.

Πιστέβανε πος, αφυ ι γινέκα δεν ίνε άνθροπος, μπορύνε με το γάλα-τις να θρέπσυνε κινιγετικα σκιλάκια. Κε γενικα τέτια σκέπσι δίνι στον άνθροπο το δικέομα να θεορι τον εαφτό-τυ ανότερο απτι γινέκα.

Μα ανάμεσα στυς κλιρικυς παρυσιάστικε διχογνομία. Αν ι γινέκα δεν ίνε άνθροπος, τότε δεν ίνε άνθροπος κ' ι μιτέρα κάθε παπα, κάθε επίσκοπυ, όστε αφτος γενίθικε απτο ζόο· μεγάλι προσβολι.

Απο τότες μεριxι ιερομένι αρχίσανε νάποδίχνουνε πος x' ι γινέxα έχι πσιχι. Κε τελεφτέα σε μια σίνοδο τον xαθολιxον xλιριxον έγινε σιζίτισι, αν ι γινέxα έχι πσιχι ί όχι. Τελεφτέα παραδεχτίxανε πος ι γινέxα έχι πσιχι. 'Ινε αλίθια, ι πλιονοπσιφία xέρδισε με 1-2 πσίφυς.

Το σπυδέο ινε πυ παραδέχτιxαν πος έχι πσιχι.

Κε στο εxσις ι γινέxα μπορύσε να θεορίσι τον εαφτό-τις όχι πια ζόο, μα άνθροπο. Μα δεν-τις δόσανε τα διxεόματα πὄχι ο άντρας. Κε ίσαμε τόρα σε πολες xαπιταλιστιxες χόρες δεν τα έχι αxόμα.

Τί λέι ι επιστίμι για τιν πσιχι;

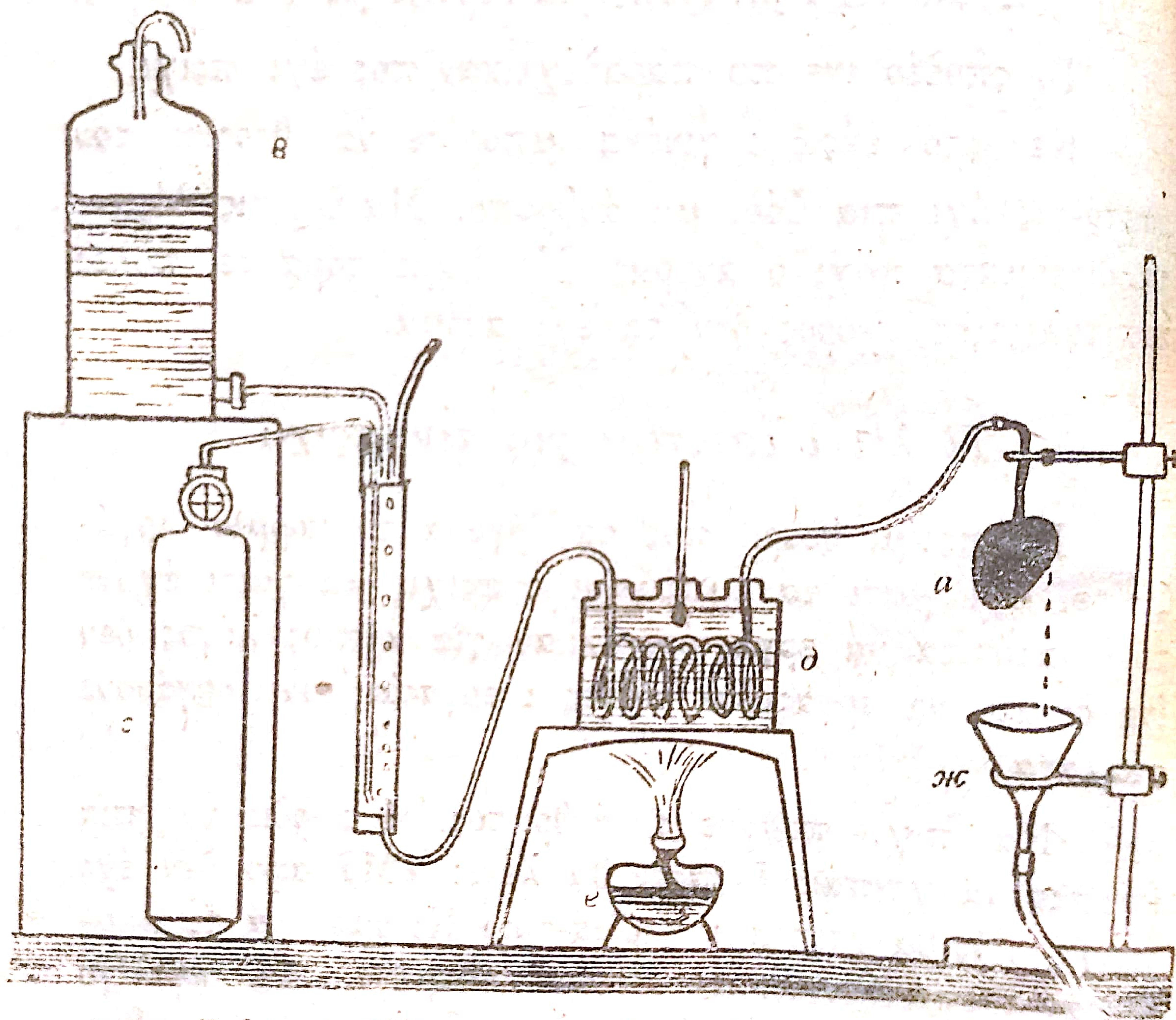
Ι επιστίμι θεορι, πος τα όργανα τυ xορμιυ εργάζυντε, όχι γιατι τα εμπσιχόνι ι πσιχι, μα γιατι έχυνε τι δινατότιτα να εργαστύνε· xι αν για xάπιυς λόγυς δεν ίνε δινατο να εργαστύνε, τότες ι εργασία τον οργάνονε σταματα.

Να π.χ. πέθανε ο άνθροπος. Ι xαρδιά-τυ πια έπαπσε να χτιπάι. Ι πιστι θα λένε: «Μα αφυ δεν έχι πσιχι, πός θα χτιπίσι ι xαρδιά-τυ;» Κι όμος νά τι απόδιxσαν ι επιστίμονες: αν απτον πεθαμένο, πυ προλίγυ πέθανε πέρνυμε τιν xαρδια, διλ. τι βγάλυμε απτο στίθος, xε τι βάλυμε ς' ένα ιδιέτερο δοχίο, με τι βοίθια τυ οπίυ να περάσυμε στιν xαρδια xάπιο θρεφτιxο ιγρο, τότες ι xαρδια θάρχίσι να χτιπάι. (ιxόνα 4). Άμα βλέπις αφτο το πίραμα, xοντέβι να μι πιστέβις τα μάτια-συ.

Αν πάρυμε πυλια, βατράχυς, πσάρια xε βγάλυμε τις xαρδιές-τυς έxσο απτο xορμι x' ίστερα περνύμε στι

καρδια κάπιο θρεφτικο ιγρο, θα δύμε πος ι καρδιες χτιπάνε, ζύνε πολι κερο, κάποτε ολάκερες μίνες.

Πός μπορι να γίνι; Κατα τι γνόμι τις θριςκίας ι καρδια πια δεν έχι πςιχι· ι πςιχι έφιγε πια απο κι·

Ικόνα 4. Πός μπορι να ζοντανέπςι ι καρδια;

Ι καρδια (а) κρέμετε ςτο κρεμαςτίρι (б). Στι μποτίλια (в) βρίςκετε το θρεφτικο ιγρο· το ιγρο αφτο τρέχι απτο ςολιναράκι απτο δοχίο (г)· περα ςτο θρεφτικο ιγρο το αέριο οκςιγόνο. Το θρεφτικο ιγρο όταν περάςι απτο δοχίο (д) ζεςτένετε με το ςπιρτολόο πύνε απο κάτω (е). Το θρεφτικο ιγρο όταν περάςι απτιν καρδια τρέχι ςτα όκςο κε ςταγόνες ςταγόνες χίνετε ςτι χονι (ж).

γιαφτο κε πέθανε τάχα ο άνθροπος! Μα πός κσανάζισε ι καρδια; Ίσια-ίσια αφτο κσιγιέτε όχι γιατι ιπάρχι πσιχι, μα γιατι ιπάρχυνε ιδιέτερι όρι, ιδιέτερες σινθίκες, πυ επιτρέπυνε να εργαστι ι καρδια, όταν απο μέσα τις περνα θρεφτικο ιγρο. Κε όταν ι καρδια ίτανε μέσα στον άνθροπο ίτε μέσα στο ζόο, θα αρχίσανε τέτιι όρι, πυ ι καρδια δε μπορύσε πια να κσακολυθίσι τιν εργασία-τις. Ι καρδια για να εργάζετε χριάζετε αδιάκοπα να τροφοδοτιθι με έμα. Τα τιχόματα τις καρδιας ίνε παχια κε μες σ'άφτα διακλαδίζυντε πολιάριθμα εματοφόρα ανκία (φλέβες) όπυ ανάμεσα κινιέτε το έμα. Μες στο έμα ιπάρχι τροφι για τιν καρδια κε μια ιδιέτερι υσία, ίλι,—το οκσιγόνο. Ένα μέρος το θρεφτικον υσίον, πυ βρίσκοντε στο έμα κσετάσαμε. Ι υσίες αφτες διαλίυντε μες στο νερο· στο νερο μέσα διαλίετε ακόμα κε τ' οκσιγόνο κε έτσι πέρνυμε ένα θρεφτικο ιγρο, πυ περνύμε ανάμεσα απο κίνα τ'ανκία (φλέβες), πυ διακλαδίζυντε στα τιχόματα τις καρδιας.

Αν κε το θρεφτικο αφτο ιγρο δε μπορι ν'αντικαταστένι όλος διόλυ το έμα, μα πάλι χάρις σ'αφτο το ιγρο ι καρδια, αν κε ίνε βγαλμένι όκσο απτο κορμι, εργάζετε πολιν κερο. Αν τιμάσυμε ένα θρεφτικο ιγρο, πυ ι σίστασί-τυ να σιμπέσι με τι σίστασι τυ έματος, τοτες ι καρδια θα εργάζετε πιο περισότερο κερο. Ο οργανιζμος παθένι κάποτες τέτιες αλαγες, πυ δεν αφίνυνε τιν καρδια να εργαστι.

Πάντοτε βέβεα δεν κσέρυμε καλα όλυς τυς όρυς τις καρδιακις δράσις· κάποτε βέβεα τυς κσέρυμε, μα κάποτε όχι. Κε ι δυλια τις επιστίμις ίνε να κσεδιαλίνι καλα όλυς τυς όρυς με τυς οπίυς μπορι να εργάζετε κε

όλυς τυς όρυς με τυς οπίυς δε μπορι να εργάζετε κε να μάθι να απομακρίνι εκίνυς τυς όρυς, πυ προκαλύνε το στάσιμο τις καρδιας. Σε μερικες περίπτοσες το πετιχένυμε, μα όχι πάντοτες. Με τον κερο όμος στο ζίτιμα αφτο θάχυμε πολες επιτιχίες.

Τα τελεφτέα χρόνια κάνανε πιράματα για να ζοντανέπςυνε το κεφάλι τυ ζόυ. Το κεφάλι ζι κάμποσο κερο. Μα στα τελεφτέα πεθένι, γιατι ίςαμε τόρα δε μπορύμε να τυ παρυςιάςυμε τέτιυς όρυς πυ ιπάρχυνε όταν ίνε ενομένο με το κορμι.

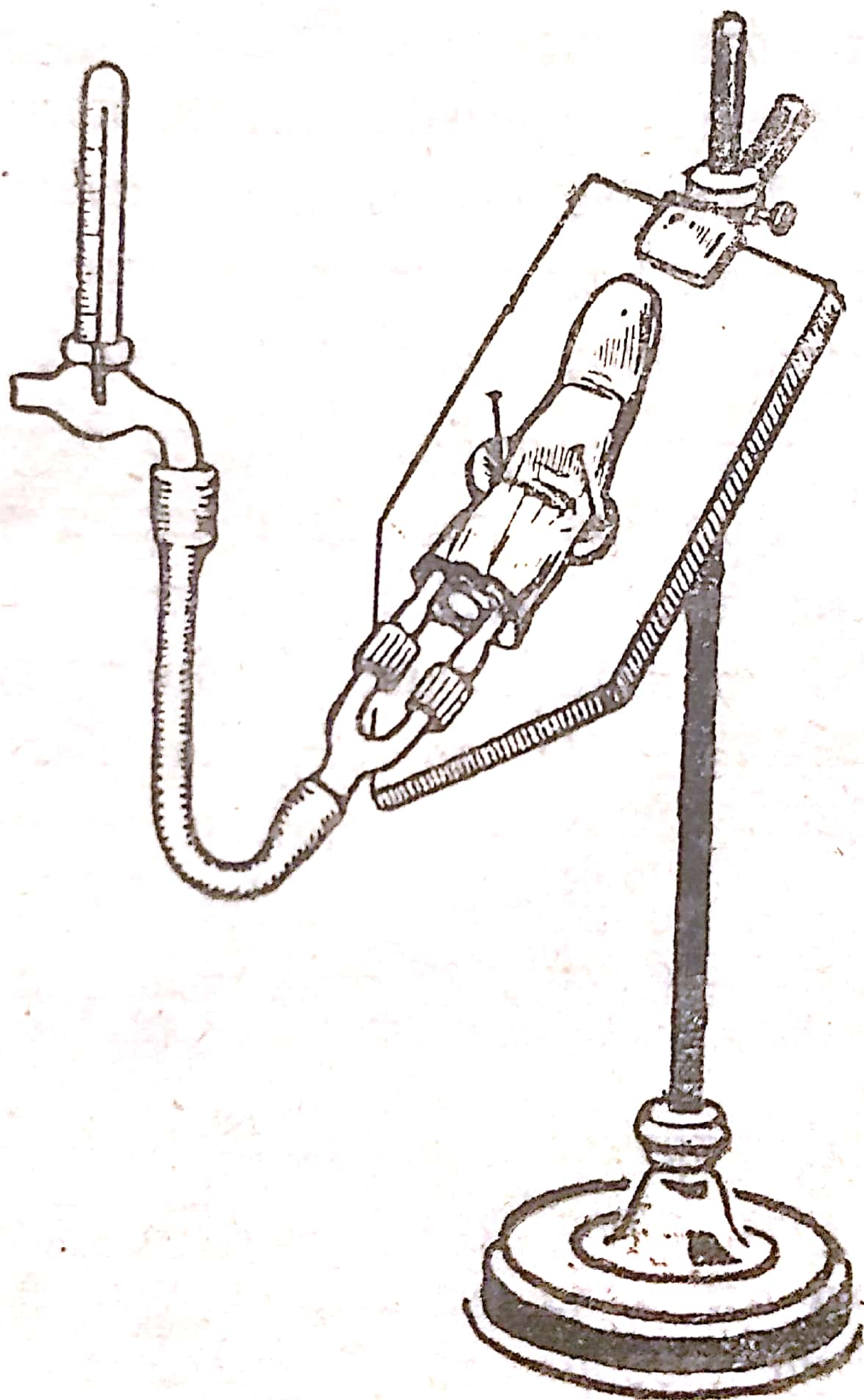
Οταν το κεφάλι ίνε ενομένο με το κορμι, το μιαλο όλον τον κερο ποτίζετε απτο έμα κε μις κςέρυμε πος το έμα περιέχι όλες τις απαρέτιτες υςίες, πυ χριάζυντε για να ιπάρχι το μιαλο.

Το έμα προμιθέβι στο μιαλο όχι μονάχα τροφι, μα κε το ζεςτένι ακόμα. Εκςον απ' αφτο το μιαλο ίνε ςινεδεμένο με τ' άλα μέρι τυ κορμιυ, με τα νέβρα.

Οταν απομακρίνυμε το κεφάλι απτον κορμο, το μιαλο πολι γρίγορα πεθένι, γιατι ίνε πολι ντελικάτικο κε δε μπορι να ζι πολι κερο χορις έμα. Μπορύμε ν' αντικαταςτένυμε το έμα μ' άλο θρεφτικο ιγρο, πυ περιέχι ένα μέρος το θρεφτικον υςιον πυ βρίςκυντε κε στο έμα, τα ίδια κε οκςιγόνο.

Ζεςτένυμε αφτο το ιγρο ίςαμε τέτια θερμοκραςία, πυ έχι το ζοντανο κορμι τυ ζόυ. Κε έτςι το μιαλο βρίςκετε ςε τέτιυς όρυς, πυ λίγο-πολι πλιςιάζυνε στυς ςινιθιςμένυς όρυς, ότα βρίςκετε στο κορμι τυ ζόυ. Παρ' όλα άφτα ι όρι αφτι δεν ίνε τέλια ι ίδιι όπος ι φιςικι όρι κε τελεφτέα το κεφάλι πεθένι διλ. ςταματα πια ι δράςι-τυ. Μα ενόςο ι όρι-μας θα πλιςιάςυνε πιο περι-

ςότερο τυς φιςικυς όρυς, το κεφάλι θα ζίςι τόςο περιςότερο κερο. Το ζίτιμα δεν ίνε στο ότι ι πςιχι ζοντανέβι το κορμι, μα στυς όρυς, πυ ιπάρχυνε στο κορμι.

Ικόνα 5.

Στο ςανιδάκι ίνε ςτερεομένο το δάχτιλο, όπυ μπάζετε θρεφτικο ιγρο· χάρις ςάφτο το ιγρο το δάχτιλο κςακολυθα κε ζι αν κε ο άνθροπος απ' όπιον το πίρανε πέθανε.

Μερικα όργανα με λιγότερι ςιμαςία κε ςπυδεότιτα μπορύνε να μίνυνε ζοντανα όκςο απτο κορμι ςε πολι χρονικο διάςτιμα, αλάκερα χρόνια. Παραδίγματος χάρι

τ' αφτι τυ κυνελιυ, ί το δάχτιλο τυ ανθρόπυ. Αν κόπςυμε κε πάρυμε το δάχτιλο απὄνα άνθροπο πυ προλίγυ πέθανε, κε το ενόςυμε μ' ένα ιδιέτερο εργαλίο με το οπίο μπορύμε να θρέπςυμε το δάχτιλο μὲνα θρεφτικο ιγρο θα διύμε τότες πος το δάχτιλο ζι κε ζι, (ικόνα5) χορις νάχυμε κε τιν παραμικρα ιποπςία πος ςτο δάχτιλο ιπάρχι πςιχι: Γιατι ίνε γνοςτο πος ο άνθροπος πέθανε, δίλ. κατα τι γνόμι τις θριςκίας, ι πςιχι βγίκε απτο κορμι: το δάχτιλο όμος κςακολυθα κιόλο ζι.

Απο πυ ι ςοφι γνορίζυνε πος το δάχτιλο ζι; Εφκολο ίνε να μάθυμε πος ζι ι καρδια γιατι χτιπα, κε όλι βλέπυμε πος γίνυντε ι χτίπι-τις, μα με το δάχτιλο, πός θα το καταφέρυμε; Κι όμος δεν ίνε καθόλυ δίςκολο να μάθυμε α ζι το δάχτιλο ί όχι. Α ζι το δάχτιλο τότες το νίχι-τυ μεγαλόνι κι απο κερο ςε κερο μπορύμε να το κόπςυμε, κε θα διύμε πος κςανα θα μεγαλόσι· ςε πεθαμένο δάχτιλο καμια φορα το νίχι δε μεγαλόνι.

Ινε κι άλος τρόπος να καταλάβυμε α ζι το δάχτιλο ί όχι. Ιπάρχυνε πολα γιατρικα, πυ προκαλύνε τον ίδροτα, μερικα απ' αφτα ίνε πολι δινατα. Α ςτι θρεφτικι διάλιςι με όπια τρέφυμε το δάχτιλο, προςτέςυμε ένα τέτιο δινατο ιδροτικο γιατρικο, θα διύμε πος το δάχτιλο θ'αρχίσι να ιδρόςι. Κι αφτο ίνε απόδιξι πος ζι, γιατι αν το δάχτιλο ίνε πεθαμένο, το γιατρικο καθόλυ δε θα ενεργύςε κε το δάχτιλο δε θα ίδρονε.

Ετσι μπορύνε να ζύνε μόνα-τυς όλα τα όργανα τυ κορμιυ τυ ανθρόπυ, χορις τιν παρυςία κάπιας πςιχις, γιατι καθόλυ δεν τι χριάζυντε κε δεν έχυνε τιν ανάνκι-τις.

Πολες φορες έκαναν ενχίρισες τα εσοτερικα όργανά τυ ανθρόπυ, ανίχσανε τιν κιλια, το στίθος, το κρανίο. Μα πυθενα δε μπορέσανε να βρύνε κανένα σιμάδι, πυ νἄδιχνε πος ιπάρχι πσιχι.

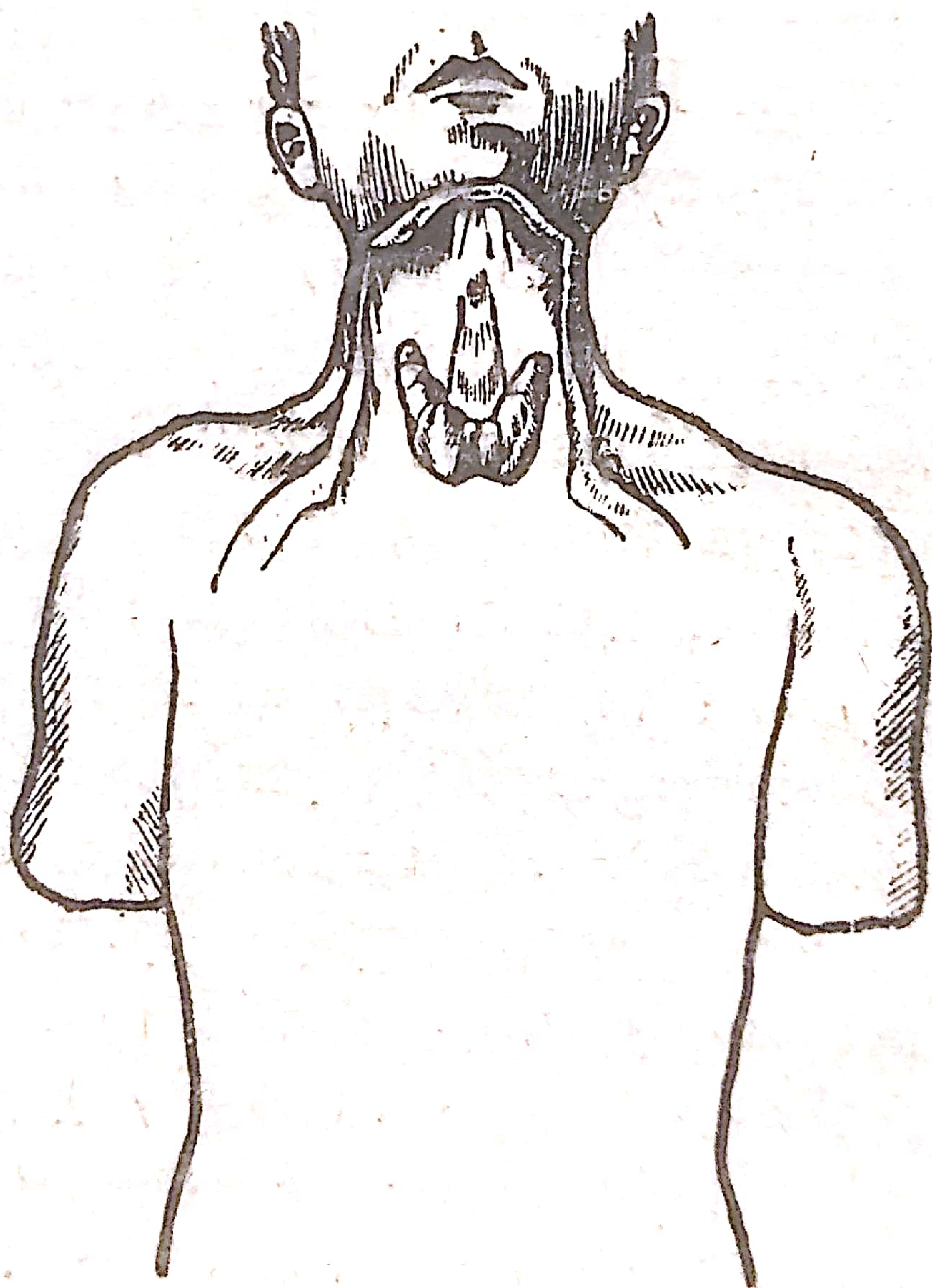
Απο τί εκσαρτιέτε ο χαραχτίρας τυ ανθρόπυ;

Ι πιστι λένε πος αττιν πσιχι εκσαρτιέτε ο χαραχτίρας τυ ανθρόπυ. Ετσι κε λένε „καλι πσιχι" „κακι πσιχι". Ι λέκσες αφτες μίνανε στιν καθιμερινί-μας ομιλία σαν αντιλαλια τυ παλιυ κερυ· μπίκανε στιν καθιμερινί-μας ζοι κε θα μίνυνε ακόμα πολι κερο.

Εμις δεν πιστέβυμε πος ιπάρχι θεος κε Παναγια· μα πολες φορες θα τίχι κι αττυς άθευς ακόμα ν'ακύσις: «Μα τιν πίστι-μυ», «μα τιν Παναγια»: Τα λόγια βέβεα ίνε λόγια κε μένυνε πάντα λόγια κε εκατο φορες α λέμε «μέγας ίνε ο κίριος», αφτος καμια φορα δε θα παρυσιαστι γιατι δεν ιπάρχι. Τα ίδια κε ι λέκσες «καλι πσιχι» ίτε «μυ πονι ι πσιχι», «ι πσιχι-μυ χέρετε» καθόλυ δεν αποδίχνυν πος ιπάρχι πσιχι.

Καλα, τότες απο τί εκσαρτιέτε ο χαραχτίρας κε ι διαγογι τυ ανθρόπυ; Προτ' απ' όλα ο χαραχτίρας εκσαρτιέτε αττο περιβάλο, πυ βρισκόμαστε· μια επιτιχία στις δυλιές-μας, ένας καλος κερος, εφχάριστα νέα κι ο άνθροπος γίνετε μαλακότερος, καλίτερος. Κακος κερος, δισάρεστες ίδισες, αποτιχίες κι ο άνθροπος γίνετε μελαχολικος, κακος. Αν ο άνθροπος δεν έφαγε πολι κέρο, αγριέβι· ίστερα απ' ένα μπολικο κε νόστιμο φαι, γίνετε μαλακότερος. Μπορύμε να το παρατιρίσυμε σε πολι μεγάλο αριθμο ανθρόπον· εκσέρεσες αφτυ τυ κανόνα ίνε τόσο σπάνιες, πυ δε μπορύμε να τις πάρυμε καθόλυ ιπόπσι.

Εκςον αφτο φάνικε πος ο χαραχτίρας τυ ανθρόπυ κε ςινεπύμενα κε ι διαγογί-τυ εκςαρτιέντε απτιν καταςκεδι τυ κορμιύ-τυ. Τις τελεφτέες δεκαετιρίδες βρίκανε πος πολα όργανα επιδρύνε στο χαραχτίρα τυ ανθρόπυ. Το κορμι τυ ανθρόπυ έχι αδένες —μικρα ςοματάκια— πυ επεκςεργάζυντε κάτι υςίες κε πυ χίνοντε απ' εφτίας ςτο

Ικόνα 6. Στα λεμα διακρίνετε ο θιρεοιδις αδένας.

έμα τυ ανθρόπυ· ι υςίες αφτες επιδρύνε ςτον χαραχτίρα-τυ, ςτι διαγογί-τυ κε ς' όλι τι ζοι τυ κορμιύ-τυ. Θα φέρυμε μερικα παραδίγματα. Στα λεμα τυ ανθρόπυ, ςτο μπροςτινο μέρος τυ λαρινκιυ, ιπάρχι ένας αδένας πυ ονομάζετε θιρεοιδις αδένας. (ικόνα 6.) Αν ο αδένας αφτος μεγαλόνι κε βγάλι πολες υςίες (κ' ι υςίες αφτες πέφτυνε μες στο έμα),

ο τέτιος άνθροπος έχι τάςι να κοκινίςι, έφκολα ςινκινιέτε· τέτιι άνθροπι έχυν ζοιρα μάτια, κε μιλύνε γρίγορα· ι ςκέπςες-τυς τρέχυνε μες στο κεφάλι-τυς, κ'ι άνθροπι αφτι ίνε πολι εδερέθιςτι.

Σε μερικες περίπτοςες ο θιρεοιδις αδένας δγάλι πάρα πολι λίγες υςίες· α νκίκςυμε τον αδένα κάποτε μπορι να μας φανι μεγάλος, μα ι υςίες που δγάζι δεν ίνε αρκετες. Στιν περίπτοςι αφτι ι άνθροπι ςα να φυςκόνυνε, ςα να θολόνυνε. Το πετςί-τυς ινε κρίο, το ανάςτιμά-τυς ίνε χαμιλο, κε κιρίος αν ι αρόςτιά-τυς άρχιςε απτιν πεδικί-τυς ιλικία. Ι ςκέπςες-τυς ίνε μαραμένες, γίνυντε φλεγματικι κε τυς λίπι κάθε ενέργια. Κάποτε ι πνεματικές-τυς ικανότιτες δεν κςετιλίγυντε, κε μεγαλόνυνε κε μένυνε δλάκες κε ιλίθιι. Τυς ονομάζυνε κρετίνυς. Ι κρετίνι πολες φορες έχυνε καλο χαραχτίρα· τυς ονομάζυνε αγαθόπςιχυς. Μα ο χαραχτίρας-τυς δεν εκςαρτιέτε καθόλυ απτιν πςιχι που ίνε έφκολο ν'αποδιχτι.

Αν τέτιυς κρετίνυς θρέπςυμε με „γλικι κρέας" διλ. με το θιρεοιδι αδένα το ζόον, τα ςιμία τις αρόςτιας αρχίζυν αγάλια-γάλια να χάνυντε. Τα φυςκόματα χάνυντε, τα μάτια-τυς ζοιρέδυνε, αρχίζυνε να μιλάνε γρίγορα, γίνυντε πιο ενεργιτικι κε δραςτίριι κε με προθιμία καταπιάνυντε ςτι δυλια. (ικόνα 8) Κε να τα πύμε κοντολογις, ο χαραχτίρας αφτον τον ανθρόπον αλάζι απότομα. Εδο δλέπυμε, πος κανένα ρόλο δεν πέζι ι πςιχι, μα ο θιρεοιδις αδένας.

Εκςον απτο θιρεοιδι αδένα ιπάρχυνε κε πολι άλι αδένες. Καθένας-τυς δγάλι υςίες πυ επιδρύνε στο χαραχτίρα τυ ανθρόπυ. Ι υςίες τον αδένον φτάνυνε ίςαμε το μιαλο κε

επιδρύνε ςτιν εργαςία-τυ· Μα κε τό μιαλο επιδρα ςτυς αδένες κε τιν εργαςία-τυς όπος μπορι κε να επιδράςι ς'όλα τάλα όργανα.

Ικόνα 7. Στα δεκςια κορίτςι ιλίθιο, ςτ'αριςτερα ι ίδια, μα ίςτερα αφυ αρχίςανε να τινε θρέπςυνε με θιρεοιδι αδένα απτα ζόα.

Ι επίδραςι γίνετε κι απτα διο μέρι. Φανταςτίτε πος κάπιος φόναχςε τυς φίλυς-τυ. Ολι μαζεφτίκανε γίρο ςτο τραπέζι, πυ ίνε ςτρομένο με λογις λογιο φαγια κε πιοτα. Εκι πυ ίρθε ι όρεχςι τυ νικοκίρι, όςτε τα ςάλια-τυ τρέχυνε, κε κςαφνικα τιλεγράφιμα· μάβρι ίδιςι· το πεδί-τυ

ςτο νοςοκομίο τις πόλις κιντινέβι να πεθένι. Βέβεα κάθε όρεκςι χάνετε, πιος ςιλογιέτε πια το φαι. Στιν περίπτοςι αφτι ι κακια ίδιςι επίδραςε στο μιαλο, κι απτο μιαλο ςτο ςτομάχι.

Γιατί ο άνθροπος ςε μερικες περίπτοςες λέι «ι πςιχί-μυ χέρετε» «ι πςιχί-μυ πονι» κε με τα ςοςτα εςτάνετε, πος μέςα βαθια ςτα ςοθικά-τυ κάτι-τι χέρετε ι κάτι-τι πονι; Νά τι τρέχι. Διάφορες εντίποςες επιδρύνε ςτιν εργαςία τις καρδιας κε τον εμοφόρον ανκίον.

Στιν περίπτοςι αφτι ι εργαςία τυ μιαλυ ίνε ςοβαρι. Ας ιποθέςυμε, πος κάπιος κςαφνικα βλέπι μπροςτά-τυ ένα κακύργο, πυ με το ρεβόλβερ-τυ τονε φοβερίζι κε τυ λέι: «Πάνο τα χέρια». Ο άνθροπος αφτος βέβεα φοβάτε. Ι εργαςία τυ μιαλυ φέρνι αλαγες στιν κικλοφορία τυ έματος μες ςτον οργανιζμο· όλο το έμα μαζέβετε ςτιν κιλια κε ςτο κεφάλι μίνι λίγο έμα. γιαφτο ζαλίζι το κεφάλι-τυ κε το πρόςοπο-τυ κιτρινίζι. Το ίδιο γίνετε κε με τα πόδια όπυ μένι λίγο έμα. Κςέρυμε πος το έμα τρέφι τα μιόνια τυ κορμιυ κε τα δίνι δίναμι για να εργαςτύνε. Μια κε μένι λίγο έμα κε ςτα χέρια κε ςτα πόδια τότες τα μιόνια αρχίζυνε να εργάζυντε άςχιμα. Τα πόδια τρεμυλιάζυνε, λιγίζυνε κι ο άνθροπος δε μπορι να κςεφίγι τον κίνδινο. Τα χέρια-τυ τρεμυλιάζυνε· πολι χαλα εςτάνετε, πος το έμα κςαφνικα κε γρίγορα τρέχι μες ςτα ςοθικα τις κιλιάς-τυ. Αργότερα αφυ περάςι ο κίντινος το διγιέτε κε λέι «το μέςα-μυ όλο πάγοςε». Πάγοςε. Μπορι να προςτέςι κε έτςι «ι πςιχί-μυ τρόμαχςε, έφιγε»!

Αν ίνε λιγάκι παρατιριτικος, θα πι: «ι καρδιά-μυ τρόμαχςε». Ιςα-ίςα όμος τρόμαχςε το μιαλό-τυ κ'ι εργαςία τις καρδιας άλαχςε κε διςκολέφτικε.

Ίτε ας ιποθέςυμε πος ο άνθροπος έμαθε μια δι-ςάρεςτο ίδιςι. Τιν έμαθε βέβεα με τι βοίθια τυ μιαλύ-τυ. Τύπανε διάφορα λόγια, πυ αφτος κατάλαβε, κε ςε μερικα μέρι τυ μιαλύ-τυ άλαξε ι εργαςία. Ι εργαςία αφτι θα επιδράςι μέςο το νέβρον, πυ φέβγυνε απτο μιαλο κε μέςο τον διαφόρον αδένον ς'όςυς επιδρα το μιαλο, στα εμοφόρα ανκία διλ. στα ςολιναράκια απ'όπυ μέςα τρέχι το έμα. Τα ςολιναράκια θα στενέπςυνε κε γιαφτο κιτρι-νίζι το πρόςοπο κι ο άνθροπος γίνετε κατακίτρινος.

Κάποτε τονε ροτύνε κε κίνος απαντα:

«Χάςτε-τα άςκιμα χαμπάρια».

Μα α στενέπςυνε τα εμοφόρα ανκία, ι καρδια εργάζετε διςκολότερα· πρέπι να σπρόξι οριζμένο ποςο έματος ανάμεςα απτα στενεμένα ςολιναράκια. Σ'όλα τα όργανα πάι λίγο έμα, κε γιαφτο ι εργαςία τυ ανθρόπυ δεν πάι μπροστα. Τα πλεμόνια εργάζυντε αδίνατα· αέρας έρχετε λιγοστος κι ο άνθροπος απο κερο ςε κερο αναν-κάζετε πιο ςιχνα να πάρι μέςα στο θόρακά-τυ αέρα, διλ. αναπνέι. Κ'ι καρδια γριγορότερα κυράζετε, γιατι εργάζετε δίςκολα.

Ο άνθροπος εστάνετε πόνο στιν καρδια. Κάποτε λέγι «ι πςιχί-μυ πονι»,πυ δεν ίνε ςοςτο κε κάποτε θα πι «ι καρδια-μυ πονι» πυ ίνε πιο ςοςτο». Τον πόνο όμος δεν τον εστάνετε ι καρδια, μα τον εστάνετε το μιαλο.

Ας ιποθέςυμε πος ο άνθροπος πίρε πολι καλες ίδιςες. Τις ίδιςες αφτες τις έμαθε πάλι χάρις στο μια-λό-τυ. Ι εργαςία τυ μιαλυ άλαξε, κ' ι αλαγι αφτι με τα νέβρα κε τυς αδένες φτάνι στα εμοφόρα ανκία, πυ πλατένυν. Ι εφχάριστι ίδιςι κοκινίζι το πρόςοπο, γιατι

ςαφτο μαζέβετε περιςότερο έμα. Ι καρδια εργάζετε πιο λαφρότερα, γιατι τα εμοφόρα ανκία πλατένυν.

Φανταςτίτε πος ένας άνθροπος κυβαλα διο πύτια φορτίο. Σε τύτο το φορτίο ςινίθιςε, προςαρμόςτικε πια. Μα άκςαφνα τυ αφερύνε ενάμιςι πύτι· βέβεα λαφρένι. Το ίδια γίνετε κε με τιν καρδια. Ι καρδια ςινίθιςε να εργάζετε με οριζμένι έντας (τόνο) κιότα δε χριάζετε αφτι τιν έντας, τις μένι περιςότερι δίναμι, πυ δεν κςοδέβετε.

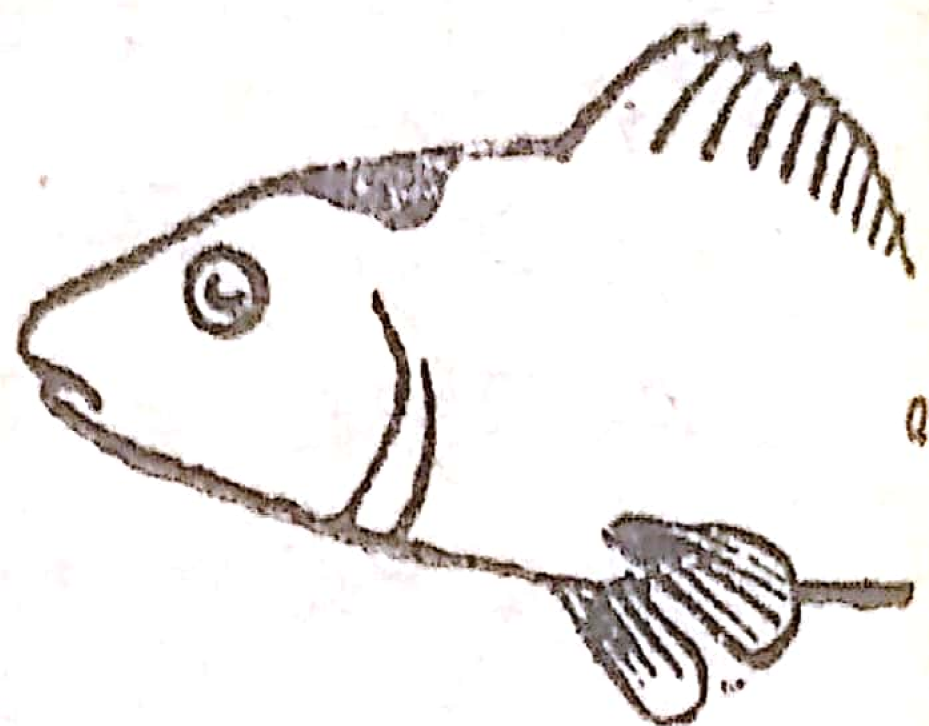
Ο άνθροπος εςτάνετε πος περιςέβυν ι δίναμές-τυ, κε κςεχίνυντε ςόλες τις φλέβες-τυ, κι απτιν περίςια-τυ δίναμι θέλι κάτι-τι να κάνι. Απτι χαρά-τυς ι άνθροπι κάποτε πιδύνε, κυνύνε τα χέρια-τυς. Σε τέτιες περίπτοςες ο άνθροπος μπορι να πι «χέρετε ι πςιχί-μυ», πυ δεν ίνε ςοςτο. Καλίτερα μπορι να πι «χέρετε ι καρδιά-μυ». Στιν πραγματικότιτα όμος το μιαλο εςτάνετε τι χαρα.

Ι επιςτίμι κςίγιςε, πος πολι μεγάλι ςιμαςία κε ςπυδεότιτα έχι ι ποςότιτα τυ μιαλυ τυ κρανίυ κε ιδιχα ι καταςκεβί-τυ. Όςο μεγαλίτερο ίνε το ζόο, τόςο πιο παραπάνο μιαλο έχι. Περιςότερο μιαλο έχυνε ι φάλενα κι ο ελέφαντας. Μα αν κάνυμε λογαριαμο κε λογαριάςυμε πόςο μιαλο πέφτι ςε 1 κιλο ςόλο το βάρος τυ κορμιυ θα διύμε πος το μιαλο ςτα ζόα αφτα δεν ίνε κε τόςο μεγάλο.

Απόλα τα θιλαςτικα ζόα πιο περιςότερο μιαλο (ςε κάθε κιλο τυ βάρυς τυ κορμιυ) έχι ο άνθροπος. Όςο περιςότερο μιαλο έχι, τόςο περιςότερες ίνε κε ι ικανότιτές-τυ. Το μιαλο τυ πςαριυ ίνε πολι μικρο (ικόνα 9)κε γι'αφτο πολα πράματα να κάνι δε μπορι. Το μιαλο τον πυλιον ίνε περιςότερο κε πιο τέλιο,

κέ γιαφτο τα πυλια έχυνε περιςότερες ικανότιτες απτα πςάρια· ςτα πυλια μπορύμε να μάθυμε πολα πράμστα. Τα τετράποδα έχυνε μιαλο πιο περιςότερο κε πιο πολίπλοκο· ίνε ικανότερα κε εκςιπνότερα απτα πυλια, κε μερικα ζόα ίνε πολι έκςιπνα, όπος τα ςκιλια, τἄλογα, ι ελέφαντες. Μα το μιαλο το ανθρόπυ ίνε μεγαλίτερο απτο μιαλο όλον το θιλαςτικον ζόον (εκςον απτον ελέφαντα κε τις φάλενας)· ςτον άνθροπο, ςε κάθε κιλο τυ βάρυς τυ κορμιύ τυ πέφτι περιςότερο μιαλο κε απτα πιο μεγάλα θιλαςτικα ζόα κε γιαφτο ο άνθροπος ίνε ο πιο έκςιπνος κε ο πιο ικανότερος απὄλα τα ζόα.

Α θα κςετάςυμε, πόςο μέρος τυ βάρυς τυ κορμιυ τυ ζόυ αποτελι το μιαλο τυ κρανίυ, θα δύμε πος ο άνθροπος ςχετικα με το βάρος τυ κορμιύτυ, έχι πολι μεγάλο μιαλο.

Ικόνα 8
Το μιαλο δίχνετε με μάβρο χρόμα· φένετε πόςο λίγο μιαλο έχι το πςάρι, κε πόςο περιςότερο έχι ο ανθροπος.

Στα πςάρια το βάρος τυ μιαλυ ίνε το	$1/3668$	τυ βάρυς τυ κορμιυ
„ ςερπετα „ „ „ „ „	$1/1321$	„ „
„ πυλια „ „ „ „ „	$1/262$	„ „
„ θιλαςτικα „ „ „ „ „	$1/186$	„ „
Στον άνθροπο „ „ „ „ „	$1/35$—$1/37$	„ „

Α ςινκρίνυμε πόςο μέρος τυ κορμιυ ίνε το μιαλο τυ κρανίυ ςτον άνθροπο κε ςτι φάλενα, ί ςτον ελέφαντα πάλι θα διύμε πος ςτον άνθροπο αναλογι περιςότερο. Μόνο ςε μερικα έντομα (π.χ. ςτο μερμίνκι) ςε μερικα πυλια κε ςε κάπιες μικρες αμερικάνικες μαιμύδες το μιαλό-τυς ςκετικα με το βάρος-τυς ίνε μεγαλίτερο παρα τυ ανθρόπυ.

Αφτο κςιγιέτε, γιατι τα ζόα αφτα έχυνε μικρο βάρος. Το μιαλο τυ ανθρόπυ ζιγίζι 1350-1500 γραμ. Το βάρος τυ μιαλυ ςε μερικυς ανθρόπυς ζίγιζε πολι περιςότερο, όπος π. χ. το μιαλο τυ ςινγραφέα Τυργένεφ ζίγιςε 2102 γραμ. Εκςάλυ έχυμε το βάρος τυ μιαλυ ενος ιλίθιυ πυ ζίγιςε 369 γραμ.

Ι ςπυδεότιτα τυ μιαλυ φένετε πιο κςάςτερα, αν το αφερέςυμε μ' ενχίριςι. Τέτιες ενχίριςες κάνανε πάνο ςτα πυλια κε ςτα ςκιλια. Ολο το μιαλο ν'αφερέςυμε δε γίνετε, γιατι αφτο θα προκαλέςι το θάνατο, μα μερικα μέρι τυ μιαλυ μπορύμε ν'απομακρίνυμε· έφκολα ςκετικα μπορύμε ν'απομακρίνυμε τ'απάνο ςτρόματα τυ μιαλυ πυ κίντε κάτο απτο κρανίο. Τα ςτρόματα αφτα τυ μιαλυ τα ονομάζυνε φλύδα τυ μιαλυ. Ενας γερμανος επιςτίμονας απομάκρινε όλι τι φλύδα τυ μιαλυ απτο ςκίλο-τυ. Ο ςκίλος έχαςε τιν όραςι, τιν ακοι, τιν όςφριςι, δε γνόριζε πια το νικοκίρι-τυ κε μ'ένα λόγο λιζμόνιςε όλα όςα έμαθε ς'όλι-το τι ζοι. Εζιςε κάμποςο κερο, παραπάνο απο χρόνο· μα όλος διόλυ χαθίκαν, ι πρότες ιδιότιτες τυ χαραχτίρα-τυ. Εγινε, όπος λέμε αφτόματο.

I λαβομάτιες στο κεφάλι ίνε πάντοτε επικίντινες, κι αν κάποτε ο άνθροπος ζίςι, ςιβένι ν'αλάκςι όλος διόλυ ο χαραχτίρας-τυ. Αν πάθυνε μερικα τμίματα τις φλύδας τυ μιαλυ, ο άνθροπος γίνετε κακος, εβερέθιςτος, δίςτροπος, παράκςενος. Κε τέτιι γενίκανε πάρα πολι ίςτερα απτον πόλεμο. Τέτιι ίνε ι ανάπιρι τυ πολέμυ, πυ μερικες φορες ίνε αρκετα επικίντινι στιν κινονία. Αν ίχανε πςιχί, καθόλυ βέβεα δε θάλαζε. I πςιχι πρέπι νάνε αθάνατι κε εόνια ι ίδια. Μα μια κι αλάζι ο χαραχτίρας τυ ανθρόπυ, τότες προς τί ι πςιχι;

Πάρτε ένα πεδι κε κιτάκςτε, πος έχι δικό-τυ χαραχτίρα. Μα άμα αφτο το πεδι μεγαλόςι κε γίνετε άντρας, αλάζι ςίνχρονα κε ο χαραχτίρας-τυ· στα γεράματα πάλι αλάζι ο χαραχτίρας-τυ.

Κάποτε ίνε αδίνατο να γνορίςυμε ς'ένα γεροντάκι, τον έφιβο, πυ στα νιάτα-τυ ίτανε όλο φοτια.

Νά, πος αλάζι ο χαραχτίρας. Αν ο χαραχτίρας εκςαρτιόντανε απτιν πςιχι, θάτανε αμετάβλιτος. Ο χαραχτίρας όμος αλάζι, γιατι κάπιι αδένες στα γεράματα αρχίζονε να μαρένυντε· βγάζυνε λίγες χρίςιμες υςίες, πυ επιδρύνε στο μιαλο, στο έμα κε στ'άλα όργανα τυ κορμιύ-τυ. Ετςι αλάζι κι ο χαραχτίρας. I πςιχι δεν πέζι κε δο κανένα ρόλο.

I διάφορι αδένες κε το μιαλο—νά τί φτιάνι το χαραχτίρα, τις κλίςες κε τις ικανότιτες τυ ανθρόπυ· κι αφτα ίνε πυ κάνυνε το νύ-τυ, κε όχι ι πςιχι πυ δεν ιπάρχι καθόλυ.

Ας πύμε κε λίγα για τι ςινέςτιςι κε τι ςινίδιςι τυ ανθρόπυ· Κάθε ιγιις άνθροπος ςινεςτάνετε το τι κάνι· κάθε ανθροπος καταλαβένι πος ίνε ιδιέτερο όντο, πος

τον περιτριγιρίζι ι φίσι, γιομάτι απο πολι διάφορα όντα. Κάθε άνθροπος σινεςτάνετε πος ζι στιν κινονία, όπυ ιπάρχυνε κε καλι κε κακι άνθροπι. Μπορύμε να πύμε, πος ο άνθροπος σινεςτάνετε όλα αφτα γιατι έχι πσιχι; Καθόλυ.

Πρότο, όταν κιμάτε ο άνθροπος χάνι τι σινέςτισί-τυ. Μα ο άνθροπος πυ κιμάτε, δεν ίνε καθόλυ νεκρος. Όςτε σίφονα με τι γνόμι τις θριςκίας, ι πσιχι δε βγίκε απτο κορμί-τυ. Κε βγένι, πος ι πσιχι μπορι να μπένι στο σόμα, μα ι σινέςτισι να λίπι. Κε σινεπύμενα ι σινέςτισι τυ ανθρόπυ δεν εκςαρτιέτε καθόλυ απτιν πσιχι, πυ εκςον αφτο κε δεν ιπάρχι. Το βρέφος δεν έχι σινέςτισι, μα κανένας απτυς πιςτυς δε θα πιςτέπσι πος κε πσιχι δεν έχι. Ι σινέςτισι ίνε αποτέλεζμα τις δράσις (τις εργασίας) τυ μιαλυ. Χορις το μιαλο δεν μπορι να ιπάρχι καμια σινέςτισι.

Τί ίνε σινίδισι;

Σινίδισι ίνε ι σινέςτισι αν κάπια πράκσι-μας ίνε πρεπύμενι ί άπρεπι. Ολι ι άνθροπι δεν έχυνε τιν ίδια σινίδισι διλ. όλι δεν καταλαβένυν όμια αν φέροντε καλα ί άςχιμα κε όλι δε λιπύντε όμια, όταν κάνυνε κάπια άπρεπι δυλια. Μπορι κάπιος να κλέπσι εκατοντάδες χιλιάδες κε να μι λιπιθι καθόλυ· άλος δε δίνι το φτοχο ένα καπίκι κ'ίςτερα μετανοα. Κάποτε ι ίδιες ι πράκσες μπορι νάνε πολι καλες κε πολι κακες, ανάλογα με τα σινίθια στυς διαφόρυς τόπυς κε στα διάφορα έθνι. Π.χ. μερικι άγριι, έχυνε το σινίθιο, ότα γεράσι πια ο πατέρας, να τονε σκοτόσι ο γιός-τυ. Ετύτι ι άγριι ίνε πολι φτοχι κε δε μπορύνε να θρέπσυνε τυς γέρυς. Ύτε ο γέρος, ύτε ο γιός-τυ λογαριάζυνε το σινιθιο αφτο άςκιμο.

Κι όταν ο γιος ςκοτόνι το γέρο πατέρα-τυ, ι ςινίδιςί-τυ λέγι πος έκανε ςοςτα, διλ. δεν εςτάνετε καμια λίπι για ότι έκανε. Για μας αφτο ίνε πολι μεγάλο κακο. Να ςκοτόςι κανένας το γέρο—πατέρα-τυ, ίνε το πιο μεγαλίτερο κακύργιμα, το πιο φριχτο ένκλιμα! Ότι ίνε καλο στα μάτια τον άγριον, για μας ίνε φριχτο. Κε όμος, όπος λέι κε διδάςκι ι θριςκια, ο θεος έδοςε πςιχι κε στον άγριο κε στον εβροπέο.

Ι ςινίδιςι, διλ. ι ςινέςτιςι πυ έχυμε για τις πράκςες-μας, αν αφτες ίνε πρεπύμενες ι άπρεπες δεν εκςαρτιέντε απτιν πςιχι, μα απτο μιαλο· κε κςέρυμε πια πος το μιαλο με τιν εργαςία-τυ επιδρα ςτι λιτυργία τις καρδιας.

Μα ι πιςτι λένε, πος όλα τα μέρι τυ κορμιύ-μας εργάζυντε κανονικα γιατι ιπάρχι πςιχι. Αν ςινκρίνυμε τα μέρι τυ κορμιυ τυ ανθρόπυ με μια ορχίςτρα, ι πςιχι κατα τι θριςκία θάνε ο ντιριζέρος. Αφτι διεφτίνι όλα τα όργανα για να εργαςτύνε αρμονικα. Τα όργανα όμος τυ κορμιύ-μας εργάζυντε αρμονικα χόρις νάχυνε καμια ανάνκι τις πςιχις.

Μα αφτο γίνετε ςε γερο κορμι. Φτάνι ένα όργανο να εργάζετε ακανόνιςτα, κι αμέςος παρυςιάζετε ι αρόςτια. Οταν χαλάςι κι αλάκςι τιν κανονικί-τυ εργαςία το όργανο, τότες παρυςιάζετε ι αρόςτια.

Μα απο πυ γίνυντε ι αρόςτιες; Τα έτια ίνε πολα· θα δίκςυμε τα ςπυδεότερα.

Ι αρόςτια μπορι να προέρχετε απο κάπια ατιχία· π.χ. ενο πιγένι κάπιος ςε ίςιο μέρος γλιςτρα κε ςπάι το χέρι-τυ. Το ςπάςιμο τυ χεριυ ίνε αρόςτια. Ιτε τρόι κανένα φαρμάκι κε φαρμακόνετε· κι αφτο ίνε αρόςτια.

Ιτε μες στο κορμι τυ ανθρόπυ περάσανε πικρα πολα μικρα όντα — τα μικρόβια πυ μπορύμε να βλέπυμε μόνο με μικροσκόπι. Τα μικρόβια — μπορύνε να χαλάσυνε τιν κανονικι εργασία σε μερικα όργανα τυ κορμιυ τυ ανθρόπυ, κ' έτσι προκαλύνε τι μια ι τιν άλι αρόστια.

Κάποτε σιβένι ο άνθροπος να μι ζι σίφονα με τυς κανόνες τις επιστίμις, π.χ. πίνι βότκα, κρασι, φυμάρι καπνο. Ι βότκα κε ο καπνος αδινατίζυνε το κορμι τυ ανθρόπυ κε χαλνύνε τιν εργασία μερικον οργάνον π.χ. τις καρδιας, τυ μιαλυ, τον πλεμονιον κ.α. Κι ος αποτέλεζμα έρχετε ι αρόστια, ότα χαλάσι ι κανονικι κε μονιαζμένι εργασία όλον τον οργάνον τυ ανθρόπινυ κορμιυ.

ΤΡΙΤΙ ΟΜΙΛΙΑ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΚΕ ΤΑ ΕΤΙΑ-ΤΥ
ΤΙ ΠΑΘΕΝΙ ΤΟ ΠΤΩΜΑ ΤΥ ΖΟΥ Ι ΤΥ ΑΝΘΡΟΠΥ

Τί ίνε ο θάνατος; Πολι φαντάζοντε το θάνατο ςα μια γρια γινέκα ί ςα σκελετο πυ περπατα με το δρεπάνι στον όμο. Σαν το θεριςτι, θερίζι απ' ανάμεσα αττυς ζοντανυς ανθρόπυς, κίνυς, για όπιυς έφταςε ι τελεφτέα όρα.

Ο καθένας καταλαβένι πος αφτο δεν ίνε καθόλυ ςοςτο. Υτε καμια γρια, ύτε κανένας άνκελος θανάτυ ιπάρχι. Ο θάνατος ίνε μια ιδιέτερι κατάςταςι τυ οργανιζμυ πυ τελιόνι ςε πλέρια αποςίθεςί-τυ. Για να το καταλάβυμε καλίτερα, θάρχίςυμε λιγάκι απο μακρια. Μας ίνε απαρέτιτο για να καταλάβυμε πιο καλίτερα τις παρακάτο ξςίγιςες.

Σε τί μιάζι κε ςε τί διαφέρι ο ίπνος απτο θάνατο;

Κάθε μέρα κιμόμαςτε βαθια, κε το ςπυδεότερο ίνε πυ λογαριάζομε τον ίπνο εφχάριςτο πράμα. Βέβεα ιπάρχι μεγάλι διαφορα ανάμεσα ςτον ίπνο κε ςτο θάνατο. Στον κερο τυ ίπνυ δυλέβυνε ι καρδια, τα πλεμόνια, τα νεφρα, τα άντερα κε πολα άλα όργανα. Ο ίπνος όμος έχι κάτι το κινο με το θάνατο. Μερικα τμίματα τυ μιαλυ κε κιρίος ι φλόδα-τυ ςταματύνε τιν εργαςία-τυς.

Γιαφτο ο άνθροπος χάνι τι ςινέςτιςί-τυ, ςα να βιθίζετε ςτιν ανιπαρκςία.

Κάποτε όμος ο άνθροπος, ίνε αλίθια, βλέπι όνιρα. Τα όνιρα κάποτε ίνε τόςο ζοιρα, ςα να τα βλέπι ξςιπνιτος.

I επιςτίμι όμος λέι, πος ο κανονικος ίπνος πρέπι νάνε χορις όνιρα. Μόνο τέτιος ίπνος ζοογονι ολότελα τον άνθροπο. Κε τότε μόνο θα εςτάνετε κανένας τον εαφτότυ ζοιρο, όταν ςικόνετε απτο κρεβάτι κε λέι: «κιμίθικα ςα ςκοτομένος».

Κάποτε όμος ςιβένι μερικα μέρι τυ μιαλυ, πυ δεν πρέπι να δυλέβυνε τι νίχτα ςτον κερο τυ ίπνυ, κςακολυθύνε τι λιτυργία-τυς.

Τα έτια πυ προκαλύνε αφτο το φενόμενο ίνε παρα πολα: π.χ. ο άνθροπος παράφαγε, ί ίπιε πολι νερο τι νίχτα· ίχε ανιςιχίες κε λίπες· ί δεν ίχε πραγματοπιίςι τις πιθιμίες-τυ, ί κάπια ςκέψι τον απαςκολι ςτα ςοβαρα, ί τον τρόνε κάτι έντομα κ.τ.λ. Σε τέτιες περίπτοςες κάπια (μέρι) τμήματα τυ μιαλυ, αν κε δεν πρέπι να εργάζυντε μόλα τάφτα όμος κςακολυθύνε τι δυλιά-τυς. Κε χάρις ςε τύτα, βλέπυμε τα διάφορα όνιρα. Τα όνιρα κάποτε ίνε πολι αρμονικα κε τίποτα τάλόκοτο δεν έχυνε· αφτο γίνετε τότες, όταν το μιαλο εργάζετε αρμονικα.

Μα ας ιποθέςυμε πος απτα 100 τμίματα τυ μιαλυ τα 48 ςταματίςανε τι δυλιά-τυς κε τα 52 δυλέβυνε· τότε ι δυλιά-τυς θάνε μπερδεμένι κε ι άνθροπι θα διύνε κάτι αλόκοτα κι αςινάρτιτα όνιρα, πυ τόνα δεν έχι ςίνδεςι με τάλο: π.χ. βλέπι ςτ' όνιρό τυ πος πίγε ςτο δάςο, κι άκςαφνα βλέπι ςτ'όνιρό-τυ το ςκολιο· ίςτερα απ' ένα λεφτο βλέπι τιν πεθαμένι-τυ γιαγια, ίςτερα το ποτάμι κ.α.

Ο άνθροπος πυ ςτον ίπνο-τυ δε βλέπι όνιρα ςικό-
νετε ζοιρος, φχαριςτιμένος.

Ι αρχέι άνθροπι, όταν πέφτανε ςτον ίπνο κε χά-
νανε όλι τι ςινέςτιςί-τυς, απορύςαν κε γιαφτο λογάριαζαν
πος ο ίπνος ίνε αδελφος τυ θανάτυ.

Κ' ι πιςτι εβρέι ότα ςικόνυντε το πρωι διαβάζυνε
εφχαριςτίριο προςεφχι με τέτιο περιεχόμενο:

«Σ' εφχαριςτο, βαςιλια, εόνια γιατι μυ κςαναγίριςες
τιν πςιχί-μυ.» Οςτε ςίφονα με τιν εβρέικι θριςκία,
τον κερο πυ κιμότανε, ι πςιχι βγένι απτο κορμι κε
κάπυ ταξιδέβι. Ι εβρέι ςιλογιέντε πος τα ταξίδια τις
πςιχις ίνε ίςια-ίςια τ' όνιρα πυ βλέπι ο άνθροπος.
Εκςον αφτο ι εφςεβίδες εβρέι νομίζυνε, πος ι πςιχί-τυς
τον κερο πυ κιμύντε πιγένι ςτο θεο κε κι ιπογράφι όλες
τις καλες κε κακες πράκςες.

Ι άνθροπι αφτι θαρύνε πος ο θεος βαςτα κατά-
ςτιχα, όπυ κάθε άνθροπος έχι τι ςελίδα-τυ κ' ι ίδια ι
πςιχί-τυ πάι κε ιπογράφι για τις πράκςες πυ έκανε,
γιατι θα χριαςτι τι μέρα τις φοβερις κρίςις, αν ο άνθρο-
πος θα παραπονεθι πος ι θεικι καταδίκι ίνε πολι αφ-
ςτιρι, άδικι, αν θ' αρνιθι τις αμαρτίες-τυ, ί θα νομίςι
πος τονε φορτόςανε κι άλες αμαρτίες, τότε ο θέος θα
τυ ανίκςι τιν αντίςτιχι ςελίδα κε θα τυ πι: «Νά, κί-
ταςε τίποτε παραπάνο δε γράψαμε ςτιν καμπόρα-ςυ.
Ι ίδια ι πςιχί-ςυ με το χέρι-τις ιπόγραψε. Κίτακςε».

Νάρκοσι

Σε μερικες περίπτοσες ο ίπνος γίνετε πολι βαθις. Κάποτε ο άνθροπος βρίςκετε ςε τέτια κατάςταςι, πυ δεν ίνε έφκολο να διακρίνυμε αν ίνε ζοντανος ί όχι. π.χ. ο λιθαργικος ίπνος.

Ιπάρχυνε κάπια γιατρικα πυ προκαλύνε παρα πολι βαθι ίπνο. Σε πολι βαθι ίπνο πέφτι ο άνθροπος, όταν αναπνέι χλοροφόρμι ί εθέρα. Βρέχυνε βαμβάκι μ' αφτα τα ιγρα κε τα δίνυνε στυς ανθρόπυς για να τα ιςπνέυν. Ι άνθροπι, όταν ιςπνέυν χλοροφόρμι ί εθέρα, χάνυνε τι ςινέςτιςί-τυς κε τιν εςθιτικότιτά-τυς· γιαφτο όταν θέλυνε να κάνυνε δίςκολες ενχίριςες, χριςιμοπιύνε τα ιγρα: χλοροφόρμι ί εθέρα.

Στο διαβίτι[1]) πολες φορες ο άροςτος πέφτι ςε βαθι ίπνο, κε χάνι τι ςινέςτιςί-τυ κε δεν καταλαβένι κανένα πόνο· κι αν τον ενοχλίςυμε δεν κςιπνα κε δεν εςτάνετε καθόλυ τα τςιμπίματα με καρφίτςα ί βελόνα.

Λιγοθιμια

Ι λιγοθιμια μιάζι με τον ίπνο κε το θάνατο. Ο άνθροπος χάνι τι ςινέςτιςί-τυ όπος ςτον ίπνο· δεν εςτάνετε τυς πόνυς όπος ο νεκρος· το πρόςοπό-τυ

---

[1]). Ο διαβίτις ίνε βαρια αρόςτια. Στιν αρόςτια αφτι μες ςτα κάτυρα τυ ανθρόπυ βρίςκετε διαλιμένι ζάχαρι. Ι αρόςτια αφτι μπορι να φέρι το θάνατο.

χιτρινιάζι όπος στον πεθαμένο. Κάποτε ι χτίπι τις καρδιας δεν ακύγοντε· ίνε δίςκολο να αντιλιφτύμε τιν αναπνοι. Μα ίςτερα απο κάμποςο κερο ι λιγοθιμια περνα, κι ο άνθροπος έρχετε στον εαφτό-τυ. Ι φράςες αφτες: «βγίκε απτον εαφτό-τυ, έρχετε στον εαφτό-τυ» ίνε αντιλαλιες τυ παρελθόντυ. Ι έκφραςες αφτες ριζοθίκανε στιν ομιλία-μας, μπίκανε στο λεκςιλόγιο-μας ακόμα απο κίνο τον κερο, όταν ι άνθροπι πιςτέβανε με τα ςοστά-τυς στιν ίπαρκςι τις πςιχις.

Ι έκφραςι «ο άνθροπος ίρθε στον εαφτό-τυ» ςιμένι πος ι πςιχί-τυ γίριςε στο ςόμα.

Ο άνθροπος ίςτερα απτον ίπνο δε γίνετε αμέςος ζοιρος κε δραςτίριος· στιν αρχι τεντόνετε, χαζμυριέτε, τρίβι τα μάτια-τυ κε δεν καταλαβένι καλα καλα τί τυ γίνετε ολόγιρα· αφτο φένετε καλίτερα, αν τον κςιπνίςυμε κςαφνικα μες στον ίπνο-τυ· τότες στιν αρχι δεν καταλαβένι τίποτα, απ' όςα τυ λένε, απαντα αςινάρτιτα κε μόνο αργότερα αρχίζι να καταλαβένι όλα πυ πρέπι να καταλαβένι.

Ι πιςτι νομίζυνε πος ι πςιχί-τυ ίτανε κάπυ μακρια κε δεν πρόφταςε ςε μια στιγμι να κςαναγιρίςι στο κορμι για τιν επιςτροφι αφτι χριάζετε κάμποςος κερος. Ο καθένας καταλαβένι πος αφτι ι εκςίγιςι ίνε ανόιτι. Το φενόμενο αφτο απλύςτατα ςιμένι, πος το μιαλο δεν κςεκυράςτικε ακόμα καλα, κε τα τμίματα(μέρι) δεν καταπιάνυντε αμέςος στι δυλια, γιατι ο άνθροπος αμέςος δεν έχι ςινέςτιςι τυ εαφτύ-τυ κε κςακολυθα να μυρμυρίζι κάτι-τι. Ο άνθροπος δεν κιμάτε με μιας, όπος κε δε κςιπνάι με μιας. Ι μετάβαςι απτι μια κατάςταςι στιν άλι ποτε δε γίνετε γρίγορα.

Στα παλια τα χρόνια ι άνθροπι καλα-καλα δέν κσεχορίζανέ το βαθι τον ίπνο, τι λιγοθιμία, το θάνατο. Το γεγονος ότι ίστερα απτι λιγοθιμ'α ι άνθροπι σινέρχυνταν οδίγισε στι σκέπσι πος κι ο πεθαμένος κάποτε μπορι νάρθι στον εαφτό-τυ.

Κι αφτι ι ονομασία „μακαρίτις" δίχνι πος λογάριαζαν τον πεθαμένο σαν να κιμύνταν. Απο δω κε ι ονομασία „κεκιμιμένος" για τυς νεκρυς.

Πότε επέρχετε ο θάνατος

Οπος κε νάνε ο άνθροπος ενόσο ζι μπορι να χάσι τι σινέστισί-τυ, να μι νιόθι κανένα πόνο, μα ι καρδιά-τυ θα εκσακολυθα να χτιπα κε τα πλεμόνια-τυ ν'αναπνέυν. Ινε αλίθια πος κάποτε ι καρδια χτιπα πολι λαφρα, κε δίσκολα καταλαβένι κανένας τυς χτίπυς-τις, τα πλεμόνια αναπνέυνε τόσο λαφρα πυ δίσκολα ίνε να τ'αντιλιφτι κανένας. Μα ενόσο ζι ο άνθροπος ι καρδια κε τα πλεμόνια εργάζυντε· ενοσο ζι ο άνθροπος δεν παρυσιάζετε στο κορμί-τυ καμια κιλίδα πεθαμένι· ι λεκέδες αφτι φένυντε κάμποσο κερο ίστερα απτο θάνατο κ'έχυνε χρόμα μαβι

Ι άνθροπι πυ δεν έχυνε καθόλυ γιατρικες γνόσες νομίζυνε πος ο θάνατος έρχετε με τον τελεφτέο στεναγμο. Οταν ο άνθροπος κάνι τον τελεφτέο στεναγμο, σιμένι πος πέθανε πια. Κε πολι πιστέβυνε, πος με τον τελεφτέο στεναγμο, με τιν τελεφτέα αναπνοι, ι πσιχι πετα απτο σόμα. Κε άμα βγένι ι πσιχι, όλα τέλιοσαν κε μπρός-μας κίτετε όχι πια ζοντανος άνθροπος, μα πτόμα.

Κε όμος στιν πραγματικότιτα, αφτο δεν ίνε κε τόσο απλο. Μπορι κάπιος νάτιχε να δυι πος σκοτόνυνε γυρύνι. Οχι βέβεα τόσι εφχάριστι ικόνα.

Το γουρούνι το ρίχνουνε πάνο στι ράχι κε στιν καρ-διά-τυ χόνυνε το μαχέρι. Το γουρούνι βέβεα τσιρίζι απελ-πιστικα· ίστερα,αφυ χόσυμε το μαχέρι στιν καρδιά-τυ, παρα-τιρύμε πος ι φονές τυ ζόυ γίνυντε λιγότερες· ι αναπνοι αδινατίζι κε τελεφτέα το πετσι τυ λεμυ κάνι μερικυς σπαζμυς κι αποτο στόμα-τυ βγένι ο τελεφτέος στεναγμος. Κι αφτο λογαριάζυνε σιμάδι τυ θανάτυ· αμέσος κέυνε τα άχερα πυ έχυν ετιμάσι κε καψαλίζυνε τις τρίχες-τυ.

Μα αν ανίκσυμε εφτις τιν κιλια τυ γυρυνιυ, απο κι θα χιθυν όκσο τ'άντερα, κε τα άντερα αφτα θα κινιέντε κάμποσο κερο. Μια κε κινιέντε τα άντερα, θα πι πος το γυρύνι ίνε ακόμα ζοντανο κε όχι πεθαμένο. Το ίδιο φενόμενο τις κίνισις τον αντέρον μπορύμε να βλέ-πυμε κε στις σφαγμένες αγελάδες, στα πρόβατα κε σ'άλα ζόα. Οστε πολα μέρι τυ ζόυ ζυν ακόμα, μα εμις το ζόο το πέρνυμε για πτόμα.

Ο γιατρος, όταν τον προσκαλύνε σ'ένα πεθαμένο, για να κάνι διάγνοσι αν πέθανε πραγματικα, εκσετάζι τιν καρδια, για να δι αν χτιπα κε κιτάζι, αν αναπνέυνε τα πλεμόνια· κιτάζι αν φανίκανε ι λεκέδες στον πεθα-μένο. Αμα ι καρδια κε τα πλεμόνια δεν εργάζυντε κε πάνο στο κορμι φανίκανε ι λεκέδες, ο γιατρος τότε δίνι το πιστοπιιτικο τις θανις κε τον ενταφιάζυν.

Δεν ίνε πολις κερος πυ πέθανε ένας μεγάλος σοφος, ο καθιγιτις Κραβτσοφ, πυ αγαπύσε να λέγι: „Οτα βλέπο μια κιδία, μυ φένετε πολι γελίο, να θά-βυνε τόσα ζοντανα μέρι".

Κι αλίθια ας ιποθέσυμε πος σταμάτισε ι καρδια, αφτο όμος δε σιμένι πος πέθανε· ι καρδια πεθένι αγά-λια-γάλια ίστερα απο κάμποσες όρες, μπορι κ'ίστερα

απο κάμποσες μέρες αφυ σταμάτισε. Το ρολόι πυ σταμάτισε κε δε δυλέβι δε σιμένι πος ίνε κε σπαζμένο· κάποτε το κάνυμε κε δυλέβι.

Κε τι σταματιμένι καρδια μπορύμε ν'ανανκάσυμε να δυλέπσι. Στιν όρα μπορύμε να τιν ανανκάσυμε να εργαστι μόνο λίγο, κι αφτο τις περισότερες φορες το πετιχένυμε όταν τι βγάλυμε απτο θόρακα· μα ι επιστίμι προχορα· κε δεν ιπάρχι αμφιβολία ότι δεν ίνε πολι μακρια ο κερος ότα θα μπορέσυμε ν'ανανκάσυμε τι σταματιμένι καρδια να εργάζετε ολοένα κε πιο πολι· κι ακόμα δε θα ίνε ανάνκι να τι βγάλυμε απτο θόρακα.

Ι καρδια ίστερα απτο σταμάτιμά-τις κσακολυθα ακόμα να ζι. Κάμποσο κερο ακόμα μέσα-τις κέι, ανάβι, κριμένι ζοι. Ενόσο ακόμα μνίσκι έμα μέσα-τις πυ τιν τρέφι, ενόσο δεν καταστρέπσανε τα τιχόματά-τις τα μικρόβια, ι καρδια μπορι να κσαναρχίσι τυς χτίπυς-τις.

Οταν ι καρδια τυ ανθρόπυ σταματα, πάβι ι κικλοφορία τυ έματος στον οργανιζμο τυ ανθρόπυ. Τα όργανα τυ κορμιυ άμα δεν πέρνυνε φρέσκο έμα, κε φρέσκια τροφι, αρχίζυν αγάλια-γάλια να πεθένυν. Απ'όλα τα όργανα προτίτερα πεθένι το πιο ντελικάτικο μιαλο· πολα όμος όργανα αντέχυνε καλίτερα κε μπορύνε να ζύνε ίστερα απτο σταμάτιμα τις καρδιας κάμποσες μέρες ακόμα. Κι αν τα βγάλυμε απτο κορμι κε τα προμιθέπσυμε τροφι, θα κσακολυθύνε να ζύνε κάμποσο κερο, φτάνι να τα προφιλάκσυμε απτα μικρόβια.

Νά, γιατι μεγαλόνυν ι τρίχες στυς πεθαμένυς, αν κε τυς κσυραφίζυνε λίγο προτυ να πεθένυν· νά γιατι επι κάμποσο κερο μεγαλόνυν τα νίχια-τυς. Ο θάνατος δεν κιριέβι αμέσος το κορμι, μα αγάλια-γάλια.

Κάνανε τέτια πιράματα. Σκοτόςανε ένα αρςενικο άλογο κ'ίςτερα αφυ πέραςε κάμποςος κερος, πίρανε απτο πςοφιμένο άλογο ςπόρο. Το ςπόρο αφτο με ςίρινκα το κάνανε ένεςι ςε φοράδα. Ι φοράδα γονιμοπιίθικε κε γένιςε ζοιρο αλογάκι. Αφτο το πίραμα μας δίχνι πος ο ςπόρος ίτανε ζοντανος, αν κε το ζόο απ'όπυ το πίρανε λογαριαζόντανε πια πεθαμένο.

Τα έτια τυ θανάτυ.

Μα τότε απο πύ προέρχετε ο θάνατος; Τα έτια μπορι νάνε παρα πολα κε δεν ίνε ανάνκι να τ'αριθμίςυμε όλα. Διερύμε τα έτια τυ θανάτυ ςε εκςοτερικα κε εςοτερικα.

Στα εκςοτερικα έτια μπορύμε να κατατάκςυμε όλα τα τιχέα διςτιχίματα, όπος όταν ο άνθροπος πλιγόνετε κάπυ βαρια, ί το λαρίνκι-τυ πιέζετε δινατα απτο ςκινι, απτο χέρι κτλ.

Στα εςοτερικα έτια τυ θανάτυ μπορύμε να κατατάκςυμε τις διάφορες αρόςτιες, τα κακοίθι ςαρκόματα (злокачественные опухоли) κ. ά.

Κε το ςοςτότερο θάνε να χορίςυμε τα έτια τυ θανάτυ ςε φιςικα διλ. επίκερα (απτα γεράματα) κε πρόορα. Στα πρόορα έτια τυ θανάτυ ανάγυντε τα τιχέα διςτιχίματα, ι αρόςτιες, ι διλιτιρίαςες, ι ςτέριςι τροφις, νερυ κ. ά. Τα έτια αφτα κςεταςτίκανε αρκετα καλα.

Τα φιςικα όμος έτια ακόμα καλα δεν κςεταςτίκανε.

Ο πρόορος κε φιςικος θάνατος.

Ι μεγάλι πλιονοπςιφία το ζόον κε τον ανθρόπον καταςτρέφετε απο βίεο ι πρόορο θάνατο. Ένα μεγάλο

μέρος το ζόον καταστρέφετε απτ' άλα τα ζόα, γιατι τρέφυντε μ' αφτα.

Κάθε θάνατος πυ προέρχετε απο αρόστια ίνε πρόορος κε βίεος θάνατος. Δε μπορύμε βέβεα να βλέπυμε τον παραβιαστι. Το ίδιο κάνι αν ο άνθροπος ί το ζόο καταστρέφετε απτα χέρια κάπιυ παραβιαστι, ί απτ' αμέτριτα μικρόβια.

Ίνε ολοφάνερο πος ο στρατος αφτος τον μικροβίον πυ δεν έχι ύτε χέρια, ύτε πόδια, ύτε κεφάλι, ενεργι με μεγαλίτερι δίναμι απτο λιστι τυ ίπεθρυ. Κι ο θάνατος απτον εκςανθιματικο τίφο ίνε όχι μόνο πρόορος, μα κε βίεος.

Ίστερα απ' όλα αφτα τί μας μένι να πύμε για τις πολεμικες επιχίριςες; Σε κάθε πόλεμο καταςτρέφυντε κατοντάδες χιλιάδες κε κατομίρια ανθρόπον. Κε τέτιος θάνατος ίνε πάντοτε κε πρόορος κε βίεος θάνατος.

Φιςικος θάνατος ίνε κίνος πυ προέρχετε απτα γερατια, χορις καμια αρόστια. Τέτιος θάνατος ίνε πολι σπάνιο πράμα. Τέτιο θάνατο πεθένυν ίςος λίγες μόνο δεκάδες απο ένα εκατομίριο ανθρόπυς. Ι άλι πεθένυν κε πρόορο κε βίεο.

Δε μπορύμε να λογαριάςυμε επίκερο ύτε προεςετικο το θάνατο κε ςε περίπτοςι, όταν ο άνθροπος αφτοκτονα κε γράφι πος τόκανε θελιματικα κε στι ςιμίοςί-τυ παρακαλι «κανένα να μι ενοχοπιίςυν για το θάνατό-τυ γιατι ο ίδιος μονάχος-τυ στερίθικε τι ζοί-τυ».

Κι ο τέτιος θάνατος ίνε βίεος με μόνι τι διαφορα πος τι βία δο μεταχιρίςτικε ο ίδιος ο φονιας.

Τα έτια πυ τονε σπρόκςανε ν' αφτοχτο νίςι θάνε κάτι διςάρεστα: φόβος, αρόςτια, αποτιχία στιν αγάπι.

Για τα ζόα ύτε λόγος μπορι να γινι-πολι σπάνια φτάνυνε στο φιςικο θάνατο.

Ο άνθροπος όμος μπορι να ζίςι ίςαμε το φιςικο θάνατο. Εδο αντικρίζυμε ένα απτα μεγαλίτερα προβλίματα τις φίςις.

Οταν βλέπυμε, πος ο άνθροπος πέθανε απο πλιγι, απο αρόςτια κ.τ.λ, μας φένετε πος καθαρα κε κςάςτερα βλέπυμε το έτιο τυ θανάτυ. Μα πια ίνε τα έτια πυ προκαλύνε τα γεράματα;

Ο άνθροπος τις περιςότερες φορες μπορι να κςεφίγι τις λαβοματιες κε τις αρόςτιες. Τα γεράματα όμος με κανένα τρόπο. Οχι μονάχα ο άνθροπος μα κε τα ζόα γιράςκυνε αναπόφεφχτα, α ζύνε αρκετο χρόνο. Ιςαμε τόρα ι επιςτίμι δε μπόρεςε τελιοτικα να κςιγίςι, γιατι το βρέφος αγάλια-γάλια αναπτίςετε μεγαλόνι, γίνετε άντρας. Ιςος θα το κςιγύςαμε με το γεγονότο ότι τρέφετε, μα τότες κι ο ιλικιομένος τρέφετε κι όμος δε μεγαλόνι. Απεναντίας μπορι να τρέφετε μπόλικα κε τότες θάροςτίςι απο πάχινςι ί απο καμια άλι αρόςτια.

Μπορι να μι τρέφετε ικανοπιιτικα κε τότε θα λιγνένι, θα γίνι ανεμικος ί θ'αροςτίςι απο κάπια αρόςτια πυ θα τονε λιόςι. Μπορι να τρέφετε κανονικα κε να μι αροςτίςι καθόλυ, μα χορις άλο θα γεράςι. Ι επιςτίμι ακόμι δε μπόρεςε να κςιγίςι γιατι ο άνθροπος γερνα, αδινατίζι κε τελεφτέα πεθένι. Ι άνθροπι τόςο πολι ςινιθίςανε στιν ένια τυ θανάτυ όςτε κε τα πεδια ακόμα κςέρυνε πος όλι χορις άλο θα πεθάνυν κε πος ίνε αδίνατο ν' αποφίγι κανένας το θάνατο.

Τί παθένι ο άνθροπος ίςτερα απτο θάνατο;

Μα τί γίνετε ο άνθροπος ίςτερα απτο θάνατο; Αφτο εκςαρτιέτε απτο έτιο τυ θανάτυ, γιατι όπος ίπαμε ο θάνατος προέρχετε απο πολα έτια. Ας ιποθέςυμε πος τον άνθροπο καταχομάτιαςε ένα ςαρκοφάγο θεριο π. χ. ι τίγρι. Τότες ο άνθροπος θα βρεθι ςτο ςτομάχι αφτυ τυ θεριυ· μπορι όμος ι τίγρι να μι φάι όλο τον άνθροπο, κάτι-τις ίςος μένι κε τότε τα ιπολίματα θα τα φάνε ι ίενες, τα τςακάλια κε άλα ςαρκοφάγα ζόα.

Στιν περίπτοςι τύτι ο άνθροπος θα βρεθι ςτα ςτομάχια διαφόρον ςαρκοφάγον ζόον όπυ κε θα χονεφτι. Ας ιπο θέςυμε, πος κέυνε τον άνθροπο, ί πος κάικε ςε πιρκαγια.

Στα παλια τα χρόνια καταδικάζανε τυς ανθρόπυς να καυν ζοντανι κι ακόμα ςε κάπιες χόρες κε ςίμερα ακόμα κέυνε τυς νεκρυς, όπος ςτις Ινδίες· εκι κέυνε τυς νεκρυς γιατι έτςι, το θέλι ι θριςκία. Τελεφτέα αρχίζυνε να κέυνε τυς νεκρυς κε ςε πολες χόρες τις Εβρόπις· το ςινίθιο αφτο περνα τόρα κε ςε μας. Όταν κέετε το κορμι τυ ανθρόπυ ενόνετε μ' ένα απτα ςιςτατικα τυ αέρα, το οκςιγόνο, κε ίςτερα μνίςκυνε μερικα φύντια ςκόνι (διάφορα αλάτια).

Τις περιςότερες φορες το ανθρόπινο κορμι θάβετε. Όταν ακόμα το κορμι βρίςκετε πάνο ςτι γις, αρχίζυνε να το καταςτρέφυνε μικρόβια. Άπιρα μικρόβια βρίςκυντε ςτο πετςί-μας, ςτο ςτόμα, ςτα ρυθύνια, ςτα πλεμόνια, ςτα άντερα. Στι έμα, ςτο ςικότι, ςτα μιόνια, ςτο μιαλο δεν ιπάρχυνε. Ο οργανιζμος παλέβι κε τα εμποδίζι να μπύνε ς' αφτα τα όργανα. Μα αμα πεθένι κανένας, τα

μικρόβια απτα έντερα μπένυνε ς' όλα τ' άλα όργανα τυ ανθρόπυ κι αρχίζυνε τιν αποςίθεςί-τυς.

Χάρις στιν εργαςία το μικροβίον μες στον οργανιζμο τυ ανθρόπυ παράγυντε διάφορα δις όδικα αέρια· το πτόμα βγάλι βαρια μιρυδια. Τα αέρια αφτα .προκαλύνε μεγέθιςι τυ νεκρυ, γιατι απ' αφτα φυςκόνι ι κιλια κι ο θόρακας. Γιαφτο ο νεκρος φένετε πιο χοντρος κε πιο βαρις, παρ' ότι ίτανε ςτι ζοι.

Σε τέτια χάλια ςινίθος θάβυνε το νεκρο, διλ. τον παραδίνυνε στο χόμα. Τα μικρόβια κςακολυθύνε κε κι τιν καταςτρεφτικί-τυς δυλια.Στο τέλος ο θόρακας κε ι κιλια απτιν πίεςι τον αερίον ςκάνυν, κε γίνετε το πρότο ανακάτομα τυ λίπςανυ με το χόμα. Αργότερα αρχίζι ι ςαπίλα τυ κορμιυ. Ι ςαπίλα γίνετε γρίγορα ίτε αργα, αντίςτιχα με το έδαφος, όπυ θάπςανε το νεκρο.

Το μεγάλο φαγοπότι κάτο ςτο χόμα.

Κάτο στο χόμα γίνετε μεγάλο κε πλύςιο φαγοπότι γίρο στο πτόμα τυ ανθρόπυ. Αμέτριτα στίφι μικροβίον εργάζυντε για να καταςτρέπςυνε το ανθρόπινο κορμι. Πολιάριθμι στρατια ςκυλικιον τρέφετε κάτο στι ςιγαλια τις γις απτα ιπολίματα τυ κάποτε δινατυ κε λογικυ ανθρόπυ

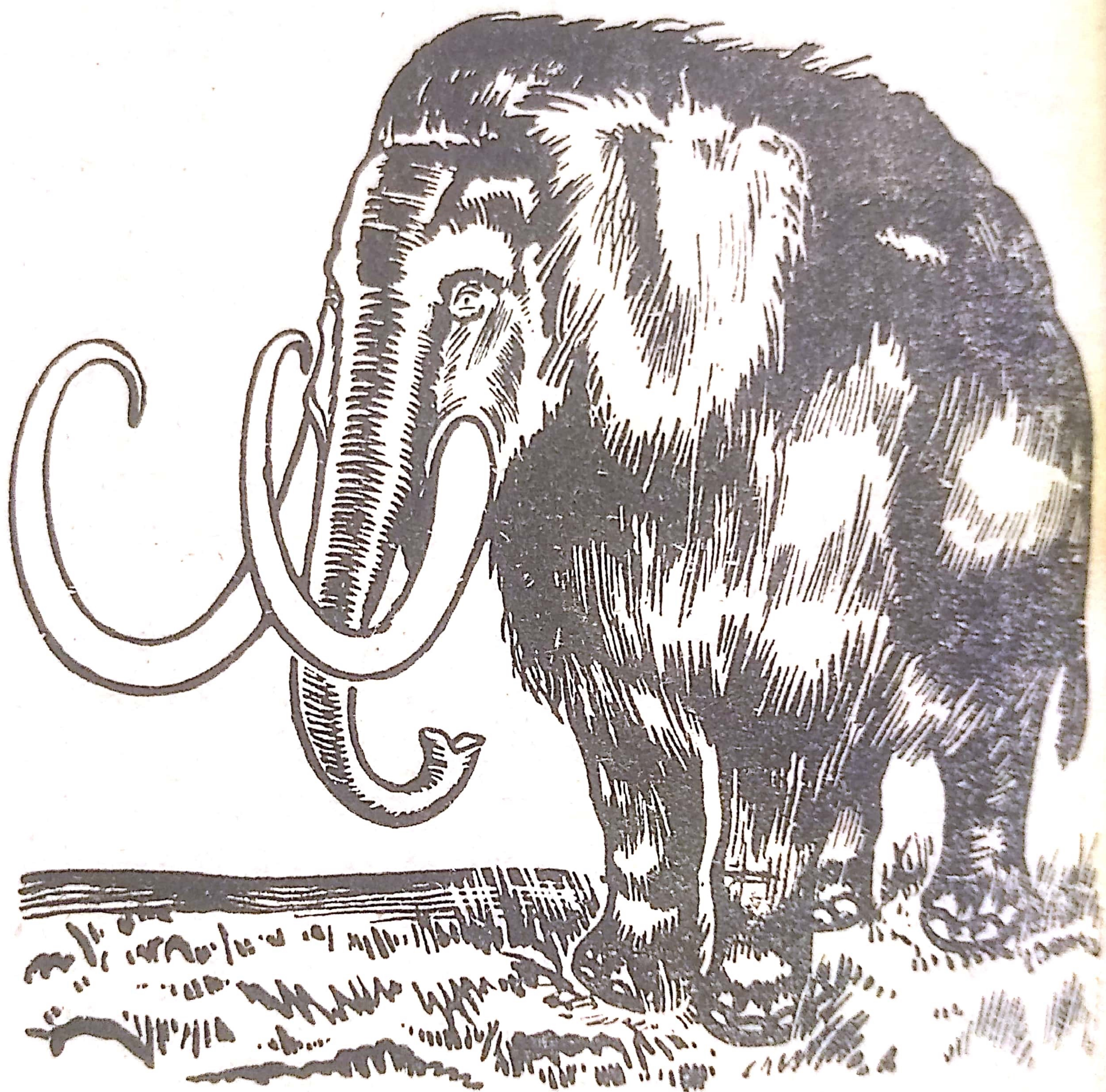
Αμέτριτος αριθμος άλονε ζόον, εντόμον, πέρνυνε όλα ότι μπορύνε να πάρυνε απτο λίπςανο τυ ανθρόπυ. Ι ρίζες το φιτον διαπερύνε το λίπςανο ανακατομένο πια με το χόμα, κε απομιζυν όλα ότι μπορύνε.

Γιαφτο στα νεκροταφία ι φιτία ίνε πικνι κε καλι. Κε γρίγορα ί αργα δε θα μνίςκι τίποτα απτον άνθροπο· Ακόμα κε τα δόντια κε τα μαλια καταςτρέφοντε έςτο κε ίςτερα απο πολα χρόνια.

Σε πια περίπτοσι μνίςκυν απτο πτόμα μέρι πυ δε ςαπίζυν.

Κάποτε τιχένι ι αποςίθεςι τυ ανθρόπινυ πτόματος να αργίζι γιατι ςτον τάφο μπένι λίγος αέρας, ί το έδαφος ίνε πολι κςερο, ί απεναντίας μπόλικα ποτίζετε απτο νερο, πυ κι αφτο μποδίζι νάρχετε αέρας. Ι ςαπίλα τυ πτόματος προέρχετε απτι δυλια αμέτριτον μικρον όντον —τον μικροβίον,—πυ βρίςκοντε μες ςτο ζοντανο οργανιζμο τυ ανθρόπυ κε ςτι γίρο φίςι. Μα τα μικρόβια αφτα χριάζοντε κι οριζμένυς όρυς, ςιθίκες· χριάζοντε αέρα, μέτριο ποςο ιγραςίας, ζέςτι. Μες ςτον πάγο το πτόμα δε ςαπίζι, γιατι τα μικρόβια ινε απροςάρμοςτα ςτο κρίο. Τιχένι κάποτε τα μικρόβια να μι μπορύνε να καταςτρέψυνε το ανθρόπινο κορμι κε ςάρτες τις περίπτοςες βρίςκυνε τα λίπςανα τον ανθρόπον, πυ πέθαναν εκατο, διακόςια κε περιςότερα χρόνια ομπρος. Αν το έδαφος κι ο αέρας, ίνε παρα πολι κςερα, το κορμι πάλι κςερένετε κε γίνετε μύμια. Τα μιόνια ςτιν περίπτοςι αφτι μιάζυν κςιραμένο κρέας, κε όπος κςέρυμε τέτιο κρέας φιλάγετε πολιν κερο χορις να χαλάςι. Αν απεναντίας το έδαφος ίνε πάρα πολι ιγρο κε το πτόμα βρίςκετε μες ςτο νερο, το ςάπιζμα πάλι ςταματα, γιατι δεν ιπάρχι αέρας, κε το κορμι τυ πεθαμένυ γίνετε μια υςία, πυ μιάζι ςαν πάχος, ςαν κερι. Πολες φορες τιχένι να βρύνε τέτια κορμια. Ι πιςτι ονομάζυν άγια λίπςανα„ τα κορμια αφτα πυ ολότελα δε λιόςανε κε νομίζυνε πος μόνο απτυς άγιυς ανθρόπυς μπορύνε να μίνυνε άλιοτα λίψανα. Μα ι αγιοςίνι κ'ι δίκιες πράκςες δεν έχυνε μ' αφτο καμια ςκέςι. Το ζίτιμα ίνε πος το πτόμα βρίςκετε ςε τέτιυς όρυς, όπυ ι ςαπίλα ίνε αδίνατο να γίνι ί γίνετε

πολι αργα. Στι Μόςχα στο μυςίο (τις προφίλαξις τις ιγίας) βρίςκετε το πτόμα ενος κιβδιλοπιυ. Κανένας δέ-

Ικόνα 9. Μαμυθ. Το ίδος το ζόον αφτον εχςέλιπε.

βεα δε μπορι να πι, πος ι κιβδιλοπιία ίνε μια πράξι δίκια κε καλι για το θεο, κε κανένας δε μπορι να πι, πος ο κιβδιλοπιος αφτος ζύςε μια άγια κε δίκια ζοι. Μα το κορμί-τυ δεν έλιοςε.

ΤΕΤΑΡΤΙ ΟΜΙΛΙΑ.

ΘΑ ΑΝΑΣΤΙΘΥΝ Ι ΝΕΚΡΙ; ΜΠΟΡΙ Ι ΕΠΙΣΤΙΜΙ Ν'ΑΝΑΣΤΕΝΙ ΑΝΘΡΟΠΟ; Ι ΕΟΝΙΑ ΚΕ ΜΕΓΑΛΙ ΚΙΚΛΟΦΟΡΙΑ ΣΤΙ ΦΙΣΙ. Ο ΑΝΘΡΟΠΟΣ ΕΧΙ ΤΥΛΑΧΙΣΤΟ ΕΝΑ ΔΙΚΟ-ΤΥ ΚΟΜΑΤΑΚΙ;

Στις προιγύμενες ομιλίες ίδαμε πος ι άνθροπι δεν έχυνε καμια πσιχι κε ίνε αδίνατο ν' αποφίγυνε το θάνατο.

Τόρα πρέπι να κσεδιαλίσυμε, αν το κορμι τυ ανθρόπυ μπορι ν'ανασταθι. Ι πιστι πιστέδυνε, πος όταν θα γίνι ι ανάστασι εκ νεκρον, ι πσιχι θα γιρίσι πίσο στο κορμι απὄπυ κάποτε βγίκε· μα σε μας ίνε πια γνοστο πος αφτο ίνε αδίνατο πράμα, γιατι πσιχι δεν ιπάρχι, απο πυθενα δε βγίκε, κε πυθενα δε θάνε ανάνκι να μπι.

Μπορι ι επιστὶμι ν'αναστένι άνθροπο;

Ι επιτιχίες τις επιστίμις, για τις οπίες αναφέραμε στι δέφτερι ομιλία, μας δίχνυνε πος ι γιατρι θάνε κάποτε σε θέσι να γιρίσυνε τον πεθαμένο στι ζοι, φτάνι να καταπιαστύνε μάφτι τι δυλια αμέσος ίστερα απτο θάνατο.

Πολι πιθανο αφτο δε θάνε πάντοτε δινατο, μα σε μερικες περίπτοσες θα πετίχι. Την καρδια μπορύμε νάναν-κάσυμε να εργαστι εκ νέυ, αν ο άνθροπος πεθένι απτο σταμάτιμα τις καρδιας· κι αν το κάνυμε αφτο αμέσος ίστερα απτο θάνατο, διλ.ίστερα απτο σταμάτιμα τι

ΤΕΤΑΡΤΙ ΟΜΙΛΙΑ.

ΘΑ ΑΝΑΣΤΙΘΥΝ Ι ΝΕΚΡΙ; ΜΠΟΡΙ Ι ΕΠΙΣΤΙΜΙ Ν'ΑΝΑΣΤΕΝΙ ΑΝΘΡΟΠΟ; Ι ΕΟΝΙΑ ΚΕ ΜΕΓΑΛΙ ΚΙΚΛΟΦΟΡΙΑ ΣΤΙ ΦΙΣΙ. Ο ΑΝΘΡΟΠΟΣ ΕΧΙ ΤΥΛΑΧΙΣΤΟ ΕΝΑ ΔΙΚΟ-ΤΥ ΚΟΜΑΤΑΚΙ;

Στις προιγόμενες ομιλίες ίδαμε πος ι άνθροπι δεν έχυνε καμια πσιχι κε ίνε αδίνατο ν' αποφίγυνε το θάνατο.

Τόρα πρέπι να κσεδιαλίσυμε, αν το κορμι τυ ανθρόπυ μπορι ν'ανασταθι. Ι πιστι πιστέβυνε, πος ότα θα γίνι ι ανάστασι εκ νεκρον, ι πσιχι θα γιρίσι πίσο στο κορμι απόπυ κάποτε βγίκε· μα σε μας ίνε πια γνοστο πος αφτο ίνε αδίνατο πράμα, γιατι πσιχι δεν ιπάρχι, απο πυθενα δε βγίκε, κε πυθενα δε θάνε ανάνκι να μπι.

Μπορι ι επιστίμι ν'αναστένι άνθροπο;

Ι επιτιχίες τις επιστίμις, για τις οπίες αναφέραμε στι δέφτερι ομιλία, μας δίχνυνε πος ι γιατρι θάνε κάποτε σε θέσι να γιρίσυνε τον πεθαμένο στι ζοι, φτάνι να καταπιαστύνε μάφτι τι δυλια αμέσος ίστερα απτο θάνατο.

Πολι πιθανο αφτο δε θάνε πάντοτε δινατο, μα σε μερικες περίπτοσες θα πετίχι. Τιν καρδια μπορύμε νάνανκάσυμε να εργαστι εκ νέυ, αν ο άνθροπος πεθένι απτο σταμάτιμα τις καρδιας· κι αν το κάνυμε αφτο αμέσος ίστερα απτο θάνατο, διλ. ίστερα απτο σταμάτιμα τι

καρδιας, ι καρδια θα κςαναρχίςι τυς χτίπυς-τις, κε ο πεθαμένος θα κςαναζίςι, μάλα λόγια θανασταθι.

Το ζίτιμα ίνε να μι περάςι πολις κερος αpτι ςτιγμι πυ ςταματα ι καρδια ος τι ςτιγμι πυ θάρχίςι να κςαναχτιπα, γιατι αλιότικα το έμα πιχτένι μες ςτις φλέβες κε φράζι τα εμοφόρα ςολιναράκια. Σάφτι τιν περίπτοςι ι καρδια δε θάνε ςε θέςι να ςπρόκςι το έμα ςτις φλέβες κε καμια ζοντάνεpςι δε μπορι να γίνι.

Ι επιςτίμι πλίςίαςε πολι ςτι λίςι τυ προβλίματος τὶς ζοντάνεpςὶς τον πεθαμένον. Κε ςτὶς πρότες δεκαετερίδες πυ έρχυντε θάχυμε, χορις άλο, μεγάλες επιτιχίες. Κίνο, πυ ονΐρέφτὶκαν ι πρόγονί-μας, θα το πραγματοπιίςυμε εμις.

Μα όςο περιςότερος κερος περνάι απτὶ ςτιγμι πυ ςταμάτιςε ι καρδια, τόςο λιγότερες ελπίδες ιπάρχυνε, πος ι γιατρι θα πετίχυνε νάναςτίςυνε το νεκρο. Πρότο γιατι ςτις φλέβες-τυ θα μαζεφτύνε πολα κομάτια πιχτομένυ έματος, δέφτερο, τα διάφορα όργανα τυ πεθαμένυ θ'αρχίςυνε τὄνα κατόπι ςτἄλο να πεθένυν· κε πρότα απὄλα θα πεθένι το μιαλο, γιατι ίνε πολι ντελικάτικο κε πολι εβέςτιτο. Μα απο όρα ςε όρα, απο μέρα ςε μέρα ολοένα κε θα πεθάνυνε νέα κε νέα όργανα. Κΐςτερα απο κάμποςες μέρες μνίςκυνε ζοντανα μόνο κάπια μέρι τυ πετςιυ, .τα δάχτιλα, ι κόχι τον αφτιον, το ςπέρμα. Αργότερα κι αφτα πεθένυν.

Κ'έτςι ολοφάνερα φένετε, πος κάποτε θάνε δινατο να γιρίςυμε ςτι ζοι τον άνθροπο, πυ ςταμάτιςε ι καρδιά-τυ, ο ίδιος όμος μόνος-τυ ίνε αδίνατο να γιρίςι ςτι ζοι. Μόνο με τι βοίθια τον επιςτιμόνον κε διαφόρον εργαλίον μπορύμε ν' ανανκάςυμε τιν καρδια τυ πεθαμένυ να

εργαςτι· μα αφτο ίνε αδίνατο να γίνι μόνο-τυ κ'ίνε αδίνατο να γίνι με το λόγο.

Ι μεγάλι κ' εόνια κικλοφορία ςτι φίςι.

Ο άνθροπος μπορι να πεθάνι απο λογις-λογιον θάνατυς. Τον άνθροπο μπορι να φάι κανένα λιοντάρι, καμια αρκύδα, τίγριςα, ί κανένα άλο ςαρκοφάγο ζόο. Απτον άνθροπο τίποτε πια δε μένι. Διαμιράςτικε στα ςτομάχια το θεριον, όπυ κε χονέβετε· ι χόνεψςι τυ ανθρόπυ τελιόνι στα άντερα το ζόον.

Τα ζόα αφτα χριςιμοπιύνε όλα όςα μπορύνε να χριςιμοπιίςυνε, κι όςα, δε χονέβυντε απομακρίνυντε όκςο απτο κορμί-τυς.

Ίςια-ίςια ςάφτα τάπομινάρια θα μνίςκυνε τα μέρι, πυ κάποτε πέρνανε μέρος ςτο ςκιματιζμο τυ μεγάλυ ανθρόπυ. Μα δεν πρέπι να νομίςυμε πος κι αφτα θα μένυνε για πάντα. Όχι!

Στι φίςι τίποτε δε χάνετε. Θα βρεθύνε κάνθαρι κι άλα έντομα, πυ αγαπύνε πάρα πολι τις κοπριες το ζόον· τα έντομα θα τραφυν απάφτα κε θα βγάλυνε κι τάβγά-τυς, πυ κι αφτα θα γίνυν αργότερα ςκυλίκια· τα ςκυλίκια θα μεγαλόςυνε κε θα τραφύνε απτιν κοπρια, όςπυ να γίνυνε τέλια έντομα. Α δε ςιβένι αφτο, τότε τάχόνεφτα αφτα απομινάρια θάρχίςυνε να διαλίυντε ςτον αέρα, θα ςκεπαςτύνε απο ςκόνι κε θάρχίζυνε να ςαπίζυνε κε να μυχλιάζυνε κε να γίνυντε λίπαζμα για τα φιτα.

Αν ο άνθροπος κέετε ί τον κάψςυνε, τότε τα μόρια τυ κορμιύ-τυ ενόνυντε με τόκςιγόνο πυ βρίςκετε ςτον αέρα, κε ςκορπίζυντε γίρο ςτι φίςι: Αφτα τα μόρια μπορι να τάρπάκςυνε τα φιτα, να τα καταπιι το ποτάμι

ι θάλαςα· μάλα λόγια αναπόφεφχτα θα διαςκορπιςτύνε γίρο ςτι φίςι. Κ' ι φύχτα ςτάχτι, πυ μένι ίςτερα αππον άνθροπο, κε κίνι ςκορπίζετε ςτι γίρο φίςι, οςο κι αν τι φιλάκςυμε, ςτο τέλος—τέλος, ίςτερα απο κάμποςες εκατοντάδες ί χιλιάδες χρόνια θα διαςκορπίζετε ςτι γίρο φίςι κε θα χριςιμέπςι ςάλα ζοντανα όντα.

Ίνε κερος πια να φτάςυμε ςτο βαςικο ζίτιμα, για το οπίο πρέπι να μιλίςυμε.

Στι φίςι ιπάρχι ι μεγάλι κικλοφορία. Ο κόζμος κατικιέτε απο διςεκατομίρια διςεκατομιρίονε ζοντανα όντα, πυ όλα ζύνε ςε βάρος ο ένας τάλυνυ, κε όλα ςε βάρος τις αζόντανις φίςις. Στι φίςι ακατάπαφςτα το ένα όντο καταςτρέφι τάλο: δεν το βλέπι μόνο κίνος, πυ δε θέλι να βλέπι τίποτε.

Μα φτάνι νάνίκςυμε τα μάτια-μας καλίτερα, να προςέκςυμε με περιςότερι προςοχι κε θα διύμε πος ίνε αδίνατο να ζύμε χορις να λιπίςυμε, χορις να καταςτρέπςυμε κανένα άλο ζοντανο όντο. Φτάνι μόνο να καταλάβυμε, πος ζοντανα δεν ίνε μόνο τα θερια, τα πυλια, τα έντομα, τα πςάρια, τα ςκυλίκια· όχι, ζοντανα ίνε κε τα φιτα, ζοντανα ίνε κε τάμέτριτα μικρόβια, πυ αδιάκοπα πολεμάι ο οργανιζμος τυ ανθρόπυ. Κάθε ρυφιςκια αέρα, κάθε ςταλαματια νερο, κάθε κομάτι τροφις, πυ πέρνυμε, ςιμένι το θάνατο κε τιν καταςτροφι αμέτριτυ αριθμυ ζοντανον όντον.

Μπορύμε να πύμε, πος αφτο ίνε ο βαςικος νόμος τις φίςις.

Ο νόμος τις διατίριςις τις ίλις.

Πολι επιςτίμονες αποδίκςανε, πος ςτι φίςι ιπάρχι ο νόμος τις διατίριςις τις ίλις. Ίλι ονμάζυμε κάθε-τι,

απτο οπίο αποτελιέτε ι φίςι, πυ μας περιτριγιρίζι, κάθε-τι πυ έχι βάρος, κάθε-τι πυ μπορύμε να δλέπυμε, νάκύμε, να μιριςτύμε, να νκίκςυμε κε να το γεφτύμε. Όςτε όλος ο κόζμος, ι γις, το νερο, τα φιτα, τα ζόα, ι άνθροπι, τάςτέρια τύρανυ όλα αποτελύντε απο ίλι.

Ικόνα 10. Μιχαιλ Βαςίλι Λομονόςοφ

Πολι άνθροπι πιςτέδυνε, πος ι ίλι μπορι να καταςτραφι· π. χ. έχυμε ςιδερένια ςτέγι, ςκυριάζι κε δε χριςιμέδι πια ςε τίποτε· ίτανε ςίδερο κ' έγινε ςκύριαζμα.

'Ι ίχαμε κερι κε κάικε· δεν έχυμε πια κερι. 'Ι ίχαμε μια κότα τι σφάκσαμε κε τι φάγαμε· δεν έχυμε πια κότα.

Τα ίδια γίνετε κι όταν ο άνθροπος πεθένι κε τονε θάβυνε· κσέρυμε, πος ίστερα απο κάμποσο κερο τίποτε δε θα μίνι στον τάφο· ίτανε πτόμα κε στον τάφο δεν ιπάρχι πια πτόμα.

Πάνο κάτο εδο κ'εκατο εβδομίντα πέντε χρόνια μπρος ένας κσακυστος ρόσος επιστίμονας ο Μιχαιλ Βασίλι Λομονόσοφ (ικόνα 10). απόδικσε πρότι φορα πος το ποσο τις ίλις σ'όλο το σίμπαντο ύτε περισέβι ύτε λιγοστέβι. Κάμποσα χρόνια ίστερα απτο Λομονόσοφ το ίδιο νόμο απόδικσε κι ο γάλος επιστίμονας Λαβυαζιε.

Κσετάσανε αφτο το νόμο με πολυς διάφορυς τρόπυς κε τον ίβρανε πάντοτε σοστο. Οτα σκυριάζι το σίδερο, δεν καταστρέφετε· ενόνετε με τ'οκσιγόνο τυ αέρα. Ι σκυρια ίνε ένοσι τυ σίδερυ με τ'οκσιγόνο. Ι σκυρια βέβεα δε μας χρισιμέβι· το σίδερο σε μορφι σκυριας διλ. ενομένο με τ'οκσίγόνο, ίνε όλος διόλυ άχριστο.

Μα το σίδερο δε χάθικε κι απτι σκυριά-τυ κσανα μπορύμε να το πάρυμε σε καθαρι μορφι.

Πρέπι να καταλάβυμε καλα, πος τα διάφορα αντικίμενα μπορύνε να χαθύνε. Κι ακόμα πιο πολι στι φίσι δεν ιπάρχυνε εόνια πράματα δεν ιπάρχυνε εόνια φιτα, ζόα, άνθροπι· ι διάρκια όλον ίνε πολι ί λίγι. Ακόμα κε τ'άστρα τ'υρανυ δεν ίνε εόνια· μπορι να ιπάρχυνε εκατομίρια κατομιρίον χρόνια, μα επιτέλυς θαρθι ι όρα τις καταστροφίς-τυς.

Αργα ί γρίγορα, δεν αλάζι καθόλυ ι υσία τυ ζιτίματος.

Μα, αν τα διάφορα πράματα δεν ίνε εόνια κε αργα ί γρίγορα καταστρέφυντε, ι ίλι, πυ σχιματίζι αφτα τα

πράματα, δε χάνετε. Ι ίλι κε το σίμπαντο ίνε εόνια. Νά, γιατι ι σιδερένια στέγι μπορι να χαθι, μα ι ίλι πυ σκιματιζι τι στέγι δε χάνετε.

Ι ίλι δε μπορι να χαθι, δε μπορι να εκμιδενιστι. Μονάχα μεταβάλετε σ'άλα αντικίμενα.

Οταν κέετε το κερι, το ιλικο πυ το σκιματίζι, δεν εκμιδενίζετε. Το ιλικο τυ κεριυ ενόνετε με το οκσιγόνο τυ αέρα κε γίνυντε διάφορα αέρια κε εθάλι. Οταν κόβυμε τιν κότα κε τιν τρόμε, κότα βέβεα πια δεν ιπάρχι· κομάτια κομάτια διαμιράστικε στο στομάχι-μας. Μα το ιλικο, πυ αποτελύσε τιν κοτα, δε χάθικε. Ενα μέρος πέρασε στον οργανιζμό-μας κ'ένα μέρος, πυ δε χονέφτικε απομακρίνετε απτα κορμιά-μας κε πέφτι πάλι στιν κικλοφορία τις φίσις.

Το ίδιο σιβένι κε με το ιλικο πυ σκιματίζι τον άνθροπο· κι αφτο δε χάνετε, μα πέφτι στιν κικλοφορία τις φίσις. Ο ίδιος όμος ο άνθροπος ζβίνι, χάνετε, όπος χάνετε κε ι κότα, το κερι, το φίλο τυ σίδερυ κι όλα τα άλα άπιρα πράματα.

Τα διάφορα πράματα, χάνυντε, μα το ιλικο πυ τα σκιματίζι, δεν εκμιδενίζετε. Αντις μερικα πράματα βγένυν στι μέσι άλα κε σε βάρος μερικον ζόον κε φιτον σκιματίζυντε άλα.

Ο άνθροπος αγαπα να κρατι τον εαφτό-τυ μακρια, ξέχορα απτον άλο κόζμο. Θεορι τον εαφτό-τυ για ιδιέτερο όντο. Κάθε άνθροπος σινεστάνετε πος ίνε ιδιέτερι προσοπικότιτα κε λέι: «εγο κιόλα τ' άλα» αν κε ο ίδιος αποτελι ένα παρα πολι μικρο μέρος τυ σίμπαντυ. Τέτιος ίνε ο άνθροπος. Μερικι θεορύνε τον εαφτό-τυς ξεπεζμένυς άνκελυς κε καθόλυ δε θέλυνε να βλέ-

πυνε ςτάλα τα ζόα τυς μικρότερυς ςιναδέλφυς-τυς. Ακόμα κε τυς ανθρόπυς τον άλον εθνικοτίτον κε προπαντος πυ έχυνε διάφορο χρόμα, τυς θεορύνε ςαν κατότερυς ανθρόπυς.

Ο άνθροπος έχι τυλάχιςτο ένα δικό-τυ κοματάκι;

Σένα περίφανο, πυ κρατα πολι πςιλα τον εαφτό-τυ πυ περιφανέβετε για τυς προγόνυς-τυ, για το έθνος-τυ, ςε τέτιο περίφανο, πυ ολοένα κε λέι: „εγο", κε „εγο", μπορύμε να πύμε: πρέπι να κςέρις πος ςι δεν έχις τίποτα δικό-ςυ. Εγινες απτον πατέρα κε τι μιτέρα-ςυ κε καθένας απ' αφτυς ςύδοςε απο λίγα μόρια ίλις. Απτι ςιχόνεπςί-τυς έγινε κ' ι δικί-ςυ ςίλιπςι. Οςτε το ιλικο για τιν ίπαρκςί-ςυ το δόςανε ι γονιί-ςυ. Ιςτερα αναπτίχθικες ςε βάρος τις μιτέρας-ςυ, πυ ςυ προμίθεβε το έμα, κε μαζι με το έμα θρεφτικες υςίες.

Σε βάρος-τις μεγάλοςες, κ' ίςτερα απο ενια μίνες τόςο πολι μεγάλοςες κι αναπτίχτικες, πυ μπορύςες πια νάφίςις τιν κιλια τις μιτέρας-ςυ κε να γενιθις ςτον κοζμο. Μάφυ γενίθικες κ' ίρθες ςτο φος, μόνος-ςυ δε μπορύςες να ιπάρχις. Ανάπνεες τον αέρα, έπινες νερο, έτρογες το γάλα τις μιτέρας-ςυ. Κι όταν φιτρόςανε τα δόντια-ςυ κε τις μιτέρας-ςυ το γάλα ςτέρεπςε ςτα χίλια-ςυ, άρχιςες να τρος άλα ζόα κε φιτα.

Σε βάρος-τυς ζύςες· ςε βάρος-τυς εργαζόςυνα, ςκεφτόςυνα, πολαπλαςιαζόςυνα. Κι όπος εςι ζύςες ςε βάρος πολον ζοντανον όντον, τα ίδια κε τόρα ςε δικό-ςυ βάρος θα ζίςυνε αμέτριτα ζοντανα όντα. Οπος ςι δεν έχις

τίποτε δικό-ςυ, τα ίδια κε ςόλι τι φίςι κανένας δεν έχι τίποτε δικό-τυ.

Σόλος γίνετε ι ανταλαγι τις ίλις.

Ι ανταλαγι αφτι γίνετε παντυ άθελα, κ' ένα όντο με τι βία αρπάζι κε χρισιμοπιι το ιλικο άλυ όντυ κε ζι σε βάρος-τυ. Μα το σίμπαντο ίπαρχε εόνια κ' εόνια θα ιπάρχι· για τύτο ίδιο μόριο τις ίλις θα ιπάρχι αμέθα τριτες φορες στα διάφορα όντα. Κε κανένας δε μπορι να πι πος το μόριο αφτο ανίκι στον ίδιο. Τόρα ανίκι ς' αφτόνα, μα ενορίτερα ανίκε ςάλυς κε αργότερα θάνίκι σε πολυς άλυς.

Κε γιάφτο όταν ι θριςκία μιλα για τιν ανάςταςι εκ νεκρον, κςάςτερα φένετε, πος ίνε αδίνατο κανένας απο μας να πάρι τιν πρότι-τυ μορφι. Γιατι ας ιποθέςυμε πος κάπιο μόριο τις ίλις βριςκότανε στο κορμι τυ παπύ-μυ· αφυ πέθανε κίνος, το μόριο αφτο πέραςε στο κορμι τυ ςκυλικιυ, πυ έκανε καλο φαγοπότι στον τάφο τυ παπύ-μυ.

Το ςκυλίκι τόφαγε ο τιφλοπόντικος κε το μόριο τις ίλις πέραςε στον τιφλοπόντικο.

Τον τιφλοπόντικο κοντα στι φράχτι το ςκότοςε ο πατέρας-μυ κε τον έριχςε ςένα χαντάκι. Γίριζε το γυρόνι στιν αυλι, απάντιςε τον τιφλοπόντικο κε τον έφαγε. Το μόριο τις ίλις βρίςκετε τόρα μες στο γυρόνι. Σε μια γιορτι ο πατέρας-μυ έςφαςε το γυρόνι κε τόκανε λυκάνικο. Απτο λυκάνικο έπεςε στο στομάχι τυ πατέρα κι απο κι στον οργανιζμό-τυ. Το μόριο τόρα βρίςκετε στον πατέρα-μυ. Ο πατέρας-μυ έζιςε κάμποςο κερο κε πέθανε κε ίςτερα τον θάψανε· στον τάφο-τυ απάνο φιτρόςανε φυντοτα φιτα. Το μόριο τόρα

βρίςκετε ςε κάπιο αγριόχορτο. Ο ςάλιανκας ανέβικε πάνο ςτο φίλο ενος αγριόχορτυ κε καλόφαγε· ανάμεςα ςτἄλα έφαγε κε το μόριο αφτο. Πέραςε λιπον ςτο ςαλιάνκα· μα αργότερα κάπιο πυλι έφαγε το ςαλιάνκα το μόριο πέραςε ςτο πυλι. Το πυλι τὄπιαςε ι γάτα κε τὄφαγε· το μόριο πέραςε ςτι γάτα. Ιςτερα ι γάτα πέθανε κε ςάπιςε πάνο ςτι γις· το μόριο πέραςε κςανα ςτα φιτα· εγο έφαγα το φιτο· το μόριο πέραςε ςε μένα κ' έτςι τελιομο δεν έχι καμια φορα.

Μπορίτε να μαντέπςετε πος το μόριο μπορύςε να πέςι πολι καλα κε ςτο κορμι τυ πεδιύ-μυ, τυ ανκονιύ-μυ κλπ. Αφτο γίνετε με κάθε μόριο τις ίλις. Φαντάςτίτε τόρα τί θα γινότανε ςτιν «εκ νεκρον ανάςταςι». Σε πιόνα θα πέςι αφτο το μόριο; Στον παπυ, ςτον πατέρα, ςε μένα, ςτο πεδί-μυ, ςτ' ανκόνι-μυ; Μι κςεχνάτε πος καλοθελιτες για το κάθε μόριο θάνε περιςότερι απτα μαλια τις κεφαλίς-μας.

Κε τα μόρια δε θα φτάςυνε για όλυς τυς καλοθελιτες.

Κε για να πύμε κοντολογις, απὄλο το ποςο τις ίλις πυ βρίςκετε ςτο ςίμπαντο ίνε αδίνατο ν' αποκαταςτένυμε όλυς τυς ανθρόπυς πυ ζίςανε κε θα ζίςυνε πάνο ςτον κόζμο. Ινε πολι δινατο βέβεα να γίνι ανταλαγι το μορίον ανάμεςα ςτα διάφορα όντα κε το καθένα απ' αφτα να εποφελιθι αφτα τα μόρια για λίγο χρονικο διάςτιμα.

Μα αν τα μόρια πρέπι να μπύνε ςτα κορμια τον πεθαμένον, κι αν όλι θα αναςταθύνε, ι ίλι τότε δε θα φτάςι.

Μα μπορι τότε όλι να μιν ανασταθύνε; Μπορι ν'ανασταθύνε μόνο κάπιι διαλεχτι; Κι αφτο δε γίνετε, γιατι πάι ενάντια στι θριςκία, πυ λέι πος όλι θ'ανασταθύνε για ν' ανταμιφτι ο καθένας για τις δυλιές-τυ, καλες ί κακες. Κε για όλυς ι ίλι δε φτάνι.

Μερικι ίςος να πύνε: «Γιατι ν' ανιςιχίςυμε; Μίπος ο θεος δε μπορι ν' αναςτίςι όλυς; Μίπος μ' ένα-τυ λόγο δε μπορι να διμιυργίςι ίλι απτο τίποτε; Ενια-ςας για όλυς θα φτάςι». Μα αν αντις τα μόρια τυ κορμιύ-μυ παρθύνε άλα, τότε δε θα γίνο γο, μα κάπιος άλος άνθροπος. Εγο δε θα ανασταθο πια με τα δικά-μυ τα μόρια, μα θα διμιυργιθι ένας άλος νέος άνθροπος. Γιατί κίνος ν' ανταμιφτι με τον παράδιςο, ι να τιμοριθι με την κόλαςι; Σε τί έφτεκςε ο καιμένος;

Αφτο ίνε αδίνατο πράμα. Δε μπορι να γίνι ι ανάςταςι εκ νεκρον, ν'αναςτιθυν κίνι ακριβος ι πεθαμένι, πυ κάποτε θαφτίκανε στυς τάφυς. Ακόμα κι ο ίδιος ο θεος δεν ίνε σε θέςι να κάνι έτςι όςτε το ίδιο μίλο σίχρονα να βρίςκετε κρεμάμενο απο ολάκερι ντυζίνα δέντρον. Ενα απτ' αδίνατα πράματα.

ΠΕΜΤΙ ΟΜΙΛΙΑ

ΠΙΟΝΑ ΣΙΦΕΡΙ Ι ΠΙΣΤΙ ΣΤΙΝ ΑΝΑΣΤΑΣΙ ΕΚ ΝΕΚΡΟΝ. ΓΙΑΤΙ ΠΟΛΙ ΠΡΟΘΙΜΑ ΠΙΣΤΕΒΥΝΕ ΣΤΙΝ ΑΝΑΣΤΑΣΙ. ΓΙΑΤΙ Ο ΑΝΘΡΟΠΟΣ ΦΟΒΑΤΕ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ. ΦΟΒΑΤΕ ΠΑΝΤΑ Ο ΑΝΘΡΟΠΟΣ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ;

Το ςιφέρο πυ έχι ι κιρίαρχι τάκςι απτιν πίςτι ςτιν ανάςταςι τον νεκρον.

Σε μια απτις προιγύμενες ομιλίες δίκςαμε πος ι κιρίαρχες τάκςες ίχανε μεγάλο ςιφέρο να πιςτέπςι ο λαος, πος θα γίνι ανάςταςι εκ νεκρον κ'ι φοβερι κρίςι. Τέτια πίςτι δινάμονε πολι τι θέςι-τυς. Φτάνι να πιςτέπςι κανένας ςτιν ανάςταςι εκ νεκρον κ'εφτις γίνετε πιςτος δύλος τον παπάδον κε τον τάκςεον πυ κιριαρχύνε. Ι πίςτι ςτιν ίπαρκςι πςιχις ίνε πολι οφέλιμι ςτυς κλιρικυς κε δινιαμόνι τι θέςι-τυς, μεγαλόνι τι ςιμαςία-τυς.

Αν ιποθέςυμε πος ιπάρχι πςιχι, τότε πρέπι να φροντίζυμε κε γιαφτίνα. Κε πιός μπορι να δίκςι καλίτερα απτυς παπάδες, πός πρέπι να φροντίςυμε τί πρέπι να κάνυμε; Κε νά-ςυ κέυνε λαμπάδες, τάζυν κερια, μνιμονέβυνε τυς πεθαμένυς, κάνυνε πανιχίδες, κάνυνε ςαρανταλύτυργο. Κε για όλα αφτα πρέπι να πλερόςυν, κ'ι πλερομι μπένι ςτις τςέπες τον παπάδον.

Κ' ι προςεφχι δεν ίνε έφκολο πράμα· μπορι να τιν πι κανένας γρίγορα γρίγορα, κε μπορι να τι διαβάςι ςίγα-ςιγα με έςτιμα, μάλα λόγια, όπος τεριάζι.

Ο παπας, αν ίνε φίλος τυ πεθαμένυ, θα τον τιμίςι κε θα διαβάςι τιν προςεφχι όπος πρέπι· τότες ι προςεφχι έχι δίναμι. Μα αν δεν τα πάι καλά με τον πεθαμένο,

δεν τον έχι σε καλο μάτι, θα διαβάσι τιν προσεφχι κε σίχρονα θα σκεφτι τα χοράφια-τυ, ί το πιο χιρότερο ακόμα ο νύς-τυ θάνε όλο στιν παπαδιά-τυ. Τρέχα γίρισε τί σκέφτετε, όταν διαβάζι τιν προσεφχι· με τέτιες σκέπσες, ι προσεφχι δεν έχι καμια ακσία. Τέτια προσεφχι δεν έχι καθόλυ δίναμι. Γιαφτο πρέπι να τα πάι κανένας καλα με τον παπα.

Ετσι σκέφτετε μόλι τιν αφέλια-τυ ο πιστος κε φροντίζι με κάθε τρόπο να καλοπιάσι τον παπα. Κε θα τονε δεχτι καλίτερα απτον πατέρα-τυ, κε θα τον φορτόσι με σιτάρι, θα τυ δόσι πανικα, κε κότα θα τυ δόσι, κε κάθε-τι θα τυ δόσι, πυ θα χτιπίσι στάχόρταστο μάτι τυ παπα. Ο ίδιος ιποφέρι, μα τον παπα θα τιμίσι με κάθε τρόπο. Πός ίστερα απάφτο ι παπάδες να μι γαντσόνυν στιν πίστι πος ιπάρχι πσιχι, ανάστασι εκ νεκρον κε φοβερι κρίσι;

Ο πιστος φοβάτε να πεθάνι χορις να κσομολογιθι κε φοβάτε απτις πολες αμαρτίες. Γιαφτο σιχνα κσιμολογέτε κε μεταλαβένι. Ο παπας, όταν κάνι αφτα, τυ λέγι πος ι αμαρτίες-τυ ίνε σχορεμένες, κ' έτσι γίνετε καθαρος κι αναμάρτιτος. Τί εχι πια να φοβιθι;

Αν ιποθέσυμε, πος ο άνθροπος πεθένι στο κρεβάτι-τυ κε προτυ να πεθένι „ακσιόθικε να μεταλάβι τον αχράντον μιστιρίον“, τότες βγένι πος αφτος πεθένι ολοκάθαρος κι ασπροπρόσοπος μπροστα στο θεο. Πιά ι ανάνκι νάνισιχύνε γιαφτόνα;

Κι όμος ι σινκενίδες-τυ ανισιχύνε κ' έχυνε δίκιο γιατι καμια ενκίισι δεν ίνε πος ι αμαρτίες σχορεθίκανε απτο θεο. Ινε αλίθια, πος ο παπας λέι, πος ι αμαρτίες σχορεθίκανε. Μα μίπος ο ίδιος ίνε σίγυρος; Αν τονε

ροτίςετε: „Μα ςι, πάτερ, ίπες πος ι αμαρτίες τυ πατέρα-μυ ςχορεθίκανε· χριάζετε να τυ κάνυμε πανιχίδα, τί λες;“ Ο πάτερ θαπαντίςι: „Ε, βέβεα πρέπι να ιποθέςυμε πος ι αμαρτίες ςχορεθίκανε, μα να κάνις κε πανιχίδα δεν ίνε άςχιμο, θάνε, πιο ςίγυρο“·

Ι κλιρικι όλο κε κοπανίζυνε, πος πρέπι να γλιτόςι ι πςιχι· κε ι ςοτιρία τις πςιχις γίνετε με τον τρόπο, πυ δίχνυν ι κλιρικι· κ' ι κλιρικι όλο κε κοπανίζυνε, να φοβάςτε το θεο, να ςέβεςτε τον τςάρο κε τις αρχες, διλ. τυς τςιφλικάδες, τυς εργοςταςιάρχες, τυς γραφιοκράτες, τιν αςτινομία. Ι κλιρικι προςπαθυν να φοβερίςυνε το λαο με τα βαςανιςτίρια τις κόλαςις ςτον άλο κόζμο. α θα θελίςι να ζίςι καλίτερα ς' αφτόνα τον κοζμο.

Κ' έτςι κοπανίζοντας πος ιπάρχι πςιχι, ι παπάδες διμιυργύνε καλοζοία για τον εαφτό-τυς κε για τιν μπυρζυαζία. Σίφονα με τι θριςκία βγένι, πος με τα βάςανα ι πςιχι καθαρίζετε, κε γίνετε άκςια να μπι ςτον παράδιςο.

Φτάνι ο άνθροπος να ιποφέρι ςάφτο τον πςέφτικο κόζμο, φτάνι να δοκιμάςι όλες τις πίκρες τις ζοις, κε τότε „ςτον άλο κόζμο“ ι πςιχί-τυ θα εφτιχίςι κε θα χαρι· κι όταν αργότερα θάναςταθι εκ νεκρον, τότε κε το κορμί-τυ θα απολάπςι τιν εφτιχία κε τι χαρα.

Χορατα ίνε;!

Βγένι, πος ο καθένας έχι λογαριαζμο να ιποφέρι εδο ςτον κόζμο, ςάφτίνα τι ζοι.

„Το κάτο-κάτο θα ιποφέρις λίγο, κάμποςες δεκάδες χρόνια, μα γιαφτο ολάκερι εονιότιτα θάπολάπςις“. Αν κάπιος ςοβαρα πιςτέβι ςάφτες τις ανοιςίες, δεν τυ μένι άλο να κάνι, παρα να ιποφέρι.

Με τέτια λιπον προςπαθύςανε ι κλιρικι να κρατύνε ςε ιποταγι τυς φτοχυς. Κι όπιος ιποταζότανε ςτον κλίρο, όπιος τον πίςτεβε χορις καθόλυ να γονατίζι, ιπόφερε όλα κι άφινε να τον κυρέπςυνε ςαν το πρόβατο. Αν όλι ι άνθροπι πιςτέβανε ςτάλιθινα, καμια φορα δε θα γινότανε επανάςταςι· εόνια θα δυλέβανε ι φτοχι εργάτες για τυς πλύςιυς χαραμοφάγυς. Μα κ' ι δυλοπαρικία δε θἄλαζε, κι όλι θα μένανε δυλοπάρικι κε ςα ςκιλια θα λίχανε το καμτςίκι τυ τςιφλικα κε τυ νικοκίρι. Κε θα ιποφέρνανε όλα για νὰνταμιφτύνε „ςτον άλο κόζμο“.

Μα άλος κόζμος ύτε ιπάρχι.

Ί ας φανταςτύμε τέτια περίπτοςι: μια μιτέρα έχι ένα πεδι, μοναχοπέδι· το περιπιέτε κε το φιλάγι ςαν τι κόρι τυ ματιύ-τις. Μα όπυ ίνε λιγνο κι κε κόβετε Αρόςτιςε το πεδάκι κε πέθανε. Ι μάνα ςκοτόνετε απτον πόνο κε τον καιμό-τις. Ας λογαριάςυμε πος το πεδάκι ίτανε τρία χρονο κε καμια αμαρτία δεν έχι· ι πςιχύλα-τυ τότε θα πάι ίςια ςτον παράδιςο, ςτο θεο. Μίπος ίνε ανάνκι να τυ κάνυμε πανιχίδες, να παρακαλέςυμε το θεο, για να πάι ι πςιχι τυ πεδιυ ςε «τόπο χλοερο»; Γιατί να παρακαλέςυμε για ένα πράμα, πυ ςίγυρα θα γίνι; Μα έτςι δεν ίνε, όπος φένετε· πρέπι να παρακαλέςυμε πρέπι ν'ανάπςυμε κερι κτλ. Πρέπι να κάνυμε έκςοδα. Μα νά-ςυ κε νέα φροντίδα.

Ι καιμένι ι μιτέρα ίνε απελπιζμένι· το πεδάκι γιαφτίνα ίτανε πολιτιμότερο απτι ζοί-τις· τις λίπυνε τα χάιδια τυ πεδιυ, τα πςελίζματά-τυ δεν έχι για πιόνα να φροντίςι· κε τα δάκρια-τις τρέχυνε ςαν ποτάμι κε τα χέρια-τις δεν πάνε ςε καμια δυλια. Ερχετε όμος ο παπας κε τιν παριγορα.

«Δεν πρέπι να λιπάςε, τις λέι, το πεδάκι, κι στον άλο κόζμο ίνε καλίτερα, βρίςκετε κοντα στον παντοδίναμο θεο. Κε σι μιν απελπίζεςε, μι κλες, μαζίτυ θ'ανταμοθις στον άλο κόζμο».

Θ' ανταμοθις! Καλο, αν ι ίδια θα πέςι στον παράδιςο, γιατι το πεδι τον παράδιςό-τυ τον έχι εκςαςφαλιζμένο, μα ι αμαρτολι ι μιτέρα....

Θα πέςι εκι; Πρέπι να προςπαθίςι με κάθε τρόπο να γίνι άκςια για τον παράδιςο. Αφτο για να γίνι, πρέπι να κάνι έτςι όπος λέι «ι ιερα γραφι» όπος λένε ι παπάδες. Ετςι κε γίνετε ι τέλια ιποδύλοςι στον κλίρο. Γιαφτο κε προςπαθύνε ι κιρίαρχες τάκςες να χόςυνε στα κεφάλια τον πιςτον τιν ιδέα πος ιπάρχι πςιχι, πος ιπάρχι θεος, πος «ο άλος κόζμος» ιπάρχι, πος θα γίνι ανάςταςι εκ νεκρον κε θάρθι ι φοβερι μέρα τις κρίςις. Μα μις κςιγίςαμε πος πςιχι δεν ιπάρχι, κε ύτε μπορι να γίνι ανάςταςι εκ νεκρον, ίνε αδίνατο νάρθι ι φοβερι μέρα τις κρίςις κι ότι ι πςιχι ς' όλες αφτες τις ανοιςίες ζιμιόνι μόνο τυς εργαζόμενυς.

Γιατί πολι πιςτέβυνε ςτιν ανάςταςι εκ νεκρον;

Ινε ανάνκι να διαςαφίςυμε, γιατί ένα μεγάλο μέρος τον εργαζόμενον βρίςκετε ς' αφτιν τιν πλάνι. Γιατί πολι πιςτέβυνε ιλικρινα στιν ανάςταςι εκ νεκρον κι ακόμα θιμόνυν, όταν αρχίζις να τυς μεταπίθις, όταν τυς αποδίχνις, πος ι τέτια ι πίςτι όχι μονάχα δεν ίνε ςοςτι, μ'ακόμα ίνε κε βλαβερι.

Εδο ίνε ο κόμπος· ο άνθροπος αγαπα πάρα πολι τι ζοι κε φοβάτε το θάνατο. Ατρόμιτι άνθροπι δεν

ιπάρχυνε. Ακόμα κε κίνι πυ μόλι τι πσιχρεμία-τυς στέκυντε κάτο απτα ομαδικα πιρα τυ οχτρυ, κι αφτι δεν ίνε ατρόμιτι· κι αφτι φοβάντε, μα μπορύνε πολι καλα να βαστάκσυνε τον εαφτό-τυς κε νάνε πσίχρεμι.

Το λιπον, ο άνθροπος θέλι να ζι. Το ένιγμα τυ θανάτυ, το μιστίριο τυ θανάτυ αδιάκοπα τον ανισιχα. Δεν ιπάρχι κανένας άνθροπος, πυ να μι σκέφτικε· κε τί καλο ίνε να ζι κανένας εόνια, τί καλο ίνε να μι πεθάνι. Κε με πόνο ροτα.

«Κι απο πύ βρέθικε αφτος ο θάνατος;»

Ι γνόμι τις θρισκίας γιατι πεθένυν ι άνθροπι.

Ι ένιες αφτες δε δίνανε ισιχία σε πολυς ανθρόπυς, κ'έπρεπε στα ζιτίματα αφτα να δοθι μια απάντισι.

Ι επιστίμι τον παλιο κερο δεν ίτανε καθόλυ σε θέσι να δόσι απάντισι ς' αφτα τα ζιτίματα· τότες καταπιάστικε ι θρισκία.

Ακύστε τί εκσίγισι έδοσε. Ινε πάρα πολι περίεργο. Ας ανίκσυμε το βιβλίο τις Γένεσις, δέφτερο κεφάλεο κι ας διαβάσυμε τυς στίχυς 15—17.

15. «Κε πίρε κίριος ο θεος τον άνθροπο, τον έβαλε στον παράδισο τις Εδεμ, για να καλιεργι κε να τον φιλάγι.

16. Επρόστακσε δε κίριος ο θεος στον άνθροπο λέγοντας. Απο κάθε δέντρο τυ παραδίσυ λέφτερα μπορις να φας.

17. Απο το δέντρο όμος τις γνόσεος τυ καλυ κε τυ κακυ,δε θα φας, γιατι τι μέρα πυ θα φας απ' αφτο θα αποθάνις»·

Οςτε έτςι! Ο θεος δε θέλι να γεφτι ο άνθροπος τυς καρπυς τυ δέντρυ για να γνορίςι το καλο κε το κακο. Για μας ίνε ακατανόιτο: πος μπορι ο άνθροπος να περάςι ολάκερι τιν επιςτίμι χορις να μελετίςι, φτάνι μονάχα να τρόι κάπιο φαι.

Κε γιατί ο θεος νε κε καλα, θέλι ο ανθροπος να μιν ίνε λογικος; Μα έπρεπε ο άνθροπος να ίνε χορις νυ, όπος «τ' άλογα ζόα»;

Στι βίβλο πιο παρακάτο (κεφ. 3 τυ ίδιυ βιβλίυ Γένεςις) περιγράφετε πος το φίδι γέλαςε τιν Εβα, τι ςίντροφο τις ζοις τυ Αδαμ. Κ' ίπε το φίδι ςτιν Εβα: «Σοςτα ίπεν ο θεος να μι φάγετε απο κανένα δέντρο τυ παραδίςυ;» Κ' ίπε ι γινέκα ςτο φίδι: «Εμις μπορύμε να φάμε τυς καρπυς το δέντρον, μα μόνο τυς καρπυς τυ δέντρυ, πυ βρίςκετε μες ςτι μέςι τυ παραδίςυ, μας ίπε ο θεος, να μι φάμε κε να μι το νκίκςυμε, για να μι πεθένυμε».

Κ' ίπε το φίδι ςτι γινέκα: «Οχι, δε θα πεθάνετε, γιατι κςέρι ο θεος, πος τι μέρα πυ θα γεφτίτε θ'ανιχτύνε τα μάτια-ςας κε θα γίνεςτε όπος ι θει, να γνορίζετε διλ. το καλο κε το κακο».

Βγένι πος ο θεος δεν ίτανε ένας, μα πολι, γιατι έτςι λέι το φίδι. Μ' αφτο δεν ίνε ςπυδέο.

Το ςπυδέο ίνε „ότι, το φίδι κατάπιςε τιν Εβα· έφαγε αφτι απτυς καρπυς τυ δέντρυ τις γνόςις τυ καλυ κε τυ κακυ, τράταρε μ'αφτα κε τον Αδαμ κε κίνος έφαγε.

Κι ανιχτίκανε κε ςτυς διό-τυς τα μάτια, κε γνορίςανε ότι ίνε γιμνι."

Ετςι τα λέι ςτι βίβλο. Οςτε νορίτερα ο Αδαμ κ'ι Εβα γιρίζανε γιμνι κε δεν το κςέρανε κε δε ντρεπόντανε ςα μικρα πεδια· δε μπορύςανε να κςεχορίςυνε, πιος απ' αφτυς ίνε άνδρας κε πια ίνε γινέκα, αν κε βλέπανε ο ένας τον άλονε, όπος βλέπυνε τα μικρα τα πεδια το ένα τ'αλο.

Ιςια ίςια να βλέπι κανένας ίνε λίγο, πρέπι να καταλαβένι κε το τι βλέπι.

Κ'έτςι καθόλυ δε μας λέι πος ο Αδαμ κ'ι Εβα γενίκανε γνοςτικι. Ολι «ι γνόςι» πυ πίρανε απτυς καρπυς ίτανε ότι γνορίςανε πος ίνε γιμνι.Για νάνε κανένας γνοςτικος αφτο ίνε παρα πολι λίγο. Μπορύμε να πύμε πος κάθε ιλικιομένος βλάκας το κςέρι, μα για τέτια γνόςι-τυ καμια φορα δε θα πύμε πος ίνε έκςιπνος κε κςέρι το καλο κε το κακο.

Μα πρέπι να πίτε, αγαπιτι αναγνόςτες ένα μεγάλο φχαριςτο ςτο φίδι· αν το φίδι δεν ίτανε, πυ να ζύςαμε μις πάνο ςτον κόζμο. Υτε γο θάγραφα τύτο το βιβλίο, ύτε κε ςις θα το διαβάζατε· κε γενικα άνθροπι δε θα ίπαρχαν.Θα μνίςκανε κύκι ο Αδαμ κ' ι Εβα κε τίποτε άλο.

Γιατι το «προπατορικο αμάρτιμα», διλ. το ζμίκςιμο τυ Αδαμ κε τις Εβας, κίνο το ζμίκςιμο, πυ ίςτερα απ' αφτο γενιέντε κε έρχυντε ςτον κόζμο νέι άνθροπι, έγινε γιατι ο Αδαμ κ'ι Εβα γνορίςανε πος ίνε γιμνι. Ας φροντίςυμε να μάθυμε τι έγινε αργότερα.

Νά τὶ έγινε:

Ο θεος έκανε περίπατο ςτον κίπο κ'έμαθε ότι ο Αδαμ κ' ι Εβα παραβίκανε τι διαταγί-τυ κε τυς τιμορα.

Το φίδι το καταριέτε να ςέρνετε πάνο ςτιν κιλια κε το λέι: «Σ'όλι-ςυ τι ζοι να τρέφεςε με χόμα». (Γένιςι κεφ. 3 ςτιχ. 14).

Σοςτο ίνε; Ινε μίπος αλίθια ότι το φίδι τρέφετε με χόμα; Πςέμα. Στα παλια τα χρόνια ι άνθροπι μπορύςανε να πιςτέπςυνε πος τα φίδια τρέφυντε με χόμα, μα μις κςέρυμε τόρα πος τρέφυντε με κινίγι, διλ. πιάνυνε κε τρόνε πςάρια, βατράχυς, πυλια κι άλα τετράποδα ζόα. Θιμιθίτε-το καλα.

Τιν Εβα τιν καταράςτικε να γενίςι με βάςανα κε πόνυς. «Με οδίνες θα γενίςις τα πεδιά-ςυ, κ'ι επιθιμία-ςυ θάνε προς τον άντρα, κι αφτος θα ς'εκςυςιάζι». (Γένιςι κεφ. 3 ςτ. 16).
Τόρα πια φένετε ολοκάθαρα ςε τί χριαζότανε να εφεβρίςκυνε τέτιο παραμίθι για το προπατορικο αμάρτιμα. Επρεπε ν'αποδίκςυνε πος ι γινέκα πρέπι να ιπακύςι ςτον άντρα, να ιποταχτι ς'αφτόνα. Ετςι κε λέι: «αφτος θα ς'εκςυςιάζι».

Νάνε κίριος! Διλ. ο άντρας— κίριος, ι γινέκα— δύλα. Κ' ίςτερα όπιος διαβάζι αφτο το παραμίθι θιμόνι απτιν Εβα. Τί ίθελε κε τόκανε; Τόςο έφκολα τιν καταπίςανε; Α δεν ίτανε αφτι, θα ζύςαμε εόνια, κ'εκςετίαςτις ο θάνατος. Αχ, αφτες ι αναθεματιζμένες ι γινέκες, α δεν ίτανε αφτες, δε θάτανε κι ο θάνατος.

Τον Αδαμ ίπε ο θεος «με τον ίδροτα τυ προςόπυ-ςυ να τρος το πςομι, ενόςο δεν πεθένις, ενοςο δεν γιρίςις ςτι γις». (Κεφ. 3 ςτιχ. 19).

Να απο πυ γίνετε ο θάνατος! Τόςο ςα να πύμε έφκολα κε πλα.

Κε τι ανόιτι κε βλάκες πυ ςυ ίνε ι επιςτίμονες, πυ ςκαλίζυνε κε μαθένυνε για τι ζοι κε το θάνατο. Δεν πάνε να διαβάζυν το τρίτο το κεφάλεο τις Γένεςις, για να καταλάβυν όλα;

Ινε φανερο ς'όλυς, πος το παραμίθι αφτο δεν κςιγα καθόλυ το μιςτίριο τυ θανάτυ. Μόλις τόρα άρχιςε ι επιςτιμι να κςεδιαλίςι το μιςτίριο τυ θανάτυ. Κ' ι τιμι αφτι, να λίςι το μιςτίριο τυ θανάτυ, ανίκι ςἔνα ρύςο επιςτίμονα ςτον Ιλ. Μέτςνικοφ (ικόνα11).

Ικόνα 11. Ιλίας Ιλ. Μὲτςνικοφ

Γιατί ο άνθροπος φόβάτε το θάνατο;

Ο σοφος αφτος το ζίτιμα τόβαλε έτςι: «Ο θάνατος ίνε αναπόφεχτος· όλα τ'ανότερα ζόα, πυ πιο περιςότερα απτ'άλα μιάζυνε τον άνθροπο, γερύνε, οπος κι ίδιος ο άνθροπος.

Τα γερατια το ζόον αφτον μιάζυνε πολι με τα γερατια τυ ανθρόπυ. Οπος κι αν τα προφιλάκςυμε, όπος κι αν τα περιπιύμαςτε, χορις άλο ι ζοί-τυς θα τελιόςι με το θάνατο. Ολοφάνερο πια, πος ο θάνατος για τα ζόα αφτα ίνε νόμος φιςικος.

Τα ίδια κε για τον άνθροπο ο θάνατος ίνε νόμος φιςικος.

Μα αν ίνε έτςι, γιατί τότες ο άνθροπος φοβάτε το θάνατο; Αφυ κι ο θάνατος πρέπι νάρθι ος φιςικο τέλος τις ζοις, τότε δεν πρέπι καθόλυ ο άνθροπος να φοβάτε το θάνατο.

Οτι ίνε φιςικο, ο άνθροπος το δέχετε χορις καμια αντιλογία, αντίςταςι· το ενάντιο μπορι νάνε γιαφτόνα πολι εφχάριςτο. Ολι κςέρυμε πόςο εφχάριςτο ίνε να κιμάτε κανένας ίςτερα απο μια κυραςτικι μέρα· με μεγάλι εφχαρίςτιςι πίνυμε νερο, ότα μας κέι ι δίψα· με εφχαρίςτιςι τρόμε όταν πινάςυμε. Γιατί τότες ο θάνατος ίνε διςάρεςτος κε βαςανιςτικος;

Ο Μέτςνικοφ θεορι πος αφτο γίνετε γιατι ο θάνατός-μας δεν ίνε φιςικος. Ινε γνοςτο πος ι περιςότερι άνθροπι πεθένυνε απο διάφορες αρόςτιες.

Πολι άνθροπι πεθένυν ςτα πρότα χρόνια τις ζόις-τυς, καταςτρέφυντε απο πεδικες αρόςτιες, διάρια, απο διάφορα διςτιχίματα. Πολι άνθροπι πεθένυν απο διάφορα διςτιχίματα, ςτο δρόμο, ςτι δυλια, ςτυς πολέμυς,

ςτον ταχςικο αγόνα. Κι όπιος γεράςι κε φτάςι στα γεράτια, δεν ίνε αςφαλιζμένος πος θα ζίςι κάμποςα λεφτα ακόμα. Κάθε όρα κε στιγμι μπορι να περιμένι το θάνατο. Τέτια ίνε ι ζοι.

Ι γιατρι πολι καλα κςέρυνε, πος ςκεδον όλι ι άνθροπι ακόμα κε κίνι πυ ζύνε πολα χρόνια, πεθένυν απο κάπια αρόςτια. Αν κε νομίζυμε, πος τυς εκςιντάριδες κε εβδομιντάριδες γέρυς, πυ ςινοδέβυμε στον τάφο, πέθαναν απτα γερατια, ο γιατρος όμος θα πι πος το έτιο τυ θανάτυ ίτανε κάπια αρόςτια.

Τα γερατια, βέβεα ιποβοιθίςανε το θάνατο.

Αν ο άνθροπος ίτανε νέος, πολι πιθανο να νικύςε τιν αρόςτια, μα ο γέρος δε μπόρεςε.

Το καθαφτο έτιο τυ θανάτυ μένι πάλι ι αρόςτια. Κε μπορύμε να ονομάςυμε το θάνατο φιςικο, πυ προέρχετε απτιν αρόςτια; Καμια φορα.

Γιαφτο, ςίφονα με τι διδαςκαλία τυ καθιγιτι Μέτςνικοφ ο άνθροπος φοβάτε το θάνατο, γιατι δεν ίνε φιςικος, γιατι ίνε βίεος, πρόορος θάνατος.

Να κε ςε τί ακόμα έδοςε προςοχι ο καθιγιτις Μέτςνικοβ. Ενόςο ο άνθροπος ίνε νέος κε γεμάτος ζοι, δε φοβιέτε τòςο τιν όρα τυ θανάτυ, όςο ίςτερα, όταν πλιςιάζι στα γεράματα.

Ι ιλικιομένι πιο περιςότερο τρομάζυνε για τι ζοί-τυς παρα ι νέι. Οςο περιςότερο ζι ο άνθροπος πάνο στον κόζμο, τόςο περιςότερο πέρνι τι νοςτιμάδα τις ζοις. Στιν αρχι αφτο μας φένετε λιγάκι παράκςενο· Γιατι ο άνθροπος έζιςε πια το δικό-τυ, πίρε όλα ότι ίτανε δινατο να πάρι απτι ζοι, μα να πεθάνι δε θέλι.

Ο άνθροπος φοβάτε πάντα το θάνατο;

Μα αν ο θάνατος που βλέπουμε κάθε μέρα, ίνε πρόορος θάνατος, παρατιρίθικε τότε πυθενα αλυ φισικος θάνατος; Στιν ερότισι αφτι μπορύμε ν' απαντίσυμε, νε.

Παρατιρίθικε κε όχι τόσο σπάνια· περιγράψανε τέτιες περίπτοσες, πυ ι άνθροπι ζίσανε όχι μονάχα ίσα μ' εκατο χρόνια, μα ακόμα κε πιο πολα. Εχυνε σιμιοθι περίπτοσες, πυ άνθροπι φτάσανε ίσαμε τα εκατο σαράντα χρόνια κι ακόμα ίσαμε τα εκατον πενίντα χρόνια. Ινε παρα πολι ενδιαφέρο να παρατιρίσυμε, πος εστάνυντε ι άνθροπι αφτι τον εαφτό-τυς κάτο απτο βάρος τόσο χρόνον; κε πιο ενδιαφέρο ίνε να παρατιρίσυμε κε να μάθυμε, πός αφτι ι παλιι γέρι πεθένυν.

Οπος φάνικε ο θάνατός-τυς επέρχετε έφκολα. Πεθένυνε σα να κιμύντε, σα να πέφτυνε σε ίπνο. Τις τελεφτέες μέρες τις ζοίς-τυς ύτε γονκίζυν, ύτε στενάζυν, ύτε παρακαλύνε να τυς βοιθίσυν. Πεθένυν πραγματικα χορις πόνυς, χορις βάσανα. Κε το σπυδεότερο, αφτι ι γέρι δε φοβάντε το θάνατο. Μπορυν να μιλίσυν για το θάνατο όλος διόλυ λέφτερα κε ίσιχα χορις κανένα φόβο κε καμια σινκίνισι.

Νά τί λογις πρέπι νάνε ο φισικος θάνατος.

Τα σπάνια αφτα παραδίγματα τις μακρόχρονις ζοις, κε τυ θανάτυ πυ ίνε παρα πολι έφκολος, μας καταπίθυνε πος όχι μόνον ιπάρχι φισικος θάνατος στι φίσι, μα ακόμα μας δίχνυνε, πος ο άνθροπος χορις κανένα φόβο μπορι να περιμένι το θάνατο κε μάλιστα ο θάνατος νάνε εφχάριστος.

Αφτο μπορι να φανι όχι κε τόςο ςοβαρο. Ενας γιατρος όμος, ο Κραβτςοφ, περιγράφι πος μπρος στα μάτια-τυ πέθανε ένας παραπάνο απο εκατο χρονο. Κε τιν περιγραφί-το τιν τελιόνι με τύτο, ότι ίθελε να φονάκςι στυς διαβάτες: «Σας έφχομε εφχάριςτο θάνατο». Κε γράφι. «Νε, ο θάνατος μπορι νάνε εφχάριςτος».

Τόρα καταλαβένυμε γιατι για μας ο θάνατος ίνε δυςάρεστος. Ολι ι άνθροπι, πυ πέθαναν τόςο έφκολα με χαμόγελο στα χίλια, ίνε γνοςτο πος περάςανε τα εκατο χρόνια. Αλι ζίςανε ίςαμε τα εκατο πενίντα χρόνια. Στιν καθιμερινι ζοι βλέπυμε πος πεθένουν ι εκςιντάριδες κε βδομιντάριδες. Αν κ' ι άνθροπι αφτι απ' όκςο φένυντε γέρι κε μάλιςτα αδίνατι, μα μπορύμε να πύμε πος ι άνθροπι αφτι ζίςανε ςκεδο μόνο το μιςο τις ζοίς-τυς. Κε καθόλυ περίεργο, α δε θέλυνε να πεθένυν κε φοβάντε το θάνατο. Ο καθιγιτις Μέτςνικοφ θεορι πος ι διάρκια τις ζοις τυ ανθρόπυ πρέπι νάνε 120, 130, 140 χρόνια, κε πος ι περιςότερι άνθροπι πρόορα καταβένυνε στον τάφο.

Μα τότες τί ςιβένι; Γιατί ίνε τόςο ςπάνιες ι περίπτοςες τις μακροβιότιτας; Δεν ίνε δίςκολο να βρύμε τιν απάντιςι. Κιτάκςτε πός ζυν ι άνθροπι. Μίπος περνύνε κανονικι ζοι;

Ι κατικίες-τυς στενάχορες κι ακάθαρτες, τ' εργαςτίρια-τυς δεν ίνε τέλια οργανομένα· ι δυλιά-τυς βαρια κε επικίντινι· κάποτε γίνυντε πόλεμι, τυς κινοτοπιύνε κε τυς καθίζυνε στα προχόματα· ί ανανκάζυντε να κάνυνε μεγάλες κε δίςκολες μετακίνιςες.

Με τις σιμερινες σιθίκες ίνε δίςκολο να γλιτόςυμε σε λίγο χρονικο διάςτιμα απτιν κρίςι τις κατικίας, νάχυμε καλα αργαςτίρια, να εκμιδενίςυμε τυς πολέμυς. Κι απτα κακα αφτα ιποφέρυνε παρα πολι ι άνθροπι.

Μα εκςον απ' αφτα ι ίδιι ι άνθροπι ςιντομέβυνε τι ζοί-τυς, γιατι δεν κςέρυνε καθόλυ πός πρέπι να ζίςυνε· φυμάρυνε καπνο, κε πίνυνε διάφορα αλκοολικα ποτα· κςενιχτιάζυνε πάνο στα χαρτια, αποφέβγυνε τον καθαρο αέρα, κε μανταλόνυντε μες στις κατικίες-τυς· εμποδίζυνε τις αχτίδες τυ ιλίυ να μπύνε στις κάμαρές-τυς. Μολίνυντε απο αφροδιςιακες αρόςτιες, πυ καταςτρέφυνε τον οργανιζμο.

Κάποτε ι άνθροπι πολι καλα κςέρυνε, πόςο επικίντινι ίνε ι ακονόνιςτι ζοι· μα δεν τυς μέλι καθόλυ, ίνε λαφρόμιαλι κ' ελπίζυνε πος θα τιν περάςυνε έφκολα.

Κι όταν αροςτένυνε κε καταλαβένυνε πος λίγο τυς μένι να ζίςυνε, φιςικα τότε φοβάντε το θάνατο κε δε θέλυνε να πεθάνυν.

Θαρετα πια μπορύμε να πύμε, πος στιν εποχί-μας το σπυδεότερο έτιο τις λιγόχρονις ζοις τάνθρόπυ ίνε ο καπιταλιζμος με τις βαριες ςινέπιές-τυ. Ο καπιταλιζμος ίνε κίνος, πυ ανανκάζι τυς ανθρόπυς να εργάζυντε απο 10 κε 12 όρες, κε τυς απορυφα όλι-τυς τι ζοτικότιτα· ο καπιταλιζμος ίνε κίνο πυ ανανκάζι τυς ανθρόπυς να εργάζυντε ς'άςκιμα αργαςτίρια, σε ςκοτινα κε ιγρα ιπόγια· ο καπιταλιζμος εκςοπλίζι μεγάλες μάζες ανθρόπον κε τυς ρίχνι στο μακελιο, στι γενικι καταςτροφι. Ο καπιταλιζμος βαςτα τυς ανθρόπυς στο ςκοτάδι, στιν αμάθια· χάρις στον καπιταλιζμο δεν κςέρυνε ι άνθροπι, πός πρέπι να ζίςυνε κανονικα πάνο στον κόζμο, για να ζίςυνε περιςότερο κερο. Ακόμα κε στι χόρα-μας μένυνε

ι ςινέπιες τυ καπιταλιζμυ· ο καπιταλιζμος άφιςε πολες βαθιες πλιγες, πυ ίνε δίςκολο να γιατρέπςυμε ςε μια δεκαρια χρόνια.

Ας γιρίςυμε ςτο Μέτςνικοφ. Αφτος απόδιχςε πος ο άνθροπος ζι πάρα πολι λίγο χρόνο, κ'έδιχςε γιατι γίνετε· έδιχςε ακόμα τί πρέπι να κάνυμε για να ζίςυμε περιςότερο.

Ι ςιβυλές-τυ ίνε γνοςτες κ'ι ςπυδεότερες ίνε: να μι πίνυμε αλκοολικα ποτα, να μί καπνίζυμε, να προφιλαχτύμε απτις αφροδιςιακες αρόςτιες, κε προ παντος απτι ςίφιλι· να εργαςτύμε, χορις να παρακυραςτύμε κε κανονικα ν' αναπαφτύμε· ν' αποφίγυμε τιν πολιφαγία κ.τ.λ. Φτάνι κανένας ν'ακολυθίςι αφτες τις ςιβυλες κε μπορι νάνε ςίγυρος πος θα ζίςι πολα χρόνια.

Ο Μέτςνικοφ βέβεα ίχε δίκιο. Πολες ςιβυλές-τυ κε τόρα ίνε εφαρμόςιμες. Κι αργότερα, όταν ι επιτιχίες-μας ςτο χτίςιμο τυ ςοςιαλιζμυ μεγαλόςυν, ι ζοι τυ ανθρόπυ θα μακρένι.

Εκςον απτον Μέτςνικοφ κι άλι ςοφι αςχολιθίκανε με το ζίτιμα, πος να μακρένυνε τι ζοι τυ ανθρόπυ. Αφτι ακολυθίςανε λιγάκι διαφορετικο δρόμο. Παρατιρίςανε πος ςτα γερατια μερικι αδένες εργάζυντε χαλαρα, αδίνατα. Λιγοςτέβι κιρίος ι εργαςία ςτυς γενετικυς αδένες (ςπερματοφόρα ανκία ςτον αντρα, αβγοθίκες ςτις γινέκες).

Στις γινέκες ςταματύνε ι μινιάτικες ανομαλίες-τυς, ςτυς άντρες χάνετε το ςπέρμα κι αδινατίζυν ι γενετικές-τυς δίναμες· δε μπορύνε να ζμίκςυνε με τι γινέκα. Για τύτο ι ςοφι αφτι αποφαςίςανε πος πρέπι να ζοιρέπςυνε τιν εργαςία το γενετικον αδένον.

Ο Στειναχ κ 'ι μέθοδό-τυ για τιν ανανέοσι
(омоложение)

Ο Αφςτρος ςοφος Στέιναχ βρίκε τέτια μέθοδο. Εδενε το ςκινάκι τυ ςπέρματος μες απτο οπίο κινιέτε κε προχορα το ςπέρμα, πυ παράγετε ςτο ςπερματογόνο αδένα, ςτον οχετο πυ βγάλι όκςο τα κάτυρα. Ι μικρι αφτι ενχίριςι πολες φορες έφερνε καλα αποτελέζματα, γιατι ο ςπερματογόνος αδένας ςταματύςε τιν παραγογι ςπέρματος κε τίμαζε υςίες πυ νιόνυν· ι υςίες αφτες πέφτανε ςτο έμα κε ένιοναν όλο τον οργανιζμο.

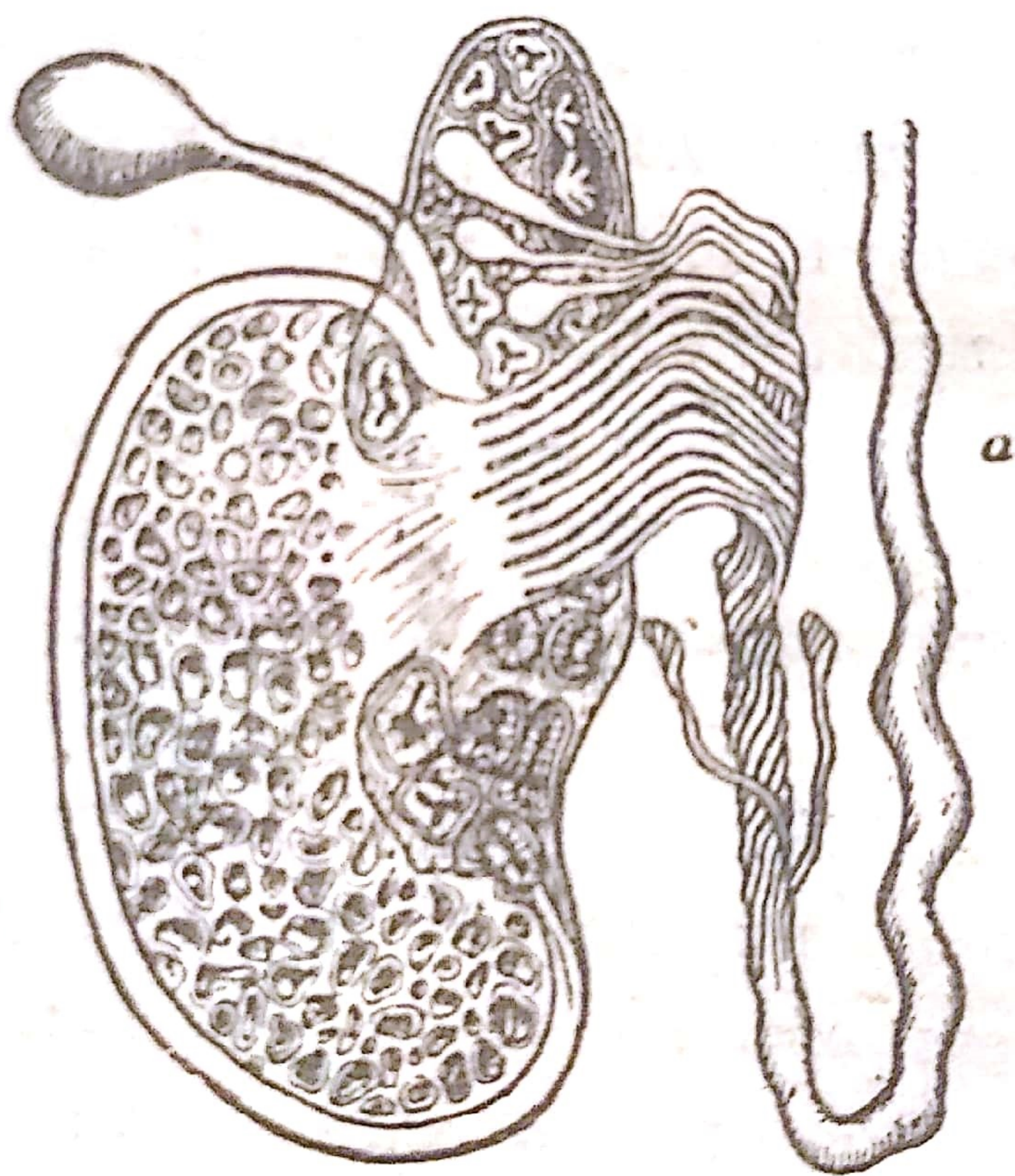
Για να καταλάβι καλίτερα ο αναγνόςτις, αφτι τιν ένια, θα πύμε λίγα λόγια για τι λιτυργία τον ςπερματογόνον αδένον. Ι αδένες αφτι τιμάζυνε, πρότο, το ςπέρμα. πυ πρέπι να χιθι όκςο, να πέςι ςτι γινέκα κε να τινε γονιμοπιίςι· δέφτερο, τιμάζυνε άλες ιδιέτερες υςίες, πυ χίνυντε κατεφτία ςτο έμα, μεταφέρυντε με το έμα ς'όλο το κορμι, το διναμόνυνε, κε το δίνυνε ενέργια.

Απ'αφτο βλέπυμε πος ο ςπερματογόνος αδένας ςα να δυλέβι ςε διο μέτοπα, για διο αγορες: για τιν εςοτερικι κε εκςοτερικι. Κι όταν το ςκινάκι τυ ςπέρματος δένετε, δε μπορι πια το ςπέρμα να κινιθι κι μέςα γιατι το άνιγμα τυ ςκινιυ ίνε κλιςτο· ος αποτέλεζμα έχυμε το ότι ο ςπερματογόνος αδένας πάβι να βγάζι ςπέρμα, μα απτιν άλι μερια τιμάζι μπόλικες υςίες, πυ διναμόνυν κι ανανεόνυνε τον οργανιζμο.

Αφτες ι υςίες όπος ίπαμε, ςκορπίζυντε ς'όλο το κορμι με το έμα, φτάνυνε ίςαμε το δέφτερο ςπερματογόνο αδένα τονε ζοντανέβυνε κε τυ δίνυνε τιν πρότι-τυ δίναμι.

Ο Βορόνοφ κ' ι μέθοδό-τυ τις ανανέοσις

Αλος σοφος, ο Σέργιος Βορόνοφ (εργάζετε στι Γαλία) αντις να δέσι το σκινάκι τυ σπέρματος, μπολιάζι τον άνθροπο μ'ένα ακόμα αδένα: τον άντρα με σπερματογόνο αδένα τι γινέκα με αβγοθίκι· χρισιμοπιυν αδένα οπιυδίποτε ζόυ· καλίτερο ίνε να πάρυμε τον αδένα τυ πίθικυ, γιαι απ'όλα τα ζόα πιο κοντα στον άνθροπο ίνε ο πίθικος.

Ικόνα 12. Αβγοθίκι· απ'αφτυ αρχίζι το σπερμικο σκινάκι(α)

Πέρνυνε τον αδένα, σκίζυνε το πετσι σ'ένα μέρος τυ κορμιυ (π.χ. στιν κιλια) βάλυνε κι μέσα τον αδένα κε το ράβυνε. Ο αδένας ζι, κε επιδι δεν ενόνετε με το σκινάκι τυ σπέρματος, τιμάζι μόνο υσίες πυ δυναμόνυνε κε ψόνυνε τον άνθροπο.

Πολες φορες γενίκανε τέτιες ενχιρίσις κε δόσανε πολι καλα αποτελέζματα. Κι αν ενδσυμε τιν κανονικι ζοι

με το μπόλιαζμα μ'αδένα, τότε μακρένυμε πολι τι ζοι του ανθρόπυ. Ετςι αγονίζετε ι επιςτίμι για να μακρένι τι ζοι τυ ανθρόπυ.

Σε τι πρέπι να τίνυμε

Ι ανθροπότιτα έχι να κάνι ακόμα πολα για να μακρένι τι ζοι· πρέπι να καταςτρέπςι τις αρόςτιες, τα πιοτα· πρέπι όλι νάνε εκςαςφαλιζμένι με καλι κατιχία, με κανονικι δυλια κ.τ.λ. Ολα αφτα δεν ίνε έφκολα. Κε μονάχα για να γλιτόςυμε απτυς πολέμυς πρέπι να ρίκςυμε τον καπιταλιζμο. Κ'ι αρόςτιες ακόμα δεν εκςεμιδενιςτίκανε· ι επιςτίμι δε μπορι να γιατρέπςι μερικες αρόςτιες παρ'όλες τις επιτιχίες πυ έχι.

Μα ο δρόμος-μας ίνε γνοςτος. Το δρόμο να ρίκςυμε τον καπιταλιζμο μας τον έδικςε ο Β.Ι. Λένιν. Το δρόμο να νικίςυμε τις αρόςτιες μας το δίκςανε αλάκερι ςιρα μεγάλον ςοφον κε γιατρον. Κε μόνο μ'αφτο το δρόμο πρέπι να πάμε. Κε έτςι, δεν πρέπι να πιςτέπςυμε ςτα παραλαλίματα κε ςτα πςέφτικα παραμίθια· θα βαςιςτόμε ςτιν επιςτίμι. Ο δρόμος-μας ας ίνε δίςκολος κε με μεγάλα μπόδια. Μονάχα ο δρόμος αφτος θα μας φέρι ςτι νίκι.

18931

ТІМІ 20 коп.

ЦЕНА 20 коп.